

Journal of Teacher's Professional Development

วิทยจารย์

วารสารเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู • ปีที่ 123 • ฉบับที่ 1 • เดือนมีนาคม 2567

“เรียนดี มีความสุข”
เส้นทางการขับเคลื่อน
การศึกษาไทย

พิธีพระราชทานรางวัล
สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี
ครั้งที่ 5 ปี 2566

กระทรวงศึกษาธิการ จัดงานใหญ่
ส่งท้ายปี “EDU SOFT POWER
FESTIVAL 2024”

พิธีวันครู ภายใต้แนวคิด
“ครูดีสอนดี ศิษย์ดีเรียนดี
มีความสุข”

1 มิถุนายน

วันดื่มนมโลก (World Milk Day)

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) ให้ความสำคัญและสนับสนุนการบริโภคนม เพราะนมและผลิตภัณฑ์จากนมมีความสำคัญต่อโภชนาการของมนุษย์ตลอดทุกช่วงชีวิต โดยเฉพาะวัยเด็กที่จะช่วยในการเจริญเติบโตของร่างกาย และสำคัญมากต่อมวลกระดูกและการขยายตัวของกระดูก จึงได้กำหนดให้วันที่ 1 มิถุนายนของทุกปีเป็นวันดื่มนมโลก เพื่อมุ่งหวังให้ทั่วโลกให้ความสำคัญกับการดื่มนม

“จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” มิติใหม่ของวงการการศึกษาไทย

ภายใต้นโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ที่มุ่งหวังให้ทุกคนมีความสุขร่วมกัน โดยครูและนักเรียนจะต้องได้รับความสุขก่อนเป็นอันดับแรก ด้วยการลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนและการสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การศึกษา ด้วยหลักแนวคิด “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” ซึ่งแสดงถึงการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อันจะนำไปสู่การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและความมั่นคงของชีวิตต่อไป

บทความเรื่องจากปกฉบับนี้ จึงได้นำเสนอนโยบาย “เรียนดี มีความสุข : เป้าหมายสูงสุดของการศึกษา” ที่จะฉายภาพให้เห็นถึงหนึ่งในเส้นทางหลักของการขับเคลื่อนการศึกษาไทยในปัจจุบัน ที่จะช่วยยกระดับการศึกษาให้เจริญรุดหน้ายิ่งขึ้นไป ต่อจากนั้นในคอลัมน์ เชิดชูเกียรติ ฉบับนี้ จะพาไปพบครูดีเด่นทั้ง 11 ท่านจากอาเซียนและติมอร์-เลสเต ที่ได้รับ “รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักร” รางวัลอันทรงคุณค่าแด่ครูที่ทำงานด้วยหัวใจ พร้อมบทความอื่น ๆ ที่ช่วยเปิดโลกความรู้ทางการศึกษาให้กับผู้อ่าน อาทิ “สอนอย่างเข้าใจ เด็กด้วยความฉลาดทางอารมณ์” เพื่อช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน “PDPA ปรับแนวทางจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในสถานศึกษา” กฎหมายสำคัญที่สถานศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจเป็นอย่างดี รวมถึงพาไป “สำรวจเทรนด์การศึกษาของคนยุคใหม่ที่ไม่จำกัดแค่ในห้องเรียน” ของปี 2024

นอกจากนี้ในสัปดาห์พิเศษยังได้นำเสนอภาพรวมงานใหญ่ส่งท้ายปีของกระทรวงศึกษาธิการ “EDU SOFT POWER FESTIVAL 2024” เพื่อให้ได้สัมผัสกับพลังสร้างสรรค์ของนักเรียนนักศึกษาและบุคลากรจากภาคการศึกษาทั่วประเทศ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ซอฟต์แวร์แห่งชาติ ด้านการศึกษา พร้อมแถลงผลการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา รวมถึงสาระความรู้ด้านอื่นๆ อีกมากมายที่คัดสรรมาแบบครบรสให้ได้ติดตามอ่านกัน

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำวิทยากรหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การส่งเสริมประเด็นเรื่องความสุขทั้งผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง จะช่วยให้สังคมมีความสุขเพิ่มขึ้น และนำไปสู่สังคมโลกที่มีความสุขยิ่งขึ้นในท้ายที่สุด 🌟

Chai

ผศ.ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม
บรรณารักษ์

ขอเชิญร่วมส่งบทความ เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อเผยแพร่ในวารสารวิทยากร
โดยสามารถส่งผลงาน ได้ดังนี้

1. อีเมล withayajarn@gmail.com
2. ไปรษณีย์ กองบรรณาธิการวารสาร
วิทยากรย์ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
เลขที่ 128/1 ถนนนครราชสีมา
แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐300
3. โทรศัพท์และโทรสาร 0 2282 1308

ผลงานที่ส่งมานั้น ต้องมิได้ลอกเลียน ดัดแปลงงาน
ของผู้อื่น ผลงานที่ได้รับคัดเลือกเผยแพร่ จะได้รับ
ค่าตอบแทนตามที่กองบรรณาธิการกำหนด

สารบัญ

08

เรื่องจากปก

เรียนดี มีความสุข
เป้าหมายสูงสุด
ของการศึกษา

04

เชิดชูเกียรติ

พิธีพระราชทานรางวัล
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
ครั้งที่ 5 ปี 2566

14

สปฏิพิเศษ

กระทรวงศึกษาธิการ จัดงานใหญ่
ส่งท้ายปี “EDU SOFT POWER
FESTIVAL 2024”

20

สอบรั้วครุสภา

พิธีมอบรางวัลคุณากร ครูยิ่งคุณ
และครูขวัญศิษย์ ปี 2566

24

EDU Special

พิธีวันครู ภายใต้แนวคิด
“ครูดีสอนดี ศิษย์ดีเรียนดี มีความสุข”

28

เรียนรอบตัว

79 ปี วันคล้ายวันสถาปนา
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

32

ยุทธศาสตร์การศึกษา

PDPA ปรับแนวทาง จัดการ
ข้อมูลส่วนบุคคลในสถานศึกษา

36

Open Eyes

ยกระดับข้อมูลภาคการศึกษา
ด้วยบล็อกเชน

40

การศึกษาพิเศษ

Inclusive Education: โอบอุ้ม
ความหลากหลายของผู้เรียน

44

บริหารการศึกษา

เพิ่มขีดความสามารถให้หมุนทัน
กระแสโลกด้วยนวัตกรรม

48

Safe Zone

ถึงเวลาสำรวจสุขภาพจิตในโรงเรียน

52

Read Up Zone

ศิลปะแห่งการแบ่งเวลาของคุณครู

56

Full Frame

สำรวจเทรนด์การศึกษาของ
คนยุคใหม่ที่ไม่จำกัดแค่ในห้องเรียน

62

ประสบการณ์

บทบาทสมมติกระตุ้นการเรียนรู้

66

ห้องเรียนวิชาการ

ครูยุคใหม่เข้าใจการเงิน

70

ทันโลก

รู้เท่าทันสื่อ ทักษะสำคัญในยุคดิจิทัล

76

Knowledge is All Around

พาลูกไปลูกรัง “จิตอาสา”

82

การศึกษารอบทิศ

Soft Power กับการศึกษาไทย

86

มุมมองสุขภาพ

ดนตรีบำบัดศาสตร์แห่งเสียง
เพื่อการรักษา

90

ครูอัปเดต

แนะแนวสัมพันธ: ก้าวเข้าสู่
ความก้าวหน้าพัฒนาครูแนะแนวยุค 4.0

94

ย่าสามกรอบ

เส้นทาง “ครูชน” จาก...“ย่าสามกรอบ”
ฉบับปัจฉิมลิขิต

98

EDU Classroom

สอนอย่างเข้าใจเด็ก
ด้วยความฉลาดทางอารมณ์

102

ภาษาพาเพลิน

GREENING CAMPUSES:
Paving the Way to Carbon
Neutrality in Education

106

ตระเวนเที่ยว

เปิดประสบการณ์มหัศจรรย์
แห่งธรรมชาติที่จังหวัดสตูล

112

มาร่วมสนุก

Quote Quiz ทายคำในช่องว่าง

วิทยาจารย์

ที่ปรึกษา

คณะกรรมการคุสุสภา

คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ

รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียววิเศษ

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.สุดา สุขอ่ำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลพิ กุมมาพันธ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นายจันทร์ยงยุทธ บุญทอง

ประจำกองบรรณาธิการ

นายกศพล มากระจัน

นางจิรภฎา กองขาว

นางสาวธัญรัตน์ ศิริเมษา

นางสาววรรณพร พรพิพัฒน์

นายวัชรพล เหมืองจา

นายทรงชัย ชื่นล้วน

ประสานงานฝ่ายผลิต

นางจิรภฎา กองขาว

วารสารวิทยาจารย์

กองบรรณาธิการและฝ่ายสมาชิก

โทรศัพท์และโทรสาร 0 2282 1308

ที่อยู่ 128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต

เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

อีเมล withayajarn@gmail.com

เว็บไซต์ withayajarn.com

ศิลปกรรม บทความ จัดพิมพ์

บริษัท ยูโทเปีย มีเดีย อินเตอร์เนชั่นแนล

(ประเทศไทย) จำกัด

โทรศัพท์ 0897747215

อีเมล admin@utopia-th.com

เว็บไซต์ utopia-th.com

พิธีพระราชทานรางวัล สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 5 ปี 2566

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี
ครั้งที่ 5 สดุดยอดครูจาก 11 ประเทศในอาเซียนและติมอร์-เลสเต
ทรงให้กำลังใจการทำงานครู “ด้วยดวงใจของครูจะสู้ทน” บทบาทครูไม่เพียงสอน
แต่ยังดูแลการพัฒนาที่หลากหลายของนักเรียน พร้อมแนะก้ำกลางความท้าทาย
เทคโนโลยีดิจิทัล ครูต้องใช้ข้อมูลผสานรวมเข้าไปในการศึกษาอย่างเหมาะสม

เรื่อง กองบรรณาธิการ

เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2566 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานรางวัล
สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 5 ประจำปี 2566
ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์
เซ็นทรัลเวิลด์ โดยเป็นการประชุมในรูปแบบผสมผสาน
ทางออนไลน์และการเชื่อมสัญญาณกับสถานทูตไทย
ประจำประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนและติมอร์-เลสเต
รวม 11 ประเทศ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสเนื่องในพิธีพระราชทาน
รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 5 ปี 2566 ว่าถือเป็น
เวลา 10 ปีแล้ว นับตั้งแต่รางวัลนี้ก่อตั้งขึ้นในปี 2558
เพื่อเชิดชูครูที่เป็นเลิศในประเทศอาเซียนและติมอร์-เลสเต
ซึ่งมีผู้รับรางวัลมาแล้ว 55 ราย และขอแสดงความยินดีกับ
ครูดีเด่นทั้ง 11 ท่านจากอาเซียนและติมอร์-เลสเตที่ได้
รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีในปีนี้ ความทุ่มเทของครู
การเป็นแบบอย่างสร้างผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงชีวิต
ของนักเรียน และเริ่มตั้งแต่ปีหน้ารางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีนี้
จะขยายครอบคลุมไปอีก 3 ประเทศ ได้แก่ บังคลาเทศ
ภูฏาน และมองโกเลีย ซึ่งข้าพเจ้าได้จัดทำโครงการบางอย่าง
ในโรงเรียนประเทศเหล่านี้ และมีเอกอัครราชทูตและเจ้าหน้าที่
ระดับสูงที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมงานในวันนี้

“ครูไม่เพียงแต่สอนเท่านั้น แต่ยังดูแลการพัฒนา
ด้านอื่นๆ ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้เต็มศักยภาพ
เช่น ในช่วงระหว่างและหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19
ทำให้ครูทั่วโลกต้องทำงานอย่างหนักเพื่อชดเชยการเรียนรู้
ของนักเรียน นอกจากนี้ โลกที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็ว คุณครูต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ
อยู่ตลอดเวลา เช่น เทคโนโลยีดิจิทัลที่เติบโตอย่างรวดเร็ว
ทั้งเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ความปลอดภัย
ทางไซเบอร์ (Cyber Security) และ Big Data ซึ่งท้าทาย
ครูในการใช้ข้อมูลเหล่านี้ผสมผสานรวมเข้าไปในการศึกษา
อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันครูก็ต้อง
พัฒนาตนเองผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อก้าว
ให้ทันโลกและติดตามการพัฒนาใหม่ๆ ข้าพเจ้าเชื่อว่า
ผู้ที่ได้รับรางวัลยังคงสานต่อภารกิจของตนเองในฐานะ
“ตัวแทนการเปลี่ยนแปลง” เพื่อช่วยพัฒนาครูและนักเรียน
ในประเทศของตนเอง รวมถึงในเครือข่ายของเราด้วย

ข้าพเจ้าอยากจะแบ่งปันบทกลอนบทหนึ่งที่ประพันธ์
โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งทำหน้าที่เป็น
ครูสอนเด็กๆ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่
ห่างไกลของประเทศไทย บทนี้สะท้อนบทบาทของครูที่ข้าพเจ้า
กล่าวถึงได้เป็นอย่างดี “ครูเป็นเพียงนักรบจบแค่นี้ บุกป่าดง
พงพีเข้ามาหา ครูไม่มีทั้งสิ้นปริญญญา ครูมีแต่ศรัทธามาจากใจ
จะจุดเทียนส่องสว่างที่กลางป่า ไม่เลือกว่าหน้าตาภาษาไหน

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี จัดขึ้นด้วยความเชื่อว่า “ครูคุณภาพ สร้างคนคุณภาพ” ซึ่งฝ่าพระบาททรงเป็นแรงบันดาลใจแก่พวกเราทุกคน ที่ทรงทุ่มเททั้งเวลา และกำลัง เพื่อแก้ไขปัญหการเข้าถึงคุณภาพการศึกษาและโภชนาการ โดยเฉพาะเด็กเยาวชนด้อยโอกาสและอาศัยในพื้นที่ห่างไกล

ถึงแม้งานจะหนักสักเพียงใด ด้วยดวงใจของครูจะสู้ทน” ในบทสวดท้ายที่เขียนว่า “ด้วยดวงใจของครูจะสู้ทน” มีไว้เพื่อครูทุกท่านขอขอบคุณกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 11 ประเทศ คณะกรรมการ และอาสาสมัครมูลนิธิ ซึ่งมี ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร เป็นประธาน ถือเป็นลมใต้ปีกของครูหลายท่านในเครือข่ายรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี”

พล.ต.อ.เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี จัดขึ้นด้วยความเชื่อว่า “ครูคุณภาพ สร้างคนคุณภาพ” ซึ่งฝ่าพระบาททรงเป็นแรงบันดาลใจแก่พวกเราทุกคน ที่ทรงทุ่มเททั้งเวลาและกำลังเพื่อแก้ไขปัญหการเข้าถึงคุณภาพการศึกษาและโภชนาการ โดยเฉพาะเด็กเยาวชนด้อยโอกาสและอาศัยในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งไม่ใช่แค่ในประเทศไทยแต่ยังรวมถึงประเทศในอาเซียนและติมอร์-เลสเต สำหรับบทบาทของครูเพื่อก้าวข้าม

ความท้าทายในยุคหลังโควิด-19 ครูคือผู้จัดการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความรู้และสร้างสภาพแวดล้อม และมีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาครูรุ่นใหม่ที่สามารถออกแบบนวัตกรรมวิธีการสอนเพื่อใช้ในห้องเรียน จึงต้องสนับสนุนการจัดฝึกอบรมการใช้ ICT เพื่อประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลและนำเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันจำเป็นต้องปลูกฝังมุมมองที่กว้างขึ้น เข้าใจในสิ่งที่กำลังเผชิญอยู่ ตลอดจนตระหนักถึงแนวโน้มในอนาคต ซึ่งการศึกษาเป็นหนทางเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นหลักประกันของการเป็นพลเมืองที่รอบรู้

ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร ประธานกรรมการมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี กล่าวว่า รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี เป็นรางวัลเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติครูผู้สร้าง

ความเปลี่ยนแปลงในชีวิตลูกศิษย์ และมีคุณประโยชน์ต่อการศึกษาในประเทศอาเซียนและติมอร์ เลสเต รวม 11 ประเทศ ประเทศละ 1 รางวัล โดยจัดมอบรางวัลในทุก 2 ปี และเพื่อถวายเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจ้าฟ้านักการศึกษา โดยรางวัลประกอบด้วย เหรียญรางวัล ประกาศนียบัตร โล่ เข็มเชิดชูเกียรติทองคำ และเงินรางวัล รางวัลละ 10,000 เหรียญสหรัฐ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการจาก 11 ประเทศ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดร.กฤษณพงศ์ กล่าวไว้ว่า สำหรับครูผู้ได้รับพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ครั้งที่ 5 ปี 2566 ครอบคลุมถึงครูการศึกษาพิเศษ ครูคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภูมิศาสตร์ การศึกษานอกระบบและผู้อำนวยการโรงเรียน มีประวัติที่น่าสนใจดังนี้

1. นายโมฮามัด อาเมียร์ เออร์วัน ฮาจี ม็อกซิน
(Mr. Mohamad Amir Irwan Haji Moxsin)
ประเทศบรูไนดารุสซาลาม
2. นางจักรียา เฮ
(Mrs. Chakriya Hay)
ประเทศกัมพูชา
3. นางฮาริสดายานี
(Mrs. Harisdayani)
ประเทศอินโดนีเซีย

4. นางกิมเฟื่อง เฮื่องมะนี
(Mrs. Kimfueang Heuangmany)
สปป.ลาว
5. นายไซฟูนิซาน เช อิสมาเอล
(Mr. Saifulnizan Che Ismail)
ประเทศมาเลเซีย
6. ดอ อาย ซู หวีน
(Daw Aye Su Win)
ประเทศเมียนมา
7. นายเจอร์วิน วาเลนเซีย
(Mr. Jerwin Valencia)
ประเทศฟิลิปปินส์
8. นางชีว หลวน เพนนี่ ชง
(Mrs. Chew Luan Penny Chong)
ประเทศสิงคโปร์
9. นางสาว ฟิโลมินา ดา คอสต้า
(Ms. Filomena da Costa)
ประเทศติมอร์-เลสเต
10. นายมา หุ่ง เห่งียน
(Mr. Manh Hung Nguyen)
ประเทศเวียดนาม
11. นายนิวัฒน์ เงินงามมีสุข
ประเทศไทย 🇹🇹

เรียนดี มีความสุข

เป้าหมายสูงสุดของการศึกษา

รู้จักนโยบายการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งให้นักเรียน “เรียนดี”
และ “มีความสุข” เพื่อเข้าใจเป้าหมายทางการศึกษาของไทย
และเตรียมความพร้อมขับเคลื่อนการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต

เรื่อง กฤษฎา กาญจนเพ็ญ

การศึกษาสร้างคน คน
สร้างชาติ เป็นคำพูดที่
ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ
ของการศึกษาต่อการ
พัฒนาคนและประเทศชาติ เพราะคน
ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการ
ขับเคลื่อนทรัพยากรในด้านอื่นๆ
ของชาติ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ

ได้กำหนดนโยบายการศึกษามุ่งเน้น
การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง
มีความสุข โดยเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต
และการเรียนรู้เพื่อความเป็นเลิศ
และความมั่นคงของชีวิต และ “เรียนดี
มีความสุข” คือ หนึ่งในเส้นทางหลัก
ของการขับเคลื่อนการศึกษาไทย
ในปัจจุบัน

นิยาม “เรียนดี มีความสุข”

“ความสุข” คือ สิ่งที่ทุกคนปรารถนา
เฝ้าเสาะแสวงหา ไขว่คว้า พยายามที่
จะให้ตนเองและผู้เป็นที่รักได้พบ
และครอบครอง พ่อแม่อยากให้ลูก
มีความสุข ครูอาจารย์อยากเห็นลูกศิษย์
ของตนร่าเริง แจ่มใส และมีความสุข
เมื่อคนเรามีความสุข เช่น เมื่อได้เรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ
Ministry of Education

เรียนดี มีความสุข

การศึกษาเพื่อ
ความเป็นเลิศ
และการศึกษาเพื่อ
**ความมั่นคง
ของชีวิต**

ลดภาระครู และบุคลากรทางการศึกษา

- ▶ ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครู และบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอนยุ่งผลสลับถูกรบกวนผู้เรียน
- ▶ ครูและบุคลากรทางการศึกษาค้นคืน (โยกย้ายกลับภูมิลำเนา ด้วยความโปร่งใส ไม่มีการซื้อขายตำแหน่ง)
- ▶ แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ▶ จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ (1 ครู 1 Tablet)

**“จับมือไว้
แล้วไปด้วยกัน”**

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ลดภาระนักเรียน และผู้ปกครอง

- ▶ เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ **“ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”** ระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียน ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (1 นักเรียน 1 Tablet)
- ▶ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ
- ▶ ระบบแนะแนวการเรียนรู้ (Coaching) และเป้าหมายชีวิต
- ▶ การจัดทำระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่ม เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ
- ▶ การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียน ที่มีความสามารถเป็นเลิศไม่ต้องเสียเวลาในระบบ ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย
- ▶ มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

อย่างมีความสุข สมองจะหลั่งสารเคมี เช่น โดปามีน (Dopamine) เอ็นดอร์ฟิน (Endorphin) ที่ทำให้มีความสุข ส่งผลให้การเรียนเกิดความอยากรู้ กระตือรือร้น สนใจ ไขว่คว้าอยากเรียนรู้ เกิดพลังที่จะทำสิ่งต่างๆ มากมาย

นิยามการ “เรียนดี มีความสุข” ตามระบบการศึกษาของไทย หมายถึง การเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการในทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม โดยนักเรียนมีความรู้สึกรักพอใจและมีความสุขกับการเรียนรู้ นอกจากนี้ การเรียนดีมีความสุขยังต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ครูผู้สอนที่มีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครอบครัวที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน

ดังที่ พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า “การเรียนการสอนจำเป็นต้องเริ่มจากความสุขทั้งผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง เมื่อมีความสุขจะส่งผลให้การเรียนดีขึ้น เมื่อการเรียนดีขึ้นจะส่งผลกลับไปทำให้มีความสุขมากยิ่งขึ้น” ตามแผนดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ภายใต้แนวทาง

การทำงาน “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” โดยได้ใช้สำนวนที่เข้าใจง่ายคือ “เรียนดี มีความสุข” เพื่อเดินทางยกระดับคุณภาพการศึกษาไปด้วยกัน

โดยหากผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชน มีความร่วมมือกัน ก็จะสามารถขับเคลื่อนผลักดันการศึกษาให้เจริญรุดหน้ายิ่งขึ้นไป ซึ่งแนวคิดในการจัดการศึกษาของทางกระทรวงศึกษานั้น ได้แบ่งเป็นออก 2 ข้อหลัก คือ นโยบายที่เน้นหนักในการทำงาน และนโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการ

ทิศทางการยกระดับคุณภาพการศึกษาไทย

นโยบายด้านการศึกษาของไทยในปัจจุบันได้มุ่งเน้นใน 2 มิติหลัก คือ การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา 4 ด้าน และลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง 6 ด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

นโยบายที่เน้นหนักในการทำงาน : ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่

- ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอนมุ่ง

ผลลัพธ์ของผู้เรียน ด้วยการปรับระบบ การประเมินวิทยฐานะที่เน้นตามสภาพจริง ลดการทำเอกสาร-ขั้นตอนการประเมิน ไม่ซับซ้อน และเป็นธรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น ให้ครูสามารถโยกย้ายกลับภูมิลำเนาด้วยความโปร่งใส ไม่มีการซื้อขายตำแหน่ง พร้อมสำรวจครูขาดแคลนในแต่ละพื้นที่ ตามภูมิลำเนาเดิม
- แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องในการวางแผนการใช้เงินและการเก็บออมเงิน น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพ รวมทั้งเร่งช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้ NPL โดยเร่งด่วน
- จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ 1 ครู 1 Tablet ด้วยการสนับสนุน จัดหาอุปกรณ์ ในการช่วยจัดการเรียนการสอน ต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงระบบออนไลน์รองรับการใช้งานให้เพียงพอ กับจำนวนครูผู้สอน

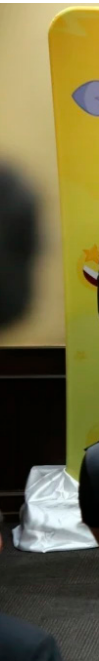
นโยบายที่ต้องเร่งดำเนินการ อย่างเร่งด่วน : ลดภาระนักเรียน และผู้ปกครอง 6 ด้าน ได้แก่

- เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา Anywhere Anytime เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์ม การเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (1 นักเรียน 1 Tablet) ด้วยการส่งเสริม บทบาทภาคเอกชน (สถานประกอบการ) ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและจัดการศึกษา โดยให้คำตอบแทนที่เหมาะสมในระหว่าง การเรียนหรือฝึกอาชีพ นำแพลตฟอร์ม การเรียนรู้แห่งชาติมาผสมผสานการเรียน การสอนแบบเดิมในห้องเรียนกับการเรียน การสอนออนไลน์ (Hybrid Education) ซึ่งผู้เรียนจะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและ

“เรียนดี มีความสุข” ตามระบบการศึกษา ของไทย หมายถึง การเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการในทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม โดยนักเรียนมีความรู้สึกรักพึงพอใจ

นอกห้องเรียน และขยายการเรียนรู้ไปถึง ประชาชนทุกช่วงวัยทั่วประเทศให้มีโอกาส ทางการศึกษา สามารถเข้าถึงเนื้อหาสาระ ที่มีคุณภาพ ตลอดจนพัฒนาการศึกษา ผ่านระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank System) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน และประชาชนได้เรียนและทำงานไปในเวลา เดียวกัน

- 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ด้วยการ จัดให้มีการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้นแบบ อย่างน้อย 1 โรงเรียนในแต่ละอำเภอหรือ เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำร่องการพัฒนา โรงเรียนคุณภาพ สนับสนุนโครงสร้าง พื้นฐานสื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณ ในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม อีกทั้งจัดสรร งบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปีงบประมาณ

- **ระบบแนะแนวการเรียนรู้ (Coaching) และเป้าหมายชีวิต** ด้วยการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลก โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและมีหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งยังจัดให้มีระบบแนะแนวตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบแนวทางการเรียน และเป้าหมายชีวิตที่ตนเองชอบสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดระยะเวลาการเรียนรู้
- **การจัดทำระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate)** ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเติม เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ ด้วยการนำหน่วยกิตที่สะสมมาเทียบคุณวุฒิ รับรองมาตรฐานวิชาชีพเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนในสายอาชีวศึกษา สามารถขอการรับรองมาตรฐาน

วิชาชีพได้ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะมีรายได้ระหว่างเรียนควบคู่กับการทำงานไปพร้อมกัน

- **การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา** เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ด้วยการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์หรือสมรรถนะจากระบบเดียวกัน แต่ต่างสถานศึกษา หรือจากระบบหนึ่ง ไปสู่อีกระบบหนึ่งหรือจากต่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษาหรือการรับรองระดับการศึกษาต่างสถานศึกษา หรือต่างระบบได้
- **มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)** ด้วยการจัดการอาชีวศึกษา ระดับวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ทันต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

“เรียนดี มีความสุข” อย่างสมดุล

ในฐานะของครู มีวิธีในการสร้างความสุขไปพร้อมๆ กับการเรียนดีให้แก่นักเรียนหลากหลายวิธี ตัวอย่างเช่น

1. **ปรับทัศนคติของครู** ครูต้องตระหนักว่าการเรียนที่ดีไม่จำเป็นต้องเครียดเสมอไป ครูควรเน้นให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน มีความสุข ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ขอให้สอดคล้องกับความสนใจ และความสามารถของนักเรียน

2. **ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง** ครูควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เช่น การเรียนรู้ผ่านการเล่น การเรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่ม การเรียนรู้ผ่านโครงงาน เป็นต้น
3. **ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิต** ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิตที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งทักษะเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้อย่างมีความสุข
4. **สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้** ครูควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นบรรยากาศที่ปลอดภัย อบอุ่น นักเรียนรู้สึกสบายใจ และมีความสุขที่จะเรียนรู้
5. **ร่วมมือกับผู้ปกครอง** ครูควรร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในด้านเวลา กำลังใจ และทรัพยากรต่างๆ

ข้อมูลพื้นฐาน ศร. ในปีการศึกษา 2566

มีผู้เรียนในระบบการศึกษาของไทย

12,307,350 คน

มีสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

51,285 แห่ง

มีบุคลากร สังกัด ศร.

702,097 คน

ผลลัพธ์ของ “เรียนดี มีความสุข”

บรูคเนอร์ และ กรอสซนิคเกิล (Brueckner and Grossnickle) นักวิชาการชาวอังกฤษ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับระบบสมองที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ให้มีความสุขไว้ว่า การที่สมองจะเลือกเก็บข้อมูลไว้เป็นความจำนั้นขึ้นอยู่กับ “อารมณ์” นั่นคือ อารมณ์จะเป็นตัวกระตุ้นให้สมองหลั่งสารเคมี เช่น โดปามีน (Dopamine) เอ็นดอร์ฟิน (Endorphin) ดังนั้น หากเป็นเรื่องราวที่มากระทบความรู้สึกมากๆ โดยเฉพาะถ้ามีความสุข สมองก็จะยิ่งจดจำเรื่องราวเหล่านั้นได้นาน หรือหากเป็นเรื่องราวที่เราสนใจ เราจะจำได้ดีกว่าเรื่องที่ทำให้เราเบื่อหน่าย ซึ่งข้อมูลนี้มีประโยชน์ในการนำไปใช้สำหรับการวางแผนการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายเพื่อให้ให้นักเรียน “เรียนดี มีความสุข” ได้เป็นอย่างดี

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งให้นักเรียน “เรียนดี” และ “มีความสุข” นั้น มีความสำคัญเท่าเทียมกัน และส่งผลดีต่อนักเรียนในระยะยาว ซึ่งจากการศึกษาวิจัยต่างๆ พบว่า นักเรียนที่มีความสุขในการเรียน มักจะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตมากกว่านักเรียนที่ไม่มีความสุขในการเรียน และนักเรียนที่มีความสุขในการเรียน ก็มักจะมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง และมีความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมาย

ในขณะเดียวกัน นักเรียนที่มีความสุขในการเรียน มักจะมีสุขภาพจิตที่ดี มีความแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมอยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่า “การเรียนดี มีความสุข ” นั้น ไม่ได้เป็นเพียงเป้าหมายปลายทางสำหรับนักเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นเป้าหมายของครู ผู้ปกครอง และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีคุณภาพ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต ๕

อ้างอิง

- ศธ. 360 องศา กระทรวงศึกษาธิการ : <https://moe360.blog/>
- บทความวิชาการเรื่อง “เรียนให้มีความสุข”
โดย นางขวัญเนตร คาริวังค์

กระทรวงศึกษาธิการ จัดงานใหญ่ส่งท้ายปี “EDU SOFT POWER FESTIVAL 2024”

ร่วมผลักดันซอฟต์พาวเวอร์ด้านการศึกษา ผ่านการจัดงาน “EDU SOFT POWER FESTIVAL 2024” ที่รวบรวมผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรจากภาคการศึกษาทั่วประเทศ มาจัดแสดงอย่างยิ่งใหญ่
สู่การเป็นผู้นำด้านซอฟต์พาวเวอร์ของไทย เพื่อก้าวสู่เวทีโลกในอนาคต
พร้อมแถลงผลการดำเนินงานภายใต้นโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ในรอบ 3 เดือน

เรื่อง **วรรณภา บุญลาโก**

กระทรวงศึกษาธิการ ไม่เพียงให้ความสำคัญกับการศึกษาเรียนรู้แก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่ได้ร่วมนำยุทธศาสตร์ซอฟต์พาวเวอร์แห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยได้จัดงานส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ “EDU SOFT POWER FESTIVAL 2024” อย่างยิ่งใหญ่ขึ้น เมื่อวันที่ 25 - 27 ธันวาคม 2566 ณ กระทรวงศึกษาธิการ ภายในงานมีการจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์กว่า 100 บูธ ด้วยแนวคิด Soft Power 5F “ช้อป ชิม โชว์ แชร์” ที่สอดคล้องกับบรรยากาศเทศกาลของขวัญปีใหม่ คือ ช้อป-จำหน่ายผลิตภัณฑ์นักเรียน นักศึกษา ชิม-สาธิตอาหารฝีมือนักเรียน นักศึกษา โชว์-สาธิตองค์ความรู้นักเรียน นักศึกษา แชร์-เวิร์กช็อป แบ่งปันองค์ความรู้พร้อมลุ้นรับของรางวัล เลือกซื้อผลิตภัณฑ์และชื่นชมผลงาน ผลิตภัณฑ์ จากฝีมือเด็กและเยาวชนสถานศึกษา และครูอาจารย์ ที่มาร่วมงาน โดยนายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานเปิดงาน พร้อมเยี่ยมชมกิจกรรมภายในงานโดยมีนายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ คณะผู้บริหารระดับสูง ข้าราชการ และบุคลากรในสังกัดให้การต้อนรับ

ซอฟต์พาวเวอร์ 5F

การจัดงานในครั้งนี้ ได้มีการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพการขับเคลื่อนนโยบายซอฟต์พาวเวอร์ ผ่านพลังสร้างสรรค์ของบุคลากรจากภาคการศึกษาทุกระดับทั่วประเทศ โดยเน้นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง 5 สาขา คือ สาขาวัฒนธรรมการจัดการ สาขาศิลปวัฒนธรรม สาขาแฟชั่น สาขาอาหาร และสาขาดิจิทัลและสื่อสร้างสรรค์ ภายใต้แนวคิด Soft Power 5F ได้แก่

Food ด้านอาหาร การนำเสนอเสน่ห์รสชาติอาหารไทย เปิดตำรับเมนูหาากินยาก 4 ภาค การทำอาหารด้วยฝีมือครู นักเรียน และนักศึกษาอาชีพทั่วประเทศ

Fashion ด้านแฟชั่น สามารถเลือกขอบ
ผลิตภัณฑ์จากผ้า พร้อมการเดินแบบแฟชั่นโชว์

Film ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์และดิจิทัล
เลือกขอบผลิตภัณฑ์ศิลปะ โชว์งานศิลปะ และ
การออกแบบ

Fighting ด้านศิลปวัฒนธรรม โชว์การแสดง
ทางวัฒนธรรม เช่น มวยไทย

Festival ด้านเทศกาล ธุรกิจ และบริการขอบ
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม โชว์การทำงานหัตถกรรม
สปาและสปาเวิร์กช็อป

นอกจากนี้ ภายในงานยังมีเวทีการแสดง
ของนักเรียน นักศึกษา จากสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ พร้อมกิจกรรมน่าสนใจ
เช่น ดนตรีโฟล์คซอง การร้องเพลงไทยและสากล
ลูกทุ่ง 4 ภาค การแสดงศิลปวัฒนธรรม การแสดง
โชว์ผลงานชนะเลิศการประกวดร้องเพลง
ขบวนกลองยาว แห่นางสงกรานต์ คีตมวยไทย โขน
 เป็นต้น

RRR AWARD 2023

โครงการอาชีวะสร้างสรรค์แป้นสู่ธุรกิจ หรือ RRR
AWARD 2023 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะการเป็น
ผู้ประกอบการเชิงลึก และก่อให้เกิดผู้ประกอบการอาชีวศึกษา
โดยมีการมอบรางวัล RRR AWARD 2023 (3 รางวัล)
ได้แก่ 1) วิทยาลัยประมงตึนสุลันแก่ ธุรกิจปูดำยาเงิน
2) วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ดธุรกิจเครื่องสำอางธรรมชาติ
และ 3) วิทยาลัยการอาชีพเบตงธุรกิจน้ำพริกส้มแขกปลานิล
หนึ่งกรอบ

การจัดงานในครั้งนี้ ได้มีการแสดง
ให้เห็นถึงศักยภาพการขับเคลื่อนนโยบาย
ซอฟต์แวร์ผ่านพลังสร้างสรรค์
ของบุคลากรจากภาคการศึกษาทุกระดับ
ทั่วประเทศ โดยเน้นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้อง
กับการศึกษาโดยตรง 5 สาขา

ผลงานสร้างสรรค์ พร้อมผลักดันสู่เวทีโลก

ด้านกิจกรรมเทศกาลของชาวนปีใหม่ 2024
ที่จัดขึ้นในธีม "Soft Power องค์ความรู้ด้านสร้างสรรค์
การศึกษาพลังแห่งการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
สร้างสรรค์ของไทยสู่เวทีโลก" เพื่อช่วยส่งเสริมให้
เด็ก คุณครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความคิด
สร้างสรรค์ได้แสดงความสามารถและพัฒนา
ศักยภาพของตน โดยมีการจัดแสดงและจำหน่าย
ผลงาน RRR AWARD 2023 อาชีวะสร้างสรรค์
แป้นสู่ธุรกิจ ที่นำผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานในสังกัด
มาจัดจำหน่าย รวมทั้งหมดมากกว่า 100 ร้านค้า
ทั้งนี้ ได้มีการแบ่งโซนจัดแสดงสินค้าผ่านรูปแบบ
เมืองต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น

เมืองแฟชั่น เจาะร้านเว่ย รับชมการเดินแบบ
ฟรีเซนต์เสื้อผ้าสวมจิตวิญญาณผ้าไทย 4 ภาค
ชุดแฟชั่นจากผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมคราม ผ้าไหม
ผ้าไหมพัสดร์ ผ้าปาเต๊ะ และเครื่องประดับอัญมณี

เมืองอาหาร อร่อยหลากหลาย ชวนชิมเสน่ห์
รสชาติอาหารไทย เมนูหาากินยากทั้ง 4 ภาค

เมืองศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของไทย
ชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของไทย

เมืองธุรกิจและบริการ การท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรม สัมผัสการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ
การดูแลสุขภาพ นวด สปา พร้อมสัมผัสมรดก
ภูมิปัญญาไทย 5 ภาค

เมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์และดิจิทัล ทูทาง
วัฒนธรรม ชมนิทรรศการการจัดแสดงและจำหน่าย
ผลงานจากการจัดการเรียนรู้ อาทิ งานออกแบบ
จิตรกรรม เซรามิกส์ ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ งานฝีมือ
และงานหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ หุ่นยนต์

ชู 10 ผลงานที่เป็นเลิศ

ในส่วนการแสดงผลงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมาทางผู้บริหาร ข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้จัดนิทรรศการแสดงความก้าวหน้าการขับเคลื่อน 10 นโยบายด้านการศึกษา ทั้งในรูปแบบนิทรรศการจริง และนิทรรศการเสมือนจริง สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของภาครัฐสู่ระบบราชการดิจิทัล ภายใต้นโยบาย “เรียนดี มีความสุข” พร้อมความร่วมมือร่วมใจทำงานร่วมกันแบบ “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” เพื่อต่อยอดให้เห็นถึงความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต

สำหรับบูธจัดแสดงนิทรรศการ 10 นโยบาย เป็นการนำผลงานจากการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศของสถานศึกษา หรือผลงานที่มีการดำเนินงานเป็นเลิศของหน่วยงาน (Best Practice) และความก้าวหน้าการขับเคลื่อนงานตามนโยบายในรอบ 3 เดือน ซึ่งประกอบด้วย

บูธที่ 1 ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยทางกระทรวงศึกษาธิการได้สื่อสารสร้างความรู้ ความเข้าใจในประเด็นการประเมินวิทยฐานะผ่านระบบ DPA (Digital Performance Appraisal) ให้แก่ข้าราชการครู ผ่านช่องทางต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

บูธที่ 2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่นลดขั้นตอน ลดเอกสาร เพิ่มความสะดวกให้ครูย้ายกลับภูมิลำเนาได้ง่ายขึ้นด้วยความโปร่งใส

บูธที่ 3 แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อช่วยบรรเทาภาระหนี้สินของข้าราชการครู ให้สามารถนำไปชำระหนี้ ซึ่งส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันจะทำให้คุณภาพการเรียนการสอนดีขึ้น

บูธที่ 4 จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอเหมาะสม ขณะนี้สถานศึกษาต่างๆ ได้นำร่องการใช้แท็บเล็ต (Tablet) ในการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลาย

บูธที่ 5 เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา Anywhere Anytime เรียนฟรี มุ่งงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

บูธที่ 6 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายรวม 1,808 แห่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 901 แห่ง และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 907 แห่ง

การจัดงานครั้งนี้ เปิดโอกาสให้
นักเรียน นักศึกษา และบุคลากร
ทางการศึกษา ได้ลงมือปฏิบัติจริง
ต่อยอดจากการเรียนในห้องเรียน
ช่วยให้เห็นถึงปัญหา จุดแข็ง
จุดอ่อน เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุง
การเรียนการสอนต่อไป

นอกจากนี้ ยังมีงานที่ช่วยเข้ามาเสริมเติมเต็ม
ในกิจกรรมเกี่ยวกับลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรม
การต่อต้านคอร์รัปชันอีกด้วย

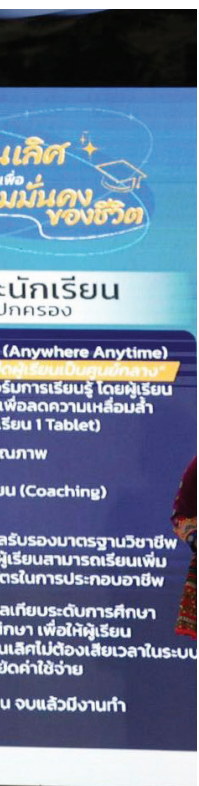
การจัดงานครั้งนี้ แสดงออกถึงพลังความรู้
ความสามารถและความร่วมมือร่วมใจกัน
ของชาวกระทรวงศึกษาธิการ ที่ดำเนินตามนโยบาย
ของรัฐมนตรี คือ “เรียนง่าย ประหยัด” ส่งผลให้
งานสำเร็จออกมาด้วยความราบรื่น ยิ่งใหญ่
และสมบูรณ์แบบ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียน
นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ได้ลงมือปฏิบัติจริง
ต่อยอดจากการเรียนในห้องเรียน ช่วยให้เห็นถึง
ปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุง
การเรียนการสอนต่อไป นอกจากนี้การแสดงผลงาน
ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในรอบ
3 เดือน ยังได้แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของ
การปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
ตลอดชีวิต ผ่านการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม
เพื่อการพัฒนาคุณภาพของเด็กไทยและการศึกษา
ของประเทศไทยให้ทัดเทียมและสามารถแข่งขัน
กับนานาชาติประเทศได้เป็นอย่างดีในอนาคต 🇹🇭

บูธที่ 7 จัดระบบแนะแนวการเรียนและ
เป้าหมายชีวิต กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำกรอบ
หลักสูตรการพัฒนาครูแนะแนวแกนนำและ
การ Coaching ที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์
และเป็นประโยชน์กับการแนะแนวนักเรียน
ในปัจจุบัน

บูธที่ 8 การจัดทำระบบเพื่อวัดผลรับรอง
มาตรฐานวิชาชีพ ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่ม
เพื่อรับประกาศนียบัตรวิชาชีพในการประกอบอาชีพ
เพื่อเสริมสร้างโอกาสให้นักเรียนอาชีวศึกษาได้
มีคุณวุฒิวิชาชีพ

บูธที่ 9 จัดทำระบบเพื่อวัดผลเทียบระดับ
การศึกษาและประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียน
ที่มีความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียน
ในระบบ ประหยัดเวลา และประหยัดค่าใช้จ่าย

บูธที่ 10 มีรายได้ระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบ
แล้วมีงานทำ สร้างรายได้เพิ่ม เพื่อพัฒนาเป็น
ผู้ประกอบการแก่ผู้เรียน

อ้างอิง

- <https://www.bangkokbiznews.com/health/education/1105300>
- <https://moe360.blog/2023/12/25/edu-soft-power-2024/>
- <https://om.moe.go.th/edu-soft-power-festival-2024/>

พิธีมอบรางวัลคุณากร ครูยิ่งคุณ และ ครูขวัญศิษย์ ปี 2566

มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ คุรุสภา
กระทรวงมหาดไทยและกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)
จัดกิจกรรมมอบรางวัลแด่คุณครู เพื่อส่งเสริมการศึกษาไทย

เรื่อง กองบรรณาธิการ

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีมอบรางวัลคุณากร ครูยิ่งคุณ และครูขวัญศิษย์ ปี 2566 โดยมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ดำเนินการคัดเลือกครูภายในประเทศไทย ที่เป็นผู้เปลี่ยนแปลงชีวิตศิษย์ และมีคุณูปการ ต่อการศึกษา ซึ่งผู้ได้รับรางวัลในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 165 ท่าน ประกอบด้วย รางวัลคุณากร จำนวน 2 ท่าน รางวัลครูยิ่งคุณ 17 ท่าน และ รางวัลครูขวัญศิษย์ จำนวน 146 ท่าน เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2566 ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า จากที่ได้เห็นประวัติการทำงานของคุณครู ทำให้ประทับใจในความทุ่มเท เสียสละของคุณครูที่มองเห็นศักยภาพของเด็กและเยาวชน แม้ว่าปัจจุบันนี้ การแสวงหาความรู้ความสามารถได้จากแหล่งต่าง ๆ ไม่เฉพาะจากครูและในห้องเรียน แต่ครูยังมีบทบาทสำคัญในการอบรมสั่งสอนหล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนได้มีความรู้ความสามารถเป็นคนดีของสังคม ด้วยความทุ่มเทแรงกายและแรงใจที่เต็มไปด้วยจิตวิญญาณแห่งความเสียสละท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก ครูจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ทั้งองค์ความรู้และเทคโนโลยี และการสอนมิใช่เพียงเนื้อหาความรู้ แต่ต้องสามารถพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีกระบวนการคิดที่มีวิจารณญาณ เลือกรับและเรียนรู้สิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิต และขอย้ำถึงความสำคัญของการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา เน้นการเรียนรู้ที่มีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องเริ่มจากความสุขของผู้เรียน ผู้สอน ไปจนถึงผู้ปกครอง เมื่อมีความสุขก็จะส่งผลให้การเรียนดีขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษามีทั้งการเรียนเพื่อความเป็นเลิศ และการเรียนเพื่อความมั่นคงในชีวิต ซึ่งการศึกษาจะต้องไปข้างหน้า เพราะเราเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร ประธานกรรมการมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีกล่าวว่า มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรีเชื่อมั่นในพลังของคุณครู เพราะครูคุณภาพ สร้างคนคุณภาพ กระบวนการ

คัดเลือกครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธของประเทศไทยจึงมาจากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อร่วมกันสรรหาครูผู้มีคุณสมบัติ เป็นครูผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงชีวิตศิษย์ และมีคุณูปการต่อวงการศึกษา ประเทศไทยจึงได้จัดทำรางวัลเพื่อยกย่องครูเพิ่มเติมได้แก่ รางวัลคุณากร 2 รางวัล รางวัลครูยิ่งคุณ 17 รางวัลและรางวัลครูขวัญศิษย์ 146 รางวัล เพื่อเชิดชูครูของแต่ละจังหวัด

ในการขยายผลการทำงานของเครือข่ายครู สิ่งสำคัญคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเครือข่ายครูทั้ง 11 ประเทศ พัฒนาทักษะวิชาชีพที่ส่งผลต่อนักเรียนและเพื่อนร่วมวิชาชีพครู การสนับสนุนจากภาครัฐกิจเพื่อเปิดพื้นที่ให้ครูได้เรียนรู้โลกธุรกิจและนวัตกรรมทางเทคโนโลยี รวมทั้งโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ทูต อ่าน เขียน ภาษาไทย (MOVE) เพื่อเด็กในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำรินสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งให้ความสำคัญแก่นักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ คิดเลขไม่ได้ และร่วมกับ กสศ. ในการต่อยอดความเชี่ยวชาญของครูรางวัลฯ เพื่อแบ่งปันทักษะการทำงานให้ครูและเด็กเยาวชนได้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษา โดยสร้างเครือข่ายและกลไกการทำงานอย่างเป็นระบบ

สำหรับบทบาทการทำงานของครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ประเทศไทย นายนิวัฒน์ เงินงามมีสุข ครูอาสาสมัคร ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) สังกัดศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตากกล่าวว่า เพราะเชื่อว่าการให้ความรู้จะติดตัวไปตลอดจนหมดลมหายใจจึงมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ด้านการเกษตรเพื่อมาพัฒนาท้องถิ่นตนเอง

ความสำคัญของการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา เน้นการเรียนรู้มีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องเริ่มจากความสุขของผู้เรียน ผู้สอน ไปจนถึงผู้ปกครอง

และสมัครสอบเป็นครูอาสาสมัครศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” โดยจัดการศึกษาให้กับประชาชนทุกกลุ่มวัย ใน 3 กิจกรรม คือ

1. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน : เน้นการรู้หนังสือไทย
2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ:คุณภาพชีวิต สังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต
3. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย : จัดทำตามความสนใจของผู้เรียน เน้นการนำสถานการณ์ สภาพบริบทชุมชน และปัญหาชุมชนมาออกแบบบูรณาการเข้ากับหลักสูตร

“ผมใช้กระบวนการเรียนรู้ผ่านการทำเวทีประชาคมหมู่บ้านทำความเข้าใจร่วมกัน เกิดกฎของเวทีประชาคมหมู่บ้านจากการแก้ไขปัญหาตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้และความเข้มแข็งของชุมชนในที่สุด วิธีการเหล่านี้ทำให้ชุมชนสามารถแก้ปัญหาการปลูกฝิ่น ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ตัดไม้ทำลายป่า เปลี่ยนเป็นการส่งเสริมการปลูกกาแฟ ครบวงจร เกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟอัสสัม และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ดังนั้นบทบาทของศูนย์การเรียนรู้จึงควรส่งเสริมการเรียนรู้ทุกกลุ่มวัย ทำให้คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจซึ่งจะเป็นการสร้างคนที่ยั่งยืน” ครูนิวัฒน์กล่าว

นายสมเกียรติ แซ่เต็ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเขาน้อยวิทยาคม จังหวัดตราด
ครูคณิตศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมปลาย
กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้จากคณิตศาสตร์
ในห้องเรียนสู่วิชาผู้ประกอบการยุคใหม่
ในชีวิตจริงว่า การสอนวิชาคณิตศาสตร์ด้วย
กระบวนการจำลองสถานการณ์จริง เช่น วิชาการ
เป็นผู้ประกอบการ วิชาคณิตศาสตร์เพื่อการลงทุน
เช่น “Cafe@เขาน้อย” ฝึกประสบการณ์ผ่าน
การทำธุรกิจร้านกาแฟ กิจกรรมบริษัทจำลอง

กิจกรรมการเป็นผู้ประกอบการ กิจกรรมตลาดนัด
พัฒนาชีวิต โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกัน
วางแผน ออกแบบแก้ไขสถานการณ์ บริหารและ
จัดการ ซึ่งครูจะรับฟังความเห็นของนักเรียนอย่าง
เสมอภาคและให้คำปรึกษาเพื่อการพัฒนางาน
นอกจากนี้ ครูควรทำหน้าที่แนะแนวทางให้ลูกศิษย์
เพื่อค้นหาพัฒนาตัวตนตามศักยภาพบนความต่าง
ของแต่ละคน เพราะนักเรียนมีความแตกต่างกัน
จึงต้องค้นหาอัตลักษณ์ของนักเรียนแต่ละคน
เพื่อให้นักเรียนออกแบบการพัฒนาตนเองและ
วางแผนการใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

นายอุดร สายสิงห์ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านโกตาบารู ครูกลุ่มสาระวิชา
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ
ฝ่ายปกครองของโรงเรียน กล่าวว่า ในการจัด
การเรียนรู้นี้ ตนให้น้ำหนักที่การปลูกฝังพฤติกรรม
ด้านคุณธรรม ทักษะชีวิตที่หลากหลาย
สร้างพลเมืองที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีและหลักปรัชญา
ในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยใช้ห้องเรียนที่กว้างใหญ่
จากสิ่งต่างๆ รอบตัวในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริม
ประสบการณ์ เสริมสร้างอาชีพ และคิดค้นจุดเน้น
นักเรียนในระดับมัธยมต้นต้น คือ การเรียน การงาน
การเงิน และการสร้างวินัย สิ่งเหล่านี้ถือเป็น
การปูพื้นฐานที่สำคัญในการต่อยอดเส้นทาง
การศึกษาที่สูงขึ้น ๕

นิวัฒน์ เจ็นงามมีสุข
ครูอาสาสมัคร
ศูนย์การเรียนรู้
ชุมชนชาวไทย
ภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”
(ศสช.)

สมเกียรติ แซ่เต็ง
ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเขาน้อย
วิทยาคม
จังหวัดตราด

อุดร สายสิงห์
ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้าน
โกตาบารู

พิธีวันครู ภายใต้แนวคิด “ครูดีสอนดี ศิษย์ดีเรียนดี มีความสุข”

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จัดพิธีงานวันครู เพื่อชี้ให้เห็นถึงการทำหน้าที่ของครูให้ยั่งยืน มั่นคง และต่อเนื่องด้วย “การวางฐานคิด” รวมถึงตอกย้ำให้ครูต้องสร้างลูกศิษย์เป็นคนดี และมีความคิดสร้างสรรค์

เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2567 ณ หอประชุม คุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภาได้จัดพิธีงานวันครู ครั้งที่ 68 ประจำปี 2567 ภายใต้แนวคิด “ครูดีสอนดี ศิษย์ดีเรียนดี มีความสุข” ซึ่งจัดทั้งในส่วนกลางและ ภูมิภาคพร้อมกันทั่วประเทศ ในรูปแบบผสมผสาน ทั้งออนไซต์ (Onsite) และออนไลน์ (Online) โดยนายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี และ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้เดินทาง มาเป็นประธานการจัดงานวันครู ตามที่ได้รับ มอบหมายจากนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบ คำขวัญวันครูว่า “ครูวางฐานคิดส่งเสริมศิษย์สร้างสรรค์” และมอบ สารเนื่องในโอกาสวันครู สามารถรับชมทางสถานี วิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) และสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเวลา 10.00 น.

นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าววาทะแสดงความชื่นชมกับทุกท่านที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในวันนี้ การที่ท่านได้รับรางวัลยอดเยี่ยมได้อีกว่าท่านเป็นผู้ประพฤติและปฏิบัติดีจนเป็นที่ยอมรับ ขอให้รักษาและพัฒนาคุณความดีไว้ให้ยั่งยืนนานมากที่สุด และจากคำขวัญวันครู ครั้งที่ 68 ของท่านนายกรัฐมนตรี ที่ว่า “ครูวางฐานคิด ส่งเสริมศิษย์สร้างสรรค์” พวกเราทุกคนในที่นี้ ต่างรับรู้กันโดยทั่วไปแล้วว่าครูคือปัจจัยตั้งต้นที่สำคัญ ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การที่จะมีลูกศิษย์ที่ดีสักคน แนนอนย่อมต้องมาจากการที่มีครูดี ครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน และมีจิตวิญญาณความเป็นครู

นายอนุทิน กล่าวต่อไปว่า สิ่งที่สำคัญมากที่จะทำให้การทำหน้าที่ของครูยั่งยืน ยาวนาน มั่นคง และต่อเนื่อง คือ “การวางฐานคิด” ตั้งแต่การวางฐานคิดในวิชาชีพ การวางฐานคิดในการที่จะประกอบวิชาชีพ วางฐานคิดให้ลูกศิษย์เป็นคนดี วางฐานคิดให้ลูกศิษย์เรียนรู้ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกระทั่งขัดแย้งและเข้าใจ ปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ และยังเป็นการส่งเสริมศิษย์ให้มีความคิดสร้างสรรค์ แม้ว่าในโลกยุคปัจจุบันเทคโนโลยีก้าวหน้า

**บทบาทของการเป็น “ครู”
จะต้องสร้างแหล่งข้อมูล
สารสนเทศให้มากขึ้นผ่าน
เทคโนโลยี เว็บไซต์ และสื่อสังคม
ออนไลน์ เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียน
ที่จะได้เข้าใจและทบทวน
เพื่อนำไปประยุกต์ใช้**

ไปมากมาย การค้นหาความรู้อาจจะไม่ต้องเรียนรู้จากครูมากนัก เพราะแหล่งเรียนรู้เปิดมีมากมาย และไร้ขีดจำกัด แต่สิ่งที่มาทดแทนครูไม่ได้เลย คือ การสร้างให้ลูกศิษย์เป็นคนดี มีความคิดสร้างสรรค์ ต้องอาศัยครูวางรากฐานความคิด เพื่อให้ศิษย์ได้เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์

ขณะที่พล.ต.อ. เพิ่มพูน ชิดชอบ รว.ศธ. กล่าววาทะแสดงความชื่นชมกับผู้ที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ การที่ท่านได้รับการพิจารณาคัดเลือกเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติว่าเป็นครูและผู้บริหารที่ดี สังคมเพื่อนร่วมวิชาชีพ และผู้เรียนต้องการ และมองเห็นผลแห่งการกระทำที่ดีงามในตัว ที่ได้มุ่งมั่น พยายาม เสียสละ และตั้งใจประพฤติปฏิบัติตนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาการศึกษาไทยมาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการรวมพลังของพวกเรา ที่จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน การเป็นครูในยุคการศึกษาดิจิทัลนั้น ไม่ใช่แค่ทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องเพิ่มความสามารถของตัวเองในการสร้างเนื้อหาการเรียนการสอนในสื่อต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อเป็นช่องทางช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจและแก้ปัญหา และมีความสุขกับการเรียนด้วย ดังนั้นนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ที่สำคัญเราไม่สามารถทราบได้ว่าสื่อออนไลน์ที่ผู้เรียนศึกษามานั้นจะถูกต้องและสร้างสรรค์ ดังนั้นบทบาทของการเป็น “ครู” จึงต้องสร้างแหล่งข้อมูลสารสนเทศให้มากขึ้นผ่านเทคโนโลยี เว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนที่จะได้เข้าใจและทบทวนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ แก้ปัญหา สำหรับการสร้างอนาคตของผู้เรียนต่อไป

พล.ต.อ.เพิ่มพูน กล่าวต่อไปว่า ที่สำคัญในวันครูปีนี้ ศธ. ได้เตรียมของขวัญวันครูเพื่อที่จะมอบให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ปรับหลักสูตรและย้ายครูคืนถิ่น, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) จัดระบบจับคู่ครูคืนถิ่น (Teacher Matching System: TMS) หลักสูตร E-learning 2 หลักสูตร, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จัดเต็ม 8 หลักสูตร “เติมความรู้ ครูยุคใหม่ ก้าวไปด้วยกัน” ให้ครูโรงเรียนเอกชน เรียนรู้ได้ ทุกที่ ทุกเวลา “Anywhere Anytime”, สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาร่วมมือกับภาคเอกชน จัดอบรมหลักสูตร AIS academy ฟรีค่าลงทะเบียน 3,750 บาท และหลักสูตรความปลอดภัยในโลกอินเทอร์เน็ต และการจัดการ Google Workspace Admin ฟรีค่าลงทะเบียน 2,500 บาท และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) โครงการ “โลกสวย ตาใส ข้าราชการครูไทยไร้ต่อกระจก” การตรวจคัดกรองโรคต่อกระจกตาฟรี เป็นต้น

สำหรับกิจกรรมงานวันครูเริ่มตั้งแต่ช่วงเช้า โดย พล.ต.อ.เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รมว.ศธ.) ได้มาเป็นประธาน

ในพิธีทำบุญตักบาตรพิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศแด่ครูผู้วายชนม์ พิธีทำบุญเพื่อความเป็นสิริมงคลและพิธีบูชาบูรพาจารย์และระลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์ที่หอประชุมคุรุสภา โดยมี นายสุเทพ แก่งสันเทียะ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อ่านโอองการอัญเชิญบูรพาจารย์ นายอำนาจ วิทยานวดี ครูอาวุโส นอกประจำการ กล่าวนำสวดฉันท์ระลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์และนางกัลยา มาลัยครูอาวุโสในประจำการ นำกล่าวคำปฏิญาณตนของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีการปาฐกถาพิเศษหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ครั้งที่ 7 เรื่อง “ครูดีสอนดี ศิษย์ดีเรียนดี มีความสุข” พิธีมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ จำนวน 10 รางวัล มีผู้ได้รับรางวัลรวมทั้งสิ้นจำนวน 1,105 คน ประกอบด้วยรางวัลผู้คุณูปการต่อการศึกษาของชาติ ประจำปี 2567 จำนวน 7 คนรางวัลคุรุสภา ประจำปี 2566 จำนวน 27 คน และรางวัลและประกาศเกียรติคุณผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา จาก 3 หน่วยงาน 9 รางวัล รวม 1,071 คน ดังนี้ คุรุสภา 7 รางวัล จำนวน 1,024 คน ได้แก่ รางวัลครูภาษาไทยดีเด่น จำนวน 3 คน รางวัลครูภาษาฝรั่งเศสดีเด่น จำนวน 2 คน รางวัลครูผู้สอนดีเด่น จำนวน 27 คน รางวัลผลงาน “หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม” จำนวน 23 คน รางวัลผลงานวิจัยของคุรุสภา จำนวน 5 คน รางวัล Next Generation Teacher Award 2023 จำนวน 8 คน และรางวัลคุรุสดุดี จำนวน 956 คน สกสค. 1 รางวัล ได้แก่ รางวัล “พระพยุหส์บดี” ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2566 จำนวน 10 คน

การที่จะมีลูกศิษย์ที่ดีสักคน ย่อมต้องมาจากการที่มีครูดี เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่มีความสามารถ ในการเรียนรู้และปรับตัวให้เท่าทัน

และสพฐ. 1 รางวัล ได้แก่ รางวัล “ครูดีในดวงใจ” จำนวน 37 คนเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

นอกจากนี้ที่ผ่านมามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการเสวนา นิทรรศการวิชาการออนไลน์ และการอบรมผ่านหลักสูตรออนไลน์ ตลอดจนเปิดให้ส่งบัตรรางวัลครูออนไลน์ ตักบาตรออนไลน์ โดยเฉพาะก่อนงานวันครูที่มีการเสวนาวิชาการออนไลน์ ผ่านแพลตฟอร์มที่มีข้อหวั่นใจมาก

และครูสามารถนำไปปรับใช้ได้ ดังนั้น ครูและผู้สนใจสามารถย้อนกลับไปดูการเสวนาออนไลน์ได้ที่ wankru.ksp.or.th และยังมีกิจกรรมหลังงานวันครูระหว่างวันที่ 17 มกราคม - 30 เมษายน 2567 มีการอบรมหลักสูตรออนไลน์ เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะทางวิชาชีพให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ขออย่าผู้ที่ผ่านการอบรมจะได้รับเกียรติบัตรออนไลน์ตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงรับชมนิทรรศการผลงานออนไลน์ของผู้ที่ได้รับรางวัลของคุรุสภา ผู้สนใจดูรายละเอียดการจัดงานวันครูได้ที่เว็บไซต์ของคุรุสภา <http://wankru.ksp.or.th> รวมถึงร่วมดาวนโหลดสติ๊กเกอร์ไลน์ “Teachers’ Day” ซึ่งจัดทำขึ้นเนื่องในโอกาสวันครู เพื่อนำรายได้สมทบทุนมูลนิธิช่วยครูอาวุโสในพระบรมราชูปถัมภ์ และร่วมระลึกถึงพระคุณครู และแชร์ความรู้สึกดีๆ ต่อครูผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของคุรุสภา <https://padlet.com/napashbie/16-n2ljzywlcyls1ma> 🙏

79 ปี

วันคล้าย วันสถาปนา สำนักงาน เลขาธิการ คุรุสภา

เนื่องในโอกาสครบรอบ
คุรุสภาได้จัดงาน
วันคล้ายวันสถาปนา
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
เพื่อสืบทอดประวัติศาสตร์
และเจตนารมณ์สภา
วิชาชีพครูและบุคลากร
ทางการศึกษา โดยมุ่ง
ยกระดับและพัฒนา
การศึกษาไทย
เพื่อประเทศไทยต่อไป

เรื่อง กองบรรณาธิการ

เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2567 กระทรวงศึกษาธิการ โดยคุรุสภา จัดงานวันคล้ายวันสถาปนา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ครบรอบ 79 ปี มีพลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานในพิธี มี ผศ.ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม เลขาธิการคุรุสภา ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาให้การต้อนรับ มีผู้ร่วมงาน จำนวน 450 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการคุรุสภา คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ได้รับรางวัล แยกผู้มีเกียรติและบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ณ ห้องประชุมบุญเกิด หอประชุมคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

พิธีในช่วงเช้า พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีบวงสรวงองค์พระพญหิंसบดี พระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) และ ฯพณฯ ทวี บุญเกิด ผู้ก่อตั้งคุรุสภา และเป็นประธานในพิธีทำบุญเพื่อความเป็นสิริมงคลพิธีมอบรางวัลผู้มีคุณูปการต่อสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จำนวน 23 คน และรางวัลพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานครบ 25 ปี จำนวน 2 คน เพื่อเป็นการยกย่องแก่ผู้สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน อีกทั้งเพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และกล่าวคำปราศรัยเนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ กล่าวว่ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้ดำเนินการตามบทบาทขององค์กร ตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 และพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ถือเป็น การดำเนินการตามภารกิจที่สำคัญต่อวิชาชีพครู ซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูง การปฏิบัติตามภารกิจ นอกจาก จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสพการณ์ และ คักยภาพของพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกคนแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ที่จะต้องร่วมมือดำเนินงาน โดยเฉพาะ ในเรื่องของการกำหนดมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งเป็นมาตรฐานนำไปสู่การรับรอง

**ยึดหลักการทำงานภายใต้แนวคิด
'ทำดี ทำได้ ทำกันดี' และ 'ถูกต้อง
รวดเร็ว ประโยชน์ ประหยัด'
เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น
ในการสร้างมาตรฐานวิชาชีพ**

ปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา การดำเนินการออกและต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การกำกับดูแล การประพฤติและการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพจรรยาบรรณของวิชาชีพ การพัฒนาวิชาชีพและการยกย่องวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพ

“การดำเนินงานเพื่อให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันของโลก และสอดคล้องกับนโยบาย ‘เรียนดี มีความสุข’ บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องใช้ความรู้ ความสามารถดำเนินงาน

ด้วยความมุ่งมั่น ยึดถือประโยชน์สมาชิกครูสภา
ที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา อยู่ทั่วประเทศ
เป็นที่ตั้ง โดยขอให้ยึดหลักการทำงานภายใต้
แนวคิด 'ทำดี ทำได้ ทำทันที' และ 'ถูกต้อง รวดเร็ว
ประโยชน์ ประหยัด' เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น
ในการสร้างมาตรฐานวิชาชีพ และการกำกับ ดูแล
จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทาง
การศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างศรัทธาให้
บังเกิดแก่องค์กรวิชาชีพครูต่อไป" รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการครูสภากล่าว

การจัดงานวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงาน
เลขาธิการคุรุสภาจัดขึ้นเพื่อเป็นการสืบทอด
ประวัติศาสตร์และเจตนารมณ์ของการจัดตั้งคุรุสภา
ให้เป็นสภาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
ดำเนินการด้านการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ และ
จรรยาบรรณของวิชาชีพเพื่อยกระดับวิชาชีพทาง
การศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
ทุกภาคส่วน ในการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา
ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทุกท่าน
อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน สังคมและ
ประเทศชาติสืบต่อไป 🙏

PDPA ปรับแนวทาง จัดการข้อมูลส่วนบุคคล ในสถานศึกษา

PDPA เป็นกฎหมายหนึ่งที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในสถานศึกษาซึ่งมีความซับซ้อนมากกว่าบริบทอื่น สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเข้าใจกฎหมายฉบับนี้เป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถจัดการข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรื่อง **ปรีดา ชัยนาจิต**

W ราชอาณาจักรไทยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act: PDPA) เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการมอบสิทธิอำนาจให้กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในไทย ซึ่งหมายความว่าหน่วยงานภาครัฐหรือบริษัทเอกชนใดก็ตามที่ต้องการเก็บ ใช้ เปิดเผย และถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลที่สามารถระบุตัวบุคคลแบบเฉพาะเจาะจง เช่น ชื่อ ที่อยู่ อีเมล เบอร์โทรศัพท์ ลายนิ้วมือ รูปถ่ายใบหน้า เป็นต้น จะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเสียก่อน ส่งผลให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิในข้อมูลที่ถูกเก็บหรือนำไปประมวลผลมากขึ้น เช่น มีสิทธิรู้ว่าข้อมูลที่ถูกเก็บไปมีอะไรบ้าง ขอเข้าถึงสำเนาข้อมูลได้ ขอโอนข้อมูลได้ หรือขอให้หยุดแชร์และลบข้อมูลได้ เป็นต้น

กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2565 และมีผลกระทบต่อทุกภาคส่วน

ดังนั้น ในบริบทของสถานศึกษา ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมายถึง หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ไปจนถึงสถาบันกวดวิชา สถาบันสอนอาชีพ สถาบันสอนทักษะเฉพาะทางหรือสถานประกอบการในทำนองเดียวกันต้องจัดการกับข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมาก ทั้งในส่วนของผู้บริหาร คณะครู อาจารย์ผู้สอน บุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของนักเรียน นักเรียน นักศึกษา ตั้งแต่ไม่กี่คนไปจนถึงจำนวนเรือนหมื่น จึงถือเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งที่สถานศึกษาเหล่านี้จำเป็นต้องตระหนักรู้และเข้าใจ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตาม PDPA และดูแลปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ไม่ให้เกิดเหตุการณ์ข้อมูลจำนวนมากรั่วไหล หรือถูกนำไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ในกรณีที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือมีผลอันทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject) ที่เป็นเจ้าของข้อมูล

ส่วนบุคคลนั้นๆ ได้รับความเสียหาย จะมีบทลงโทษสำหรับผู้รับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) ซึ่งมีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Data Processor) ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Officer) ซึ่งโดยสรุปคร่าวๆ แบ่งเป็นบทลงโทษทางแพ่ง ต้องชดใช้

ค่าเสียหายตามจริง ค่าสินไหมทดแทนสูงสุด 2 เท่าของค่าเสียหายตามจริง บทลงโทษทางอาญา จำคุกสูงสุด 1 ปี ปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท และบทลงโทษทางปกครอง ปรับไม่เกิน 5,000,000 บาท เป็นต้น

ความสำคัญของการปฏิบัติตาม PDPA ในสถานศึกษา

ในกรณีของสถานศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีนัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ PDPA

ที่มีความซับซ้อนมากกว่าบริบทอื่น เนื่องจากมีการประมวลผลข้อมูลอ่อนไหว (Sensitive Data) เช่น เชื้อชาติ ศาสนา พหุวัฒนธรรมทางเพศ ความคิดเห็นและการแสดงออกทางการเมือง เป็นต้น ประกอบรวมอยู่กับข้อมูลส่วนบุคคลอื่นๆ ด้วย ซึ่งกฎหมายระบุว่า ห้ามเก็บข้อมูลเหล่านี้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น หรือยึดถืออยู่บนพื้นฐานทางกฎหมาย เช่น เก็บและประมวลผลข้อมูลทางศาสนา เพื่อการสร้างห้องละหมาด และเตรียมอาหารเฉพาะให้กับนักเรียนชาวมุสลิม ซึ่งสมเหตุสมผลบนพื้นฐานทางกฎหมายในการตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย ในทางตรงกันข้าม โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาไม่ควรเก็บข้อมูลความคิดเห็น และการแสดงออกทางการเมืองของนักเรียนที่ระบุตัวตนได้ เนื่องจากอาจนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ หรือการกลั่นแกล้งที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการเรียนไปจนถึงความสำเร็จทางการศึกษาและการต่อยอดไปสู่เส้นทางอาชีพของนักเรียนได้ นอกจากนี้ หากจำเป็นต้องเก็บข้อมูลชีวภาพ เช่น สแกนลายนิ้วมือ หรือใบหน้า ตลอดจนการยืนยันรูปร่างหน้าตาของนักเรียนผ่านกล้องวงจรปิด โรงเรียนจำเป็นต้องมีเหตุผลรองรับในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอและอ้างอิงฐานการประมวลผลตามกฎหมายที่ถูกต้อง

ด้วยเหตุนี้ หัวใจสำคัญของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลอ่อนไหว คือ ผู้ควบคุมหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องสามารถชี้แจงวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้และไม่สามารถนำไปใช้นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ได้ ยิ่งไปกว่านั้นภายในโรงเรียน การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนที่ส่วนใหญ่เป็น “ผู้เยาว์” จะยังมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น ซึ่งในกรณีของเด็กอายุต่ำกว่า

สถานศึกษาแต่ละแห่งล้วนเป็นสถานที่ที่มีการถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรภายใน

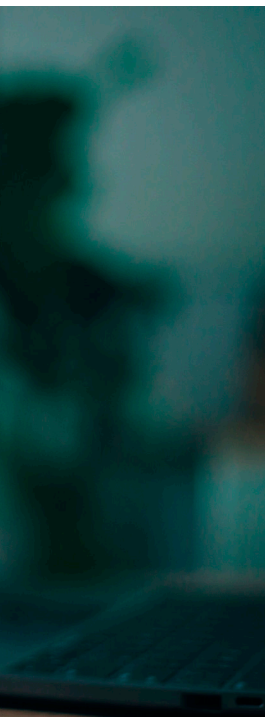

10 ขวบ จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองเสียก่อน ส่วนเด็กที่มีอายุ 10 - 19 ปี (ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) จะต้องได้รับความยินยอมจากทั้งตัวนักเรียนเองและผู้ปกครอง

เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดของ PDPA ในสถานศึกษา

ผู้รับผิดชอบด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในสถานศึกษาควรเป็นผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่มีอำนาจในการสั่งการ และอาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ช่วยดำเนินงานในด้านนี้ได้ ทั้งนี้ ภายใต้มาตรา 42 ของ PDPA หากองค์กรมีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมากจำเป็นต้องมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (DPO) จากบุคลากรในองค์กรหรือบุคคลภายนอก เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมาย PDPA ดังนั้น โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีการแต่งตั้ง DPO ในขณะที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาขนาดเล็กควรมีการแต่งตั้ง DPO เช่นกัน แต่อาจเป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกับหลายโรงเรียน เป็นต้น

ในด้านการสื่อสารถึงนักเรียนและผู้ปกครอง ควรมีการแจ้งเจ้าของข้อมูลให้ทราบว่าจะมีการสื่อสาร

แจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งแบ่งเป็น 2 วัตถุประสงค์ ได้แก่ ด้านการบริการ (ประโยชน์อันชอบธรรม) และด้านการตลาด (ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล) ซึ่งความยินยอมในการสื่อสารด้านการตลาดต้องมีช่องทางให้เจ้าของข้อมูลถอนความยินยอมได้

ในกรณีที่มีการเปิดให้ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ สถานศึกษาควรออกแบบฟอร์มลงทะเบียนสำหรับการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็น เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้นๆ ภายใต้ระบบการเก็บรวบรวมแบบฟอร์มและเก็บรักษาข้อมูลอย่างปลอดภัยโดยเร็วที่สุด อีกทั้งควรมีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ จุดลงทะเบียนหรือหน้าเว็บไซต์ลงทะเบียนด้วย

แนะนำนโยบายและกระบวนการจัดการข้อมูลที่เป็นไปตาม PDPA

สำหรับสถานศึกษาจำเป็นต้องมีมาตรการด้านความปลอดภัยข้อมูล ซึ่งสามารถจัดทำเป็นนโยบายเพื่อประโยชน์ในการสร้างความตระหนักรู้ให้คนภายในองค์กรได้รับทราบ เข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ขณะเดียวกัน ช่วยให้นักเรียนหรือผู้ปกครองที่อยู่ภายนอกมองเห็นความโปร่งใส และมีความเชื่อมั่นต่อการจัดการกับข้อมูลส่วนบุคคลขององค์กร

โรงเรียนควรมีการวางมาตรการเก็บข้อมูลเข้าสู่ส่วนกลางหลังใช้งานเสร็จสิ้น จัดอบรมผู้เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นประจำ มีการคุ้มครองข้อมูลด้วยการใช้อุปกรณ์สารสนเทศและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น ใส่รหัสผ่าน ล็อกหน้าจอคอมพิวเตอร์ ล็อกตู้เก็บเอกสาร หรือไม่ปล่อยเอกสารทิ้งไว้โดยไม่มีการจัดการดูแลอย่างเหมาะสม ตลอดจนมาตรการคุ้มครองข้อมูลอื่นๆ ตามความเหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น การจัดการให้หน่วยงานภายนอกดูแลเซิร์ฟเวอร์เก็บข้อมูลของสถานศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ สถานศึกษาไม่ควรเก็บรักษาข้อมูลไว้นานเกินความจำเป็น โดยควรมีการจัดทำ Data Map หรือ บันทึกการประมวลผลข้อมูล และจำแนกวัตถุประสงค์ของการเก็บรักษาข้อมูลแต่ละประเภท ซึ่งมีระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลตามข้อบังคับกฎหมายที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถจัดการเก็บรักษาและทำลายข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ทั้งข้อมูลในรูปแบบเอกสารและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

โดยสรุป สถานศึกษาแต่ละแห่งล้วนเป็นสถานที่ที่มีการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายโอนข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง บุคลากรภายใน ตลอดจนพันธมิตรทางธุรกิจและผู้ให้บริการของโรงเรียนในหลายๆ ด้าน ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมทั้งด้านนโยบายความปลอดภัยของข้อมูล บุคลากร กำกับดูแลความปลอดภัยของข้อมูล โครงสร้างพื้นฐานการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ไปจนถึงการอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีปัจจัยเหล่านี้ สถานศึกษาจึงจะมีองค์ประกอบในการปฏิบัติตามกฎหมาย PDPA และจัดการข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม 🌟

อ้างอิง

- https://www.mdes.go.th/uploads/tiny_mce/source/สคส/พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล%202562.pdf
- <https://www.cyfence.com/article/what-are-the-consequences-of-not-being-compliant-with-pdpa/>
- <https://pdpathailand.com/knowledge-pdpa/7-มิติ-pdpa-สถานศึกษา/>

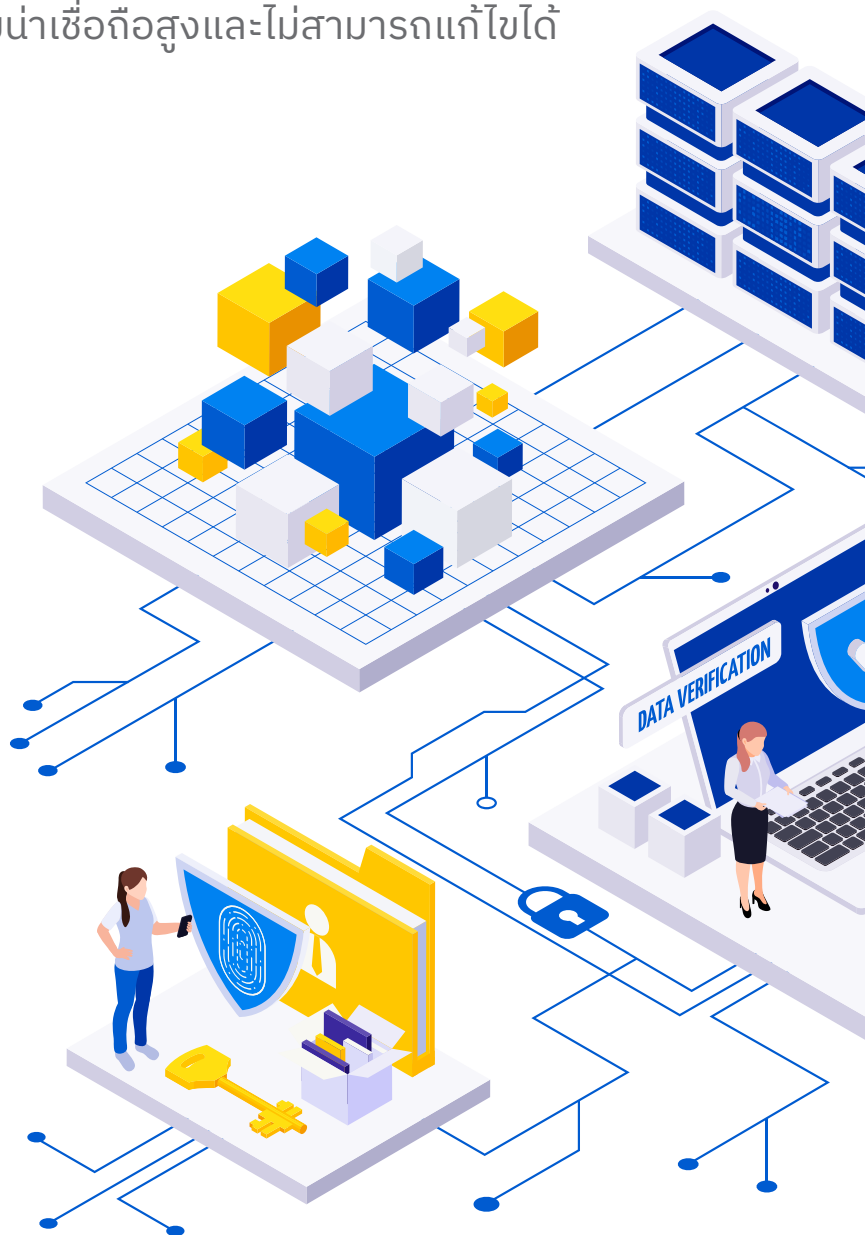
ยกระดับข้อมูล ภาคการศึกษาด้วยบล็อกเชน

การนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในภาคการศึกษาสามารถยกระดับ
ความปลอดภัยและความโปร่งใสในการจัดทำและจัดเก็บข้อมูลผลการเรียน
และความสำเร็จของนักเรียน อันเป็นประโยชน์ต่อการยื่นสมัครงานกับ
บริษัทนายจ้าง เนื่องจากข้อมูลมีความน่าเชื่อถือสูงและไม่สามารถแก้ไขได้

เรื่อง ปรีดา ชัยนาจิต

เทคโนโลยีบล็อกเชน คือ ระบบบัญชีแบบกระจายศูนย์ที่บันทึกรายการการทำธุรกรรมในรูปแบบที่ปลอดภัย โปร่งใส และป้องกันการแก้ไข ซึ่งทำงานบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและมูลค่าเงินได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ โดยหลักๆ แล้ว บล็อกเชนใช้การเข้ารหัสลับ (Cryptography) เพื่อรักษาความปลอดภัยในการทำธุรกรรมและทำให้มั่นใจว่าข้อมูลมีความสมบูรณ์ปราศจากการแก้ไข แต่ละรายการธุรกรรมจะถูกบันทึกลงในบล็อก ซึ่งจากนั้นจะถูกเพิ่มเข้าไปยังห่วงโซ่ของบล็อกต่อกันหลายอัน จนกลายเป็นห่วงโซ่ของรายการธุรกรรมเรียงตามลำดับเวลา เครือข่ายคอมพิวเตอร์มีหน้าที่คอยดูแลห่วงโซ่ของบล็อกข้อมูลเหล่านี้ และช่วยกันตรวจสอบไปจนถึงยืนยันรายการธุรกรรม ทำให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลที่เก็บอยู่บนบล็อกเชนถูกต้องแม่นยำและเป็นปัจจุบัน จุดเด่นสำคัญของบล็อกเชน คือ เป็นระบบกระจายศูนย์ จึงไม่จำเป็นต้องมีตัวกลางหรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการทำธุรกรรม ช่วยยกระดับความปลอดภัยเนื่องจากปราศจากความเสี่ยงที่หน่วยงานกลางเพียงรายเดียวจะเข้ามาทำการแก้ไขหรือโจรกรรมข้อมูล

ด้วยคุณสมบัติที่แตกต่างจากเทคโนโลยีอื่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน เทคโนโลยีบล็อกเชน ถือเป็นเครื่องมือที่มีลักษณะเฉพาะตัวในการสร้างผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่อภาคการศึกษา โดยเฉพาะ

การแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษาระหว่างนักเรียน นักศึกษา สถาบันการศึกษาและบริษัทนายจ้าง จึงเป็นที่น่าสนใจที่ต้องเข้าใจบทบาทและรูปแบบ การใช้งานที่เป็นไปได้ของเทคโนโลยีนี้

ความสำคัญของบล็อกเชน

เทคโนโลยีบล็อกเชน ถูกมองว่ามีศักยภาพ อย่างมากที่จะเข้ามาปฏิวัติวิธีการเรียนรู้ ระบบการศึกษา ตลอดจนการศึกษาออนไลน์ เมื่อนำบล็อกเชนมาผนวกเข้ากับระบบการศึกษา โรงเรียน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สามารถสร้างแพลตฟอร์มที่ปลอดภัยและโปร่งใส เพื่อใช้ในการติดตามผลงานทางวิชาการ ข้อมูลระบุ ตัวตน และใบประกาศนียบัตรของนักเรียน ศักยภาพตรงนี้จะช่วยยกระดับประสิทธิภาพ และความน่าเชื่อถือของระบบการศึกษา อีกทั้งยัง อำนวยความสะดวกให้นักเรียนแสดงความสามารถ และความรู้แก่บริษัทผู้ที่เป็นนายจ้างในอนาคต ได้ง่ายขึ้น ในทำนองเดียวกัน บริษัทและนายจ้าง สามารถตรวจสอบข้อมูลยืนยันความน่าเชื่อถือของ ผู้สมัครงานได้อย่างรวดเร็ว จึงช่วยประหยัดเวลา และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการตรวจสอบประวัติของ ผู้สมัคร

ตัวอย่างการใช้บล็อกเชนเพิ่ม ประสิทธิภาพในระบบการศึกษา

หนึ่งในคุณสมบัติหลักของบล็อกเชนใน ภาคการศึกษา ได้แก่ การจัดทำหนังสือรับรอง ผลการศึกษา (Transcript) แบบดิจิทัลที่ป้องกันการ แก้ไขและมีความปลอดภัย หนังสือรับรอง ผลการศึกษาดังกล่าว สามารถเก็บข้อมูลทาง วิชาการต่างๆ ของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นเกรด ผลการเรียนแต่ละวิชา ใบประกาศนียบัตรและ ผลงานความสำเร็จในระบบแบบกระจายศูนย์ ส่งผล ให้หนังสือรับรองผลการศึกษากลายแบบเก่า ที่สูญหาย ถูกทำลาย หรือแก้ไขได้ง่ายล้าสมัยไป

รู้หรือไม่?

สตาร์ทอัพด้านการศึกษาที่ใช้งานเทคโนโลยี บล็อกเชนสูงถึง 91.3% กระจุกตัวอยู่ ในระดับอุดมศึกษา และภายในปี 2028 มีการประมาณการว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ บล็อกเชนในภาคการศึกษาจะเพิ่มขึ้นไปถึง เกือบ 883.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

บล็อกเชนตัวช่วยลดต้นทุน

ข้อมูลของ PWC ระบุว่า 24% ของบรรดาผู้บริหารเริ่มลงทุนเปิดเงินในบล็อกเชน เพื่อพัฒนาระบบการศึกษา ขณะที่ JRC science hub ประมาณการว่าการใช้บล็อกเชนสามารถลดต้นทุนในการดำเนินงานได้มากกว่า 5%

ข้อดีอีกประการหนึ่งของการใช้บล็อกเชนในระบบการศึกษา คือ การสร้างแพลตฟอร์มแบบรวมศูนย์ เพื่อใช้ในการออกและยืนยันข้อมูลระบุตัวตนแบบดิจิทัล (Digital Credential) ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการขอและยืนยันข้อมูลทางวิชาการ เนื่องจากไม่จำเป็นต้องมีตัวกลางคอยตรวจสอบ นอกจากนี้ คุณลักษณะที่ปลอดภัยและโปร่งใสของบล็อกเชนยังช่วยป้องกันการฉ้อโกงเนื่องจากระบบดังกล่าวเป็นที่จัดเก็บประวัติผลงานความสำเร็จของนักเรียนที่น่าเชื่อถือ และไม่สามารถแก้ไขได้

บล็อกเชนกับการศึกษาออนไลน์

บล็อกเชนยังสามารถช่วยให้การศึกษาออนไลน์ เช่น Massive Open Online Course (MOOC) ได้รับการยอมรับมากขึ้น เมื่อผนวกเทคโนโลยีบล็อกเชนเข้ากับแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ สถาบันการศึกษาสามารถสร้างระบบในการให้บริการและติดตามความก้าวหน้าของหลักสูตรออนไลน์และใบรับรองการศึกษา จุดนี้เองที่จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและการยอมรับต่อภาคการศึกษาออนไลน์ ซึ่งจะช่วยให้กลายเป็นทางเลือกที่น่าสนใจมากขึ้นต่อทั้งนักเรียน บริษัท และนายจ้าง เป็นต้น

ไม่เพียงเท่านั้น เทคโนโลยีบล็อกเชนยังสามารถมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาด้านความยั่งยืน (Sustainability Education) และบรรลุเป้าหมายด้านความยั่งยืนในระดับปัจเจกบุคคลและองค์กร เมื่อนำบล็อกเชนมาใช้ในหลักสูตรการศึกษาด้านความยั่งยืน จะช่วยยกระดับความโปร่งใส เพิ่มความสามารถในการตรวจสอบและประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมด้านความยั่งยืน ข้อมูลจากผลการศึกษาบ่งชี้ว่า บล็อกเชนมีศักยภาพอย่างมากที่จะพลิกโฉมภาคการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในระบบการศึกษา ถึงแม้การใช้งานในภาคการศึกษายังเพิ่งอยู่ในระยะเริ่มต้นก็ตาม

ความท้าทายและข้อจำกัด

อย่างไรก็ตาม การใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนในภาคการศึกษาให้ได้อย่างเต็มศักยภาพจำเป็นต้องก้าวผ่านอุปสรรคหลายประเด็น ไม่ว่าจะเป็นการนำมาประยุกต์ใช้ความรู้ทางเทคนิคความสามารถในการใช้งานร่วมกัน (Interoperability) กฎระเบียบ ต้นทุน ความเป็นส่วนตัวของข้อมูลความสามารถในการขยายพื้นที่การใช้งาน ตลอดจนความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล อุปสรรคเหล่านี้อาจจุดรั้งการใช้งานบล็อกเชนในด้านการศึกษา ทำให้กระบวนการศึกษาไม่สามารถยกระดับประสิทธิภาพ การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและความน่าเชื่อถืออย่างที่เราควรจะเป็นได้ ยกตัวอย่างเช่น มิติด้านการประยุกต์ใช้งานถือเป็นอุปสรรคสำคัญ เนื่องจากสถาบันการศึกษาหลายแห่งอาจไม่คุ้นเคยหรือลังเลที่จะใช้งานเทคโนโลยีบล็อกเชนเนื่องจากต้องพิจารณาต้นทุนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความเชี่ยวชาญทางเทคนิคที่จำเป็น

การใช้บล็อกเชนในระบบการศึกษา คือ การสร้างแพลตฟอร์มแบบรวมศูนย์ เพื่อใช้ในการออกและยืนยันข้อมูลระบุตัวตนแบบดิจิทัล ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการขอและยืนยันข้อมูลทางวิชาการ เนื่องจากไม่จำเป็นต้องมีตัวกลางคอยตรวจสอบ

ต่อการใช้งานบล็อกเชน ส่วนในด้านกฎระเบียบ อาจมีประเด็นท้าทายในการปฏิบัติตามกฎ เนื่องจากแต่ละประเทศอาจมีกฎหมายและข้อบังคับต่อการใช้บล็อกเชนในการศึกษาที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการใช้งานเทคโนโลยีบล็อกเชนในภาคการศึกษา มีหลากหลายอุปกรณ์และมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อความสำเร็จของเทคโนโลยีนี้ เนื่องจากสถาบันต่างๆ จำเป็นต้องลงทุนเมล็ดเงินในฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์เฉพาะด้าน อีกทั้งยังต้องฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในการใช้งานและดูแลเทคโนโลยีดังกล่าว เพื่อให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญทางเทคนิค ดังนั้น องค์กรต่างๆ จึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้เกิดการถ่ายโอนข้อมูลทางการศึกษาและรายการธุรกรรมภายในเครือข่ายบล็อกเชนอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ในภาพรวม การผนวกรวมบล็อกเชนเข้ามาใช้ในภาคการศึกษา ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น แต่มีมหาวิทยาลัยชั้นนำ

ของโลกหลายแห่งที่ได้นำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในการบริหารของ การเรียนรู้แล้ว เช่น Massachusetts Institute of Technology (MIT) นำมาใช้ระบบใบประกาศนียบัตรดิจิทัลบนพื้นฐานบล็อกเชน Stanford University นำมาใช้จัดการข้อมูลระดับตัวตน ไปจนถึง University College London (UCL) ที่นำมาประยุกต์ใช้ในแพลตฟอร์มบล็อกเชนสำหรับการจัดการข้อมูล จึงเป็นประเด็นที่น่าติดตามกันต่อไปว่า บล็อกเชนจะถูกนำไปใช้ในภาคการศึกษาอย่างแพร่หลายไปจนถึงระดับใด 🌐

อ้างอิง

- <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2096720923000404>
- <https://www.antiersolutions.com/blockchain-for-education/>
- <https://zipdo.co/statistics/blockchain-in-education/>

Inclusive Education:

โอบอุ้มความหลากหลาย ของผู้เรียน

พาไปทำความรู้จักกับการศึกษา
ที่เข้าใจถึงความแตกต่างและยอมรับ
ความหลากหลายของเด็กๆ อันจะนำมา
ซึ่งประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

เรื่อง ปรารถนา สำราญสุข

บางครั้งเคยได้ยินคำว่า Inclusive Education หรือในภาษาไทยจะใช้คำ เช่น การศึกษาแบบมีส่วนร่วม การศึกษาแบบเรียนรวม บ่อยมากขึ้นเนื่องจากปรัชญาการศึกษา ในสมัยปัจจุบันที่ต้องการโอบอุ้มผู้เรียนที่มีความหลากหลายและความต้องการที่แตกต่างกัน โดยการศึกษาแบบมีส่วนร่วม นั้นจะช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามแม้การศึกษาแบบมีส่วนร่วมนั้นจะมีประโยชน์อย่างมากต่อผู้เรียน แต่การจัดการให้เหมาะสมนั้นต้องการความเข้าใจและการลำดับความสำคัญเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น วันนี้เราจะมาทำความเข้าใจ เรื่องการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อที่คุณครู หรือผู้ที่สนใจสามารถจะนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนของตัวเองได้

นิยามและความสำคัญของ Inclusive Education

หากมีใครเคยค้นคว้าหรือศึกษาเรื่อง Inclusive Education จะทราบว่าคำนี้ในภาษาไทย อาจยังไม่ได้มีการกำหนดใช้อย่างตายตัวนัก แต่หากจะใช้บ่อย อาจจะได้เห็นในรูปแบบของคำว่า “การศึกษาแบบมีส่วนร่วม” หรือการให้ความสำคัญ กับความสามารถในการเรียนรู้ที่หลากหลายของ ผู้เรียนที่เรียนรวมกัน ซึ่งความสามารถในการ เรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนนั้นอาจเกิดจาก ความบกพร่องทางร่างกาย ความพิการ หรือกลุ่ม ที่ต้องการการเรียนรู้แบบพิเศษ หรืออยู่ในกลุ่ม อาการที่เรียกว่ามีความบกพร่องทางการเรียน (Learning Disorder) นอกจากนี้ยังหมายรวมถึง ความแตกต่างอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงบุคลิกภาพ เชื้อชาติ ถิ่นที่อยู่อาศัย ศาสนา ภาษาที่ใช้ ความชอบ หรือ ความสนใจส่วนบุคคล เป็นต้น ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความสำคัญของการจัดการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม นั้นคือการส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ทั้งที่สามารถสังเกตเห็นได้และไม่ได้ สามารถได้รับการ เรียนรู้ที่เหมาะสมภายในห้องเรียนหนึ่งห้อง นั้นเอง

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

คุณครูหลายท่านที่อยากเริ่มต้นนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบส่วนรวมมาใช้ในการเรียนการสอนของตนเอง ซึ่งสิ่งที่ควรเตรียมการเริ่มต้นคือ

1. สำรวจและรู้จักผู้เรียนในฐานะ “ผู้เรียนรู้”

คือ การรู้จักนักเรียนที่ไม่ใช่แค่เพียงรู้ว่านักเรียนชื่ออะไร เรียนเก่ง เรียนอ่อนแค่ไหน ชอบเรียนหรือไม่ชอบวิชาใด แต่คุณครูควรรู้จักว่า ผู้เรียนคนนั้นเหมาะกับการเรียนรู้แบบใดที่จะเกิดประสิทธิภาพกับตัวเขามากที่สุด คุณครูก็จะหาแนวทางสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนได้ แต่หากมีทรัพยากรหรือสื่อการเรียนการสอนที่จำกัดและไม่ได้มีเพียงพอต่อเด็กทุกคน คุณครูสามารถเริ่มดำเนินการด้วยแนวทางขั้นต่อไป คือ

2. จัดกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการคล้ายๆ กัน เพราะการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้แนวทางที่คล้ายคลึงกันได้หรือใช้แนวทางที่เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนที่มีความต้องการแตกต่างกันได้
3. แจ้งแก่ผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนทราบว่า มีเพื่อนที่ต้องการความแตกต่างในการเรียนรู้ อยู่ ดังนั้น การให้ผู้เรียนรู้สถานการณ์ในชั้นเรียนจะทำให้เกิดการยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกัน เกิดความเข้าใจมากขึ้น

เทคนิคการเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก

คุณครูหลายท่านที่ต้องการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียน และต้องสะดุดเพราะการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมนั้นต้องการปัจจัยหลากหลายด้านที่มาช่วยสนับสนุน ทั้งทรัพยากรการเรียนการสอนที่จำเป็น และการสร้างสิ่งแวดล้อมให้เกิดผลจริง ดังนั้น คุณครูหลายท่านก็อาจจะล้มเลิกความตั้งใจไปก่อน เพราะบริบทการศึกษาในประเทศไทยค่อนข้างจำกัดอยู่มาก ซึ่งข้อจำกัดเหล่านี้สร้างอุปสรรคในการเรียนรู้อย่างมาก อย่างไรก็ตามการที่คุณครูมีทัศนคติเชิงบวก มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ก็จะช่วยทำให้สามารถออกแบบแนวทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพภายใต้ข้อจำกัดได้ ดังนั้นแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมคุณครูคือ

1. หาความรู้ด้านการเรียนรู้ที่เปิดรับความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียนมากขึ้น เช่น เพิ่มประสบการณ์การสอนในห้องเรียนที่มีความหลากหลายมากขึ้น
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ลองถามเด็ก ๆ ดูว่าวิธีการเรียนการสอนของคุณครูมีตรงไหนควรปรับปรุงหรือไม่ หรือเพิ่มเติมสิ่งใดที่จะทำให้ให้นักเรียนได้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น
3. ปรึกษากับเพื่อนครูคนอื่น ๆ มากขึ้น โดยพยายามค้นหามุมมองใหม่ๆ ที่คุณครูคนอื่นมีต่อเด็ก ซึ่งจะช่วยให้มีมุมมองใหม่ๆ ในการมองชั้นเรียนมากขึ้น

การศึกษาแบบมีส่วนร่วมนั้นเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมาก และคนที่สำคัญที่สุดคือคุณครูที่จะเป็นแรงผลักดันให้แนวทางการสอนแบบนี้ประสบความสำเร็จ

4. การสร้างความเข้าใจและหาแนวร่วมในหลายระดับ เช่น นักเรียน เพื่อนครู และในระดับโรงเรียนหรือสถานศึกษา
5. ค้นหาเครื่องมือที่จะช่วยจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสื่อการเรียนการสอน หรือกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน และรู้จักการปรับใช้เครื่องมือและแนวทางการส่งเสริมการศึกษาแบบมีส่วนร่วมด้วยทรัพยากรที่มีอยู่

แนะนำทักษะทางสังคมและการเตรียมความพร้อมสำหรับการร่วมงานกับคนที่แตกต่าง

คุณครูต้องเผชิญความท้าทายอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมที่ต้องการโออบอุ้มผู้เรียนที่หลากหลาย ซึ่งนอกจากความท้าทายในการหาข้อมูลของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนต้องเผชิญอีกความท้าทายหนึ่งคือ การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ หรือผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งแม้ว่าในปัจจุบันจะมีการจัดการเรียนเพื่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้เป็นการเฉพาะ ก็อาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งนอกจากตัวของผู้เรียนแล้วคุณครูต้องเผชิญความต้องการ ความคิด และทัศนคติจากคนรอบตัวเด็กด้วย ซึ่งเป็นความท้าทายต่อตัวคุณครูเป็นอย่างมากเช่นกัน ดังนั้น การที่คุณครูสามารถจะรับมือกับความต้องการที่หลากหลายนี้ สิ่งที่เราควรทำคือ

1. **หาความรู้ให้เยอะ** วิธีการและเครื่องมือสำหรับการศึกษามีส่วนร่วมมากมายซึ่งสามารถหาได้ง่ายจากอินเทอร์เน็ต คุณครูจึงสามารถเข้าถึงความรู้และสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะกับชั้นเรียนของตนเอง
2. **ทักษะการฟัง** การฟังเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากในการอยู่ร่วมกับคนที่แตกต่างจากเรา ในบางครั้งการเปิดใจรับฟังอาจจะเป็นประสบการณ์แรกที่จะนำไปสู่เรื่องที่ทำหยาต่อไป
3. **คุณครูไม่จำเป็นต้องแบกทุกอย่างไว้คนเดียว** การขอความช่วยเหลือ ขอคำแนะนำจากคุณครูท่านอื่น ผู้ปกครอง หรือแม้กระทั่งนักเรียนจะเป็นข้อมูลที่ดีที่สุดที่คุณครูสามารถจะหาได้
4. **ไม่คาดหวังแต่ไม่ยอมแพ้** คุณครูคนเดียวนั้นไม่สามารถทำให้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ต้องการเวลา วิธีการเครื่องมือและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ดังนั้น คุณครูไม่จำเป็นต้องกดดันตนเองหรือตีกรอบตนเองด้วยเวลาที่จำกัด หากทำแล้วยังไม่ประสบความสำเร็จในขั้นแรก ขอให้รู้ว่าครูได้สร้างความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแล้วด้วยความตั้งใจแรกนั่นเอง

การศึกษาแบบมีส่วนร่วมนี้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมาก และคนที่สำคัญที่สุดคือคุณครูที่เป็นแรงผลักดันและเป็นด้านแรกที่จะทำให้แนวทางการเรียนการสอนแบบนี้ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตามด้วยทรัพยากรที่จำกัด คุณครูและบุคลากรการศึกษาควรตระหนักถึงการพัฒนาทั้งองค์พหุที่จะทำให้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมประสบความสำเร็จได้ ในขณะเดียวกันการเพิ่มพูนความรู้ส่วนบุคคล การมีทัศนคติที่เปิดรับแนวคิดใหม่ๆ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคุณครู ผู้ปกครอง เด็กและโรงเรียนจะช่วยให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งประโยชน์ก็จะตกอยู่กับเด็กๆ นักเรียนของเราเอง 🌱

อ้างอิง

- Creating Inclusive Classrooms: Effective and Reflective Practices (4th Edition)
- Citation: Salend, Spencer. (2006). Creating Inclusive Classrooms: Effective and Reflective Practices.
- Article "Inclusive Education: What It Means, Proven Strategies, and a Case Study" (<https://resilienteducator.com/classroom-resources/inclusive-education/#:~:text=Inclusive%20education%20is%2>)
- INCLUSIVE EDUCATION: WHAT, WHY, AND HOW A Handbook for Program Implementers by SAVE THE CHILDREN
- (<https://resources.peopleinneed.net/documents/67-inclusive-education-handbook-high-resolution.pdf>)

ประเภทของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

บุคคลที่มีความต้องการพิเศษแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทโดย ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินงานของ WHO ได้แบ่งความพิการไว้เป็น 6 ประเภท คือ

ความพิการทางการเห็น

ความพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย

ความพิการทางการเคลื่อนไหว หรือทางร่างกาย

ความพิการทางจิตใจ หรือพฤติกรรมออทิสติก

ความพิการทางสติปัญญา

ความพิการทางการเรียนรู้

เพิ่มสปีด การศึกษา ให้หมุนทันกระแสโลก ด้วยนวัตกรรม

การนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน ไปจนถึงในชั้นเรียน สามารถช่วยให้นักเรียนได้รับการศึกษา และฝึกชุดทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานที่มีความต้องการ คุณสมบัติและทักษะใหม่ๆ อยู่เสมอ

เรื่อง **ปรีดา ชัยนาจิต**

สถานการณ์ในยุคปัจจุบัน บริษัทและนายจ้างต้องเผชิญประเด็นความท้าทายที่พนักงานไม่สามารถปรับตัวตามความต้องการชุดทักษะสำคัญต่อการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องได้ทัน ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านทักษะของ Gartner พบว่า 64% ของบุคลากรระดับผู้จัดการไม่เชื่อว่าพนักงานสามารถปรับตัวตามทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน ขณะที่มากถึง 70% ของพนักงานไม่เชื่อว่าพวกเขามีความชำนาญในทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานเลยทีเดียว ด้วยเหตุนี้ นวัตกรรมหรือ Innovation จึงสามารถเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยการเปิดกว้างต่อแนวทางใหม่ๆ หรือใช้วิธีที่แตกต่างไปจากเดิมในการแก้ไขปัญหา ซึ่งในแง่หนึ่งเป็นการยอมรับว่าสถาบันการศึกษาไม่ได้มีคำตอบสำหรับทุกปัญหาเสมอไป และควรพร้อมเปิดรับแนวทางใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เช่น วิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ กลยุทธ์การเรียนการสอนแนวใหม่ เป็นต้น

ขณะเดียวกัน การนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารของสถาบันการศึกษายังช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนที่จะเข้าสู่ตลาดงานในอนาคตอันใกล้ สามารถปรับตัวเข้ากับ

สภาพแวดล้อมของการทำงานที่ไม่หยุดอยู่กับที่ ผ่านการพัฒนาทักษะอย่างการมีความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น ในลักษณะเดียวกับที่นวัตกรรมเป็นตัวเร่งการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นแนวทาง Kaizen, Lean หรือ Incremental Innovation เป็นต้น

ดังนั้น ทั้งผู้บริหารและครูผู้ให้การศึกษาโดยตรงในชั้นเรียน จึงสามารถใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม เพื่อพัฒนาผลงานทางวิชาการของนักเรียน ไปจนถึงพัฒนาทักษะทางอารมณ์

(Soft skill) ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ช่วยให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ บทความนี้จะพามาทำความรู้จักแนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนให้ชั้นเรียนกัน

การประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

การประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการนำเสนอการเรียนแบบใหม่ มีหลากหลายแนวทาง ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน

แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนนั่งฟังการบรรยายของครูหรือเรียนรู้บทเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ตอยู่ที่บ้านของตนเอง ก่อนที่จะมาทำการบ้านในห้องเรียน แนวทางนี้ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษา คิด วิเคราะห์ด้วยตนเองจากที่บ้าน ก่อนจะมาทำกิจกรรมเกี่ยวกับบทเรียนกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน

ไม่เพียงเท่านั้น โรงเรียนยังสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในห้องเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างห้องเรียนแบบผสมผสาน (Blended classroom) ทำให้นักเรียนได้สัมผัสเทคโนโลยี

เสมือนในชีวิตการทำงานจริง เช่น ผสมผสานการเรียนออนไลน์กับการเรียนในชั้นเรียนแบบดั้งเดิม โดยใช้เครื่องมือออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ของเด็ก ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนค้นคว้าวิธีที่เหมาะสมในการใช้เครื่องมือเครื่องมือที่พวกเขาจะต้องพึ่งพาอย่างมากในชีวิตการทำงานจริง นอกจากนี้นวัตกรรมยังสามารถอำนวยความสะดวกให้เกิดการสื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ ครูยังสามารถนำเสนอการเรียนรู้ผ่านการทำโครงการ (Project-based learning หรือ PBL) ซึ่งช่วยนักเรียนระบุปัญหาในชีวิตจริงและคิดหาแนวทางแก้ไขขึ้นมา PBL อาจถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนที่ต้องการให้เด็กได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับนักเรียนคนอื่น

ตัวอย่างเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับชั้นเรียนยุคใหม่

เทคโนโลยีการศึกษา หรือรู้จักกันสั้นๆ ว่า EdTech หมายถึง ซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชัน หรือการบริการที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อยกระดับการศึกษา การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียนนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เนื่องจากยังได้สัมผัสเทคโนโลยีต่างๆ ในชั้นเรียนมากเท่าไร นักเรียนจะยิ่งมีความพร้อมและมีประสบการณ์ในการใช้งานเทคโนโลยีในที่ทำงานมากเท่านั้น เมื่อทราบถึงความสำคัญขนาดนี้แล้ว เรามาลองดูตัวอย่างเทคโนโลยีการศึกษาที่สามารถนำมาใช้ในห้องเรียนกัน

- **เครื่องมือประเมินความคิดเห็น** นักเรียนจำเป็นต้องให้และรับฟังความคิดเห็น เนื่องจากจะช่วยให้ครูเข้าใจได้ทันทีและตรวจสอบบรรยากาศโดยรวมในชั้นเรียน เครื่องมือประเมินความคิดเห็น (เช่น การทำโพล แบบสำรวจ แบบฟอร์ม หรือการทดสอบความรู้) ล้วนเป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในชั้นเรียนได้โดยง่าย เช่นเดียวกับที่ครูให้นักเรียนยกมือและนับจำนวนผู้ที่ยกมือ เครื่องมื่อดังกล่าวยังทำให้เด็กได้สนุกกับการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน

อีกทั้งยังช่วยประหยัดเวลาครูในการรวบรวมข้อมูลและเก็บบันทึกความคิดเห็นเพื่อนำไปพิจารณาในภายหลัง

- **การประชุมผ่านวิดีโอและห้องเรียนเสมือนจริง** ครูและนักเรียนหลายล้านคนได้กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญการใช้งานห้องเรียนเสมือนจริงในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา แต่ถึงกระนั้น โรงเรียนและสถาบันการศึกษาได้ใช้แพลตฟอร์มห้องเรียนเสมือนจริงแทนการบรรยายการเรียนการสอนแบบเห็นหน้ามาเป็นเวลาหลายปีซึ่งห้องเรียนเสมือนจริงคือ แพลตฟอร์มการประชุมผ่านวิดีโอ

การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในห้องเรียน
นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เนื่องจาก
ยังได้สัมผัสเทคโนโลยีต่าง ๆ ในชั้นเรียน
มากเท่าไร นักเรียนจะยิ่งมีความพร้อม
และมีประสบการณ์ในการใช้งาน
เทคโนโลยีในที่ทำงานมากเท่านั้น

ผลวิจัยการนำนวัตกรรมไปใช้ในองค์กร

งานวิจัยของ McKinsey ระบุว่า เมื่อเทียบกับองค์กรที่มีความคล่องตัวต่ำ และผู้บริหารในองค์กรที่มีความคล่องตัวสูง พบว่ามีรายงานถึงความยืดหยุ่นในการดำเนินงานที่สูงกว่า 2.1 เท่า ผลประกอบการสูงกว่า 2.5 เท่า อัตราการเติบโตสูงกว่าถึง 3.0 เท่า และมีการสร้างสรรค์นวัตกรรมสูงกว่า 4.8 เท่า แสดงให้เห็นว่า ความรวดเร็วในการปรับตัวต่อสถานการณ์รวมถึงการใช้วิธีการใหม่ๆ แก้ไขปัญหา มีความเชื่อมโยงต่อการผลักดันนวัตกรรมในองค์กรทุกระดับ

- ที่มีเครื่องมือออกแบบมาสำหรับการเรียนรู้ โดยเฉพาะ ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนเสมือนจริง ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันแบบเสมือนจริง อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้นักเรียนและครูจำเป็นต้องคุ้นเคยกับการเปิดกล่องวิดีโอด้วย
- **โครงการจัดทำเนื้อหาวิดีโอ** นักเรียนสมัยนี้เกิดมาพร้อมกับความคุ้นเคยใกล้ชิดกับสื่อดิจิทัล และหลายรายยังเป็นผู้จัดทำเนื้อหาวิดีโอที่มีผู้ติดตามจำนวนไม่น้อย ไม่ว่าจะเป็นผ่านทาง TikTok, YouTube, Instagram หรือ Snap จึงมั่นใจได้ว่า

เด็กสมัยนี้มีความคุ้นชินกับการจัดทำเนื้อหาวิดีโอไม่มากนักน้อย ดังนั้น ครูจึงสามารถมอบหมายโครงการให้นักเรียนช่วยกันถ่ายทำวิดีโอภายใต้หัวข้อที่กำหนด ซึ่งไม่เพียงช่วยให้เด็กได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่ยังช่วยให้พวกเขาพัฒนาทักษะการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นระหว่างทำงานร่วมกัน

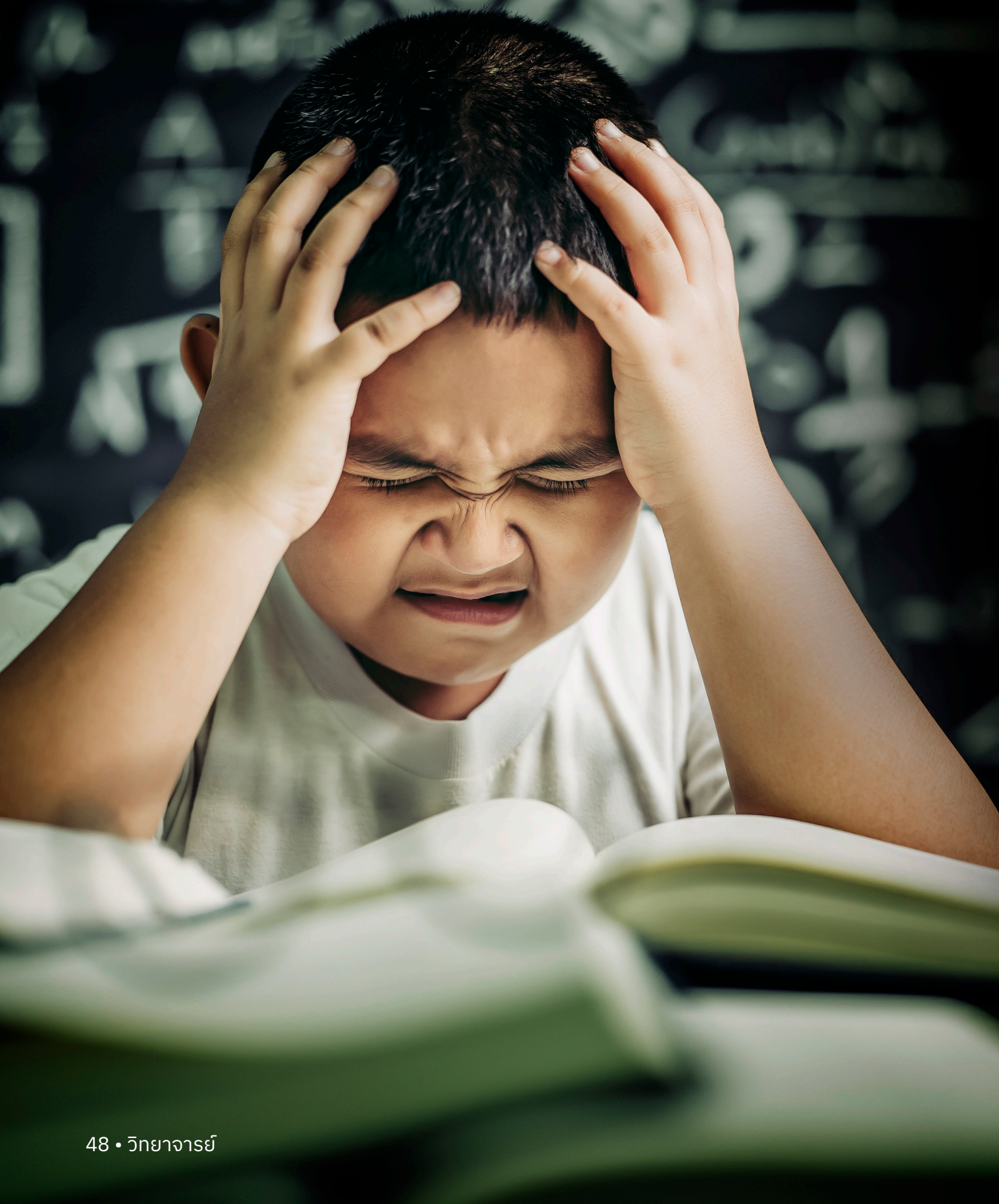
ตัวอย่างสถาบันการศึกษาในการนำนวัตกรรมไปใช้ในชั้นเรียน

INTI International University & Colleges ในมาเลเซีย ปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาทั้งหมดเป็นแบบผสมผสาน (Blended learning) และการเรียนรู้แบบออนไลน์ ขณะที่บางรายวิชาจัดสอนในรูปแบบออนไลน์ทั้งหมด นับเป็นการพลิกโฉมสถาบันการศึกษาแบบเก่าให้กลายเป็นสถาบันดิจิทัลที่ให้ความสำคัญต่อประสบการณ์การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา โดยในปี 2018 วิดีโอของสถาบันมีการรับชมมากกว่า 250,000 ครั้ง ซึ่งเป็นการเน้นย้ำการเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาคเอกชนที่น่าเชื่อถือและได้รับความเชื่อมั่นที่สุดแห่งหนึ่งของมาเลเซีย ซึ่งมีวิธีการและเครื่องมือต่างๆ ในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาให้สามารถรองรับความต้องการของโลกการทำงานแห่งศตวรรษที่ 21

กล่าวโดยสรุป หากมีการปรับใช้นวัตกรรมอย่างเหมาะสมก็จะสามารถช่วยเร่งกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ให้ก้าวทันทิศทางการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่นับวันจะมีความสำคัญต่อชีวิตการทำงานมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีเครื่องมือใหม่ๆ ให้ปรับตัวใช้งานไม่ซ้ำกันในแต่ละปี 🌐

อ้างอิง

- <https://corp.kaltura.com/blog/what-is-innovation-in-education/>
- <https://www.mckinsey.com/capabilities/people-and-organizational-performance/our-insights/all-change-the-new-era-of-perpetual-organizational>

ถึงเวลาสำรวจ สุขภาพจิตในโรงเรียน

เรื่อง ปราภรณ์ สารานุสุข

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กๆ ใช้เวลา
มากที่สุดเป็นอันดับสองรองจากบ้าน
จนมีคำกล่าวว่าโรงเรียนคือ “บ้านหลัง
ที่สอง” แต่ปัญหาสุขภาพจิตของเด็ก
ที่มีมากขึ้นทำให้เราต้องตั้งคำถามว่า
เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น และในฐานะบ้าน
หลังที่สองนี้ เราจะมีแนวทางรับมือ
ปัญหาสุขภาพจิตอย่างไร

ปลายปี 2566 และต้นปี 2567 นี้มีข่าวเศร้า
เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นค่อนข้างถี่มาก
ซึ่งมีตั้งแต่การกราดยิง การใช้อาวุธปืนทำร้าย
คู่อริแต่พลาดไปโดนเหยื่อผู้เป็นคุณครู การใช้
ความรุนแรงต่อผู้พิการ และมาถึงการทำร้ายร่างกายถึงขั้น
เอาชีวิตที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งผู้ก่อเหตุล้วนแต่เป็นเด็กและ
เยาวชน ซึ่งทุกๆ เหตุการณ์เหล่านี้มีผู้เสียชีวิตที่ทั้งเป็นเด็ก
และเยาวชนด้วยกัน รวมถึงเหยื่อผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องอีกมากมาย
นอกจากนี้ เราจะได้ยินข่าวเกี่ยวกับการทำร้ายตนเองของเด็ก
และเยาวชนเกิดขึ้นถี่มากขึ้นเรื่อยๆ สิ่งเหล่านี้สร้างความเสียหาย
ต่อเด็กและเยาวชน จนลุกลามไปถึงปัญหาระดับประเทศ
ที่ไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น สถานการณ์เหล่านี้ได้สะท้อนถึง
ปัญหาสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชนของเราได้เป็นอย่างดี
ดังนั้น วันนี้เราจึงอยากเชิญชวนทุกท่านลองเข้ามาสำรวจ
สุขภาพจิตในโรงเรียนหรือสถานศึกษา รวมถึงแบ่งปันวิธี
การเตรียมการ และรับมือ ต่อปัญหาสุขภาพจิตที่อาจเกิดขึ้น
กับนักเรียน หรือลูกหลานของเราได้อย่างไร

ความสำคัญของสุขภาพจิตในการศึกษา

ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเด็กและเยาวชนของเรากำลังเผชิญ
ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต และเมื่อเราหันกลับไปมอง
พวกเขามักจะใช้เวลาในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น
สิ่งแวดล้อมและผู้คนในโรงเรียนจึงเป็น

สาเหตุที่สำคัญและส่งผลต่อสุขภาพจิตของเขา นอกจากนี้
แม้ในปัจจุบันจะมีความตระหนักถึงสุขภาพจิตของเด็ก
และเยาวชนเป็นอย่างมาก แต่ระบบการเข้าถึงและช่วยเหลือ
เด็กที่มีปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียนนั้น ยังนับว่ามีช่องโหว่
อยู่มาก ดังนั้น ครู เพื่อน นักเรียน ผู้ปกครองจึงมีส่วนสำคัญ
อย่างยิ่งที่จะช่วยให้เด็กได้รับการช่วยเหลือเมื่อมีนักเรียน
มีปัญหาด้านสุขภาพจิตของเขาอย่างเหมาะสม และผู้เกี่ยวข้อง
ควรหันมาใส่ใจในด้านสุขภาพจิตในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น
โดยไม่กีดกันผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตให้เป็นผู้แปลกแยก
ในสังคมของตนเอง

วิธีการรับมือและการให้ความช่วยเหลือ ในกรณีที่เกิดปัญหาสุขภาพจิต

การรับมือเบื้องต้นที่สามารถนำมาสังเกตเด็ก
ในห้องเรียนนั้นจะช่วยให้คุณครูหรือผู้ใกล้ชิดกับเด็กๆ สามารถ
ยื่นมือเข้าช่วยเหลือและระมัดระวังพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อ
การเกิดความรุนแรงและการสูญเสียชีวิตได้ ซึ่งแนวทาง
ในการสังเกตปัญหาสุขภาพจิตของเด็กๆ ในห้องเรียนนั้น
อาจเริ่มจากการสังเกต **กลุ่มอาการที่แสดงออกมามากมายนอก**
โดยสามารถสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนได้ ดังนี้

ภาวะสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity Disorder: ADHD) เด็กๆ จะมีพฤติกรรมการส่งเสียง
การเคาะโต๊ะหรือเก้าอี้ ไม่ชอบอยู่กับที่ ลุกออกจากที่นั่งบ่อยๆ
ไม่สามารถมีสมาธิจดจ่อกับการเรียนได้เวลานานๆ หรือ
อาจไม่ส่งการบ้านบ่อยๆ เป็นต้น

พฤติกรรมเกรี้ยวกราด (Conduct Disorder) โดยเด็กๆ
เริ่มจะแกล้งเด็กคนอื่นด้วยคำพูดหรือการกระทำ
เริ่มทำลายข้าวของ ไม่อยากมาโรงเรียน โดดเรียน หรือ
เริ่มขโมยของ

พฤติกรรมต่อต้าน (Oppositional Defiant Disorder) เช่น เริ่มแสดงอาการหงุดหงิดรำคาญใจ
อย่างเปิดเผย เริ่มจะต่อต้านคุณครูเมื่อมีการถูกร้องขอให้ทำสิ่งใด
เริ่มไม่ทำตามกฎระเบียบและเริ่มจะรบกวนเด็กอื่นๆ
ขณะเรียนหนังสือ

กลุ่มอาการที่อาจเกิดจากปัญหาภายในใจ เช่น

อาการที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล (Anxiety-Related Disorders) โดยเด็ก ๆ เริ่มที่จะไม่ส่งการบ้าน หรือไม่สามารถส่งงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเห็นได้ชัด เด็กคนดังกล่าวอาจสร้างความรำคาญให้กับคนรอบข้าง อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการทะเลาะหรือขัดแย้งกัน หรือเด็กคนนั้นมีอาการเหนื่อยอย่างเห็นได้ชัดและมักจะหลับในชั้นเรียนเป็นประจำ หรือการมีพฤติกรรมโทษตัวเอง หรือมีความคิดเห็นในทางลบต่อตนเองสม่ำเสมอ คุณครูควร เข้าให้ความช่วยเหลือเด็กคนดังกล่าวโดยเร็ว

อาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอารมณ์ (Mood Disorder) เช่น นักเรียนที่ไม่ร่วมกิจกรรมของโรงเรียน แบบกะทันหัน นักเรียนที่มีปัญหาน้ำหนักลดหรือเพิ่มอย่างมาก ในเวลาอันสั้น เด็กมีความสามารถในการคัดลอก จดงาน หรือทำการบ้านลดลงอย่างเห็นได้ชัด นักเรียนที่มีบุคลิก เปลี่ยนแปลงกะทันหัน เช่น พุดมากขึ้นหรือกระตือรือร้นมากขึ้น เริ่มไม่สามารถจัดระเบียบความคิดตนเองได้ เป็นต้น เมื่อพบเห็น นักเรียนที่มีพฤติกรรมเหล่านี้ คุณครูหรือผู้ใกล้ชิดควรเข้าไป สอบถามและให้ความช่วยเหลือโดยเร็ว

แนวทางการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อ การบริหารจัดการสุขภาพจิตในโรงเรียน

มีคำหนึ่งคำที่ถูกหยิบยกกันมามากขึ้นในช่วงนี้ นั่นคือ การสร้าง Resilience หรือความสามารถในการยืดหยุ่น ยอมรับและเยียวยาตนเอง หรือการล้มแล้วลุกขึ้นใหม่ได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งของเด็กและเยาวชนที่สำคัญ อย่างมาก โดยเด็ก ๆ ที่มีทัศนคติเชิงบวกหรือมี Resilience จะสามารถจัดการความเครียด ความผิดหวัง ความกลัว และความเจ็บปวดจากเรื่องต่าง ๆ ที่เขาไม่สมหวังและกลับมา เผชิญหน้ากับความจริงได้

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมให้เด็ก ๆ มีทัศนคติเชิงบวกและ มีความสามารถในการเยียวยาตนเองนั้น สามารถทำได้ผ่าน หลายๆ กิจกรรม โดยกิจกรรมจะต้องสร้างให้เกิดสิ่งเหล่านี้คือ

ส่งเสริมอารมณ์เชิงบวก โดยกิจกรรมสามารถเชื่อมโยง ตัวของเด็กกับผู้คนรอบตัวของเขา และส่งเสริมให้เด็กรู้เท่าทัน อารมณ์หรือความรู้สึกนึกคิดในด้านลบ เช่น กิจกรรมที่ต้อง ทำเป็นกลุ่มหรือให้เด็ก ๆ ได้ทำร่วมกับเพื่อน เพื่อให้เด็ก ๆ รู้สึกสบายใจที่จะเล่า ระบาย หรือขอความช่วยเหลือได้

ส่งเสริมให้เด็กได้รับโอกาสในการใช้ความสามารถ หรือจุดแข็งของตนเอง โดยส่งเสริมให้เขาก้าวผ่านขั้นตอนต่างๆ ของการทำงานหรือโครงการและสร้างความรู้สึถึง

การทำงานให้สำเร็จอย่างเป็นขั้นเป็นตอน คุณครูอาจส่งเสริม การจดบันทึกประจำวันของเด็ก ๆ เพื่อให้เขาเห็นว่า เขามีความสามารถที่จะก้าวผ่านเรื่องต่างๆ ได้ในแต่ละวันและ ค่อยๆ บรรลุเป้าหมายได้ การได้ทบทวน เห็นศักยภาพและความสามารถของตนเองในเรื่องต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นทุกวันแบบนี้ จะช่วยให้เขาเคารพในตนเองมากยิ่งขึ้น

ทำให้เด็ก ๆ รู้จักความสำคัญของการมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี เพราะการดูแลตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่ดี คือการเริ่มต้นของการมีทัศนคติเชิงบวก การกินอาหารที่ดี การออกกำลังกาย การนอนหลับ และดื่มน้ำอย่างเพียงพอ ทำให้เด็ก ๆ มีพลังในการคิด มีสมาธิมากขึ้นและพร้อมรับมือ กับความท้าทาย นอกจากนี้ การได้เป็นตัวของตัวเอง เช่น การได้แต่งหน้า ทำผมอย่างที่ตนเองชอบได้บ้างโดยไม่ละเมิด กฎของโรงเรียนจะช่วยให้พวกเขามีความมั่นใจในตนเอง และส่งเสริมสุขภาพจิตได้

ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากความผิดพลาด การทำให้ เด็ก ๆ รู้ว่าเขาสามารถผิดพลาดได้เสมอนั้น ทำให้เด็ก ๆ เรียนรู้ ที่จะยอมรับความผิดพลาดของตนเอง การที่ผู้ใหญ่แบ่งปัน ประสบการณ์ความผิดพลาดในอดีตให้เด็กฟังนั้นเป็น วิธีการเรียนรู้จากตัวอย่างได้อย่างดีที่สุด เพราะจะทำให้เด็กเห็นว่า ความผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความไว้วางใจกันระหว่างเด็ก ๆ และคุณครู หรือผู้ใหญ่ใกล้ตัวของเขาได้อีกด้วย

ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ยอมรับความแตกต่าง หลากหลายของเพื่อน ๆ และเรียนรู้ที่จะมีความเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น การส่งเสริมให้เด็ก ๆ ได้มีการพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การให้เด็ก ๆ ผลัดกันเล่าเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เด็ก ๆ จะสามารถหาความเชื่อมโยงของตนเองกับเพื่อน ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกเป็นปึกแผ่นและคอยเป็นกำลังใจ ให้แก่กันได้

แม้รากเหง้าปัญหาสุขภาพจิตของคนในปัจจุบันนั้น มีสาเหตุและปัจจัยที่หลากหลาย แต่โรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น ควรจะเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก ๆ ที่ได้เข้ามา ศึกษาเรียนรู้ทั้งเรื่องในตำราและเป็นสถานที่สำหรับเด็ก ๆ ที่จะเรียนรู้ตนเองรวมถึงความแตกต่างหลากหลายของ ผู้คนในสังคม ซึ่งจะส่งเสริมมุมมองในการมองโลกของเขา ให้กว้างขวาง เข้าใจตนเองและผู้อื่นมากยิ่งขึ้น ๕

อ้างอิง

- Marsh, Robbie. (2015). Identifying Students with Mental Health Issues: A Guide for Classroom Teachers. Intervention in School and Clinic, 51. 10.1177/1053451215606706.

ศิลปะแห่งการแบ่งเวลา ของคุณครู

เคล็ดลับของการสร้างสมดุลชีวิต (Work-Life Balance)

ในคุณครูที่จะช่วยให้คุณครูยังคงมีไฟในการสอน
และเห็นคุณค่าของตัวเองมากยิ่งขึ้น

เรื่อง สุทธอร อังควาณิชย์

คู ถือว่าเป็นวิชาชีพที่มีคุณค่าและต้องแลกมาซึ่งความเสียสละมากกว่าที่ใครคิด คนส่วนใหญ่อาจเข้าใจว่าบทบาทครูนั้นมีเพียงแค่การสอนและเตรียมเนื้อหาสำหรับนักเรียนเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ครูทุกๆ คนก็มีหน้าที่อื่นๆ ที่ต้องให้ความสำคัญอีกเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการประชุมสัมมนา การจัดเตรียมเอกสาร ทั้งยังต้องรับมือกับเรื่องราวต่างๆ จากนักเรียนและผู้ปกครอง หากแบ่งเวลาได้ไม่ดีก็อาจเกิดความเครียดได้ง่ายๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการสอน รู้สึกหมดไฟ หรือแม้แต่ส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจได้เช่นกัน

คุณครูทำอะไรบ้างในหนึ่งวัน

แน่นอนว่าเวลาส่วนใหญ่ของครูคือการสอนในคาบเรียนต่างๆ ในช่วงเปิดภาคเรียน โดยเฉลี่ยประมาณ 4 คาบต่อวันตั้งแต่เวลา 8.00 - 15.00 น.

แต่หลังจากนั้นแล้วก็ไม่ได้หมายความว่าคุณครูจะได้กลับบ้านทันที ยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่คุณครูต้องทำให้เสร็จภายในหนึ่งวัน ไม่ว่าจะเป็นการตรวจการบ้าน การเตรียมบทเรียนในวันถัดไป หากเป็นครูเวรประจำวันก็ต้องรอรับ-ส่งนักเรียนที่ประตูโรงเรียนไปด้วย เสาร์-อาทิตย์ บางสัปดาห์ก็อาจไม่ได้หยุด เพราะอาจมีการสัมมนาหรืออบรมด้านวิชาชีพเพิ่มเติม ซึ่งหากคนเป็นครูมีการแบ่งเวลาการทำงานและชีวิตส่วนตัว (Work-Life Balance) ได้ไม่ดีพอก็อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของตนเองได้

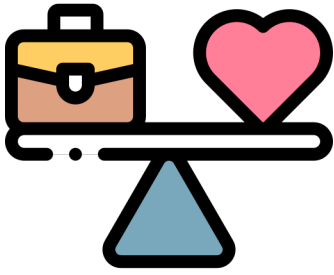
การสร้างสมดุลชีวิตการทำงานของครู

ในแง่ของการสร้างสมดุลในชีวิตการทำงานของคุณครูก็อาจไม่ได้แตกต่างจากอาชีพอื่นมากนัก แต่ด้วยความที่คุณครูอยู่ในฐานะที่ต้องเป็นแบบอย่างทางสังคม และเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนด้วยแล้วการใช้ชีวิตของคุณครูจึงค่อนข้างมีข้อจำกัดมากกว่าอาชีพอื่นๆ โดยเฉพาะในแง่ของจริยธรรม แต่ทั้งนี้ก็ยังมีความเคล็ดลับที่จะช่วยให้คุณครูสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลอยู่เช่นกัน

สุขภาพต้องมาก่อน

การที่คุณครูมีสุขภาพร่างกายที่ดีจะช่วยส่งผลต่อจิตใจได้โดยจริง ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับอาหารการกิน การออกกำลังกาย แม้จะเป็นเรื่องที่ไม่อยากทำ แต่คุณครูก็ควรหาช่วงเวลาว่าง

Work-Life Balance สำหรับคุณครู

ผลสำรวจผลการจัดอันดับเมืองที่มี Work-Life Balance สูงที่สุด ในปี 2022 ที่สำรวจโดย Kisi บริษัทเทคโนโลยีให้คำปรึกษาด้านการทำงานนั้น กรุงเทพฯของเราติดอันดับรั้งท้ายที่ 96 จากทั้งหมด 100 อันดับ และยังติด 1 ใน 5 อันดับของเมืองที่คนทำงานหนักที่สุดในโลกอีกด้วย ซึ่งหมายความว่าคนทำงานในกรุงเทพฯ นั้นยังปรับสมดุลในการใช้ชีวิตได้ไม่ดีพอเมื่อเทียบกับนานาชาติ และหนึ่งในอาชีพที่คนทำงานที่กว่ากันว่ามีปัญหาด้านการปรับสมดุลในชีวิตมากที่สุดก็คือ “คุณครู” นั่นเอง

ในการออกกำลังกายให้กับตนเอง ทุกวันนี้มีแอปพลิเคชันต่างๆ ที่ช่วยให้เราสามารถออกกำลังกายที่บ้านได้นอกจากนี้ยังได้กำไรเป็นรูปร่างที่ดี เสริมบุคลิกภาพ และทำให้เกิดความมั่นใจอีกด้วย

อย่าตั้งจนเกินไปไม่ว่าเรื่องอะไรจะเกิดขึ้น

อย่ายึดติดกับตารางเวลามากจนเกินไป หากล่วงเลยเวลามากแล้วก็ควรหยุดพักสายตา และอย่าโทษตัวเอง รู้จักให้อภัยกับตัวเองบ้าง เรื่องนี้อาจใช้ได้กับการเรียนการสอนด้วย เช่น เมื่อนักเรียนปฏิบัติตัวได้ไม่ตรงตามที่เราคาดหวัง เราก็ควรรู้จักให้อภัยมองในสิ่งที่เกิดขึ้นให้เป็นประสบการณ์ทั้งตัวเราและนักเรียน เพราะคุณครูบทบาทหน้าที่ที่ต้องสร้างประสบการณ์ให้กับทั้งตัวเองและลูกศิษย์ด้วยเหมือนกัน

จัดห้วงเวลาเรียนการสอนล่วงหน้า

ในเช้าของวันหยุดที่สมองยังปลอดโปร่ง ลองหาเวลาจัดเตรียมการเรียนการสอนไว้เป็นรายอาทิตย์ เพื่อให้ช่วงเวลาลงมือหลังการสอนแต่ละวัน เป็นช่วงที่คุณได้พักผ่อนบ้าง หรือถ้าไม่อยากทำอะไรในวันหยุดสุดสัปดาห์ ในช่วงเวลาหลังเลิกงาน เราแนะนำให้คุณลองเปลี่ยนบรรยากาศไปเตรียมงานสอนที่คาเฟ่หรือสถานที่สวยๆ ที่ช่วยเปลี่ยนบรรยากาศจากโต๊ะทำงานตัวเดิมไปได้บ้าง

อย่าติดโลกโซเชียลมากเกินไป

บางครั้งคุณครูอาจรู้สึกว่าตนเองมีเวลาพักผ่อนไม่มากนัก จึงหาวิธีการผ่อนคลายด้วยการเล่นเกม โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ตด้วยโลกโซเชียลเน็ตเวิร์ก แทนการพบปะเพื่อนฝูง บ้างก็เผลอโพสต์แสดงความรู้สึก

ในเรื่องที่ไม่จำเป็นออกไป ซึ่งต้องยอมรับว่ายุคสมัยนี้โลกของเราเหมือนจะเล็กลง ทำให้โลกโซเชียลเป็นเหมือนดาบสองคมโดยเฉพาะกับคุณครู ลองเปลี่ยนมาเป็นการอ่านหนังสือสัปดาห์ละเล่มที่ทำให้คุณหลุดออกจากโลกเดิมๆ ของคุณระหว่างนั้นก็ฟังเพลงเพราะๆ ช่วยสร้างบรรยากาศให้กับการอ่านไปด้วยอีกทาง

นัดพบเพื่อนๆ แยกวงการ

คุณครูควรหาเวลาเข้าสังคม พบปะกับผู้คนนอกโรงเรียนบ้าง เพื่อให้ตัวเองได้มีโอกาสสื่อสารพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตกันแบบผ่อนคลาย หากรู้สึกห่างเหินจากเพื่อน ก็อาจเปลี่ยนเป็นการนัดพบกันในครอบครัวหรือญาติสนิทแทน เพื่อให้คุณรู้สึกได้ว่าชีวิตไม่ได้มีเพียงแค่นั่งรีวโรงเรียนเท่านั้น ไม่น่าว่าคุณอาจได้พบมุมมองใหม่ในการใช้ชีวิตจากคนอื่นก็เป็นได้

รู้จักการ Say “Yes” และ Say “No”

ปัญหาใหญ่ที่ทำให้คนทำงานแบ่งเวลาได้ยากส่วนหนึ่งก็คือการไม่รู้จักรู้จัก “ปฏิเสธ” และรับเอาสิ่งต่างๆ มาไว้ในความรับผิดชอบของตัวเอง หากรู้สึกว่าตัวเองไม่อยากทำก็ลองปฏิเสธไปบ้าง อย่าฝืนทำในสิ่งที่

ในเช้าของวันหยุดที่สมองยังปลอดโปร่ง ลองหาเวลาจัดเตรียมการเรียนการสอนไว้ เป็นรายอาทิตย์เพื่อให้ช่วงเวลาลงการสอน แต่ละวันเป็นช่วงที่คุณได้พักผ่อนบ้าง

ไม่จำเป็น เพราะจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี อีกเรื่องหนึ่งคือ ไม่จำเป็นต้องตอบทุกข้อความหรืออีเมลที่ส่งเข้ามานอกเวลาทำงาน เพราะนั่นเป็นช่วงเวลาที่คุณควรพักผ่อนและใช้ชีวิตส่วนตัว

หาคอร์สเรียนสั้นๆ เสริมทักษะ ด้านอื่นๆ ให้กับตนเอง

จากการเป็นครูผู้สอน ลองเปลี่ยนมาเป็นการรับบทนักเรียนเองบ้าง ลองหาคอร์สการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมทักษะด้านใดด้านหนึ่งของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการเรียนภาษา การเรียนวิชาชีพด้านอื่นๆ เช่น การทำอาหาร การทำขนม หรืองานฝีมือ นอกจากจะผ่อนคลายแล้วยังได้ทักษะใหม่ติดตัวไปด้วยอย่างแน่นอน

คุณครูเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ทั้งร่างกายแรงใจไปพร้อมๆ กับการมีคุณธรรมและดำรงตัวเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ บางครั้งจึงทำให้คนที่ประกอบวิชาชีพครูรู้สึกเหนื่อยล้าจนอาจหมดไฟและอยากเดินออกมาจากโลกของการเป็นครูได้ ดังนั้น การรู้จักแบ่งเวลาเพื่อรักษาสมดุลให้กับเวลางานและเวลาส่วนตัวจึงถือเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครู จะได้เป็นครูที่มีคุณภาพ สามารถสร้างคุณค่าและพัฒนาบุคลากรที่จะเป็นอนาคตของเราต่อไปได้อีกนานๆ นั่นเอง 🌟

อ้างอิง

- บทความ 'Teacher Burnout: Warning Signs, Causes and Tips on How to Avoid' จาก <https://www.educationcorner.com>
- Code of Ethics of Teaching โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
- บทความ 'จัดอันดับที่สุดของเมือง Work Life Balance ส่วนไทยคล้ายเดอะแบก' จาก <https://www.springnews.co.th/>

สำรวจเทรนด์ การศึกษาของคนยุคใหม่ ที่ไม่จำกัดแค่ในห้องเรียน

เมื่อโลกของเรากำลังพัฒนาไปข้างหน้าแบบก้าวกระโดด มาดูกันว่า
เทรนด์การศึกษาของนักเรียนในยุคนี้จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

เรื่อง สุทธอร อังควาณิชย์

มนุษย์เรากำลังก้าวสู่ยุคใหม่อย่างแท้จริง ซึ่งก็คือยุคที่โลกดิจิทัลกำลังจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตของเราอย่างมหาศาล แน่นอนว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้แปรเปลี่ยนระบบการศึกษาแบบเดิมไปโดยสิ้นเชิง ดังนั้น การก้าวให้ทันโลกของการเรียน หรือ เทรนด์การศึกษาในยุคใหม่จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครู และผู้ให้ความรู้กับนักเรียนในยุคนี้ ทั้งเพื่อการพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน และพัฒนาส่งเสริมอาชีพของตัวผู้สอนด้วยนั่นเอง คราวนี้เราจึงได้ทำการสรุปเทรนด์การศึกษาในปี 2024 จากหลายแหล่งที่มา โดยพบว่าสิ่งที่น่าสนใจนั้นมีดังนี้

แรงบันดาลใจจากการเล่นเกม

ในยุคปัจจุบัน การเล่นเกมเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของนักเรียนส่วนใหญ่ไปแล้วก็ว่าได้ เห็นได้จากการเติบโตของกีฬา E-Sports ต่างๆ หรือจำนวนของเกมที่เพิ่มขึ้นในทุกแพลตฟอร์ม ซึ่งมันอาจเชื่อมโยงกับความต้องการลึกๆ ในจิตใจ การอยากเอาชนะ อยากมีการแข่งขันและมีรางวัลตอบแทนสำหรับผู้ที่ทำตามเป้าหมายได้สำเร็จ ดังนั้น เราอาจได้เห็นการพัฒนาการเรียนการสอนที่อาจใช้เทคโนโลยี AI และรูปแบบของการเล่นเกมที่เรียกว่า Gamification มาใช้มากขึ้น รวมถึงการใช้อุปกรณ์ VR ต่างๆ มาช่วยสร้างความสมจริง เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจในบทเรียนได้อีกทางหนึ่ง

การเรียนรู้ที่สั้นขึ้นแต่ตรงกับความต้องการมากขึ้น

การศึกษาที่เราต้องเข้าเรียนให้ครบทุกวิชาอาจกลายเป็นสิ่งล้าสมัยในไม่ช้า เพราะนอกจากต้องเสียพลังงานไปกับการเรียนรู้วิชาที่ไม่ได้ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถแล้ว ยังทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนได้อีกด้วย ดังนั้น ในยุคปัจจุบันที่เราสามารถเรียนรู้ได้จากทุกๆ ที่ผ่านหน้าจอ เทรนด์การเรียนรู้ในระยะเวลสั้นๆ (Microlearning) ที่เน้นเฉพาะเนื้อหาที่เราต้องการอย่างตรงประเด็น และมีการฝึกสอนเฉพาะทางที่เข้มข้นก็จะได้รับความนิยมมากขึ้น

การศึกษาแบบไฮบริดจะได้รับความนิยม

สำหรับการศึกษาแบบไฮบริดนั้นอาจช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้ไม่มากนักน้อย แต่อย่างน้อยเราก็สามารถกระจายความรู้ให้กับนักเรียนที่อยู่ห่างไกลจากสถานศึกษาได้ โดยการศึกษาแบบไฮบริดคือการผสมผสาน

การเรียนแบบตัวต่อตัวและการเรียนรู้ทางไกลให้นักเรียนสามารถเรียนไปพร้อมๆ กันได้นั่นเอง อย่างไรก็ตาม สถาบันการศึกษาควรมีเทคโนโลยีให้พร้อม ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์ หรือแม้แต่ให้นักเรียนใช้หรือยืมใช้ หรือเครือข่ายสัญญาณที่สามารถทำให้การเผยแพร่การเรียนการสอนเป็นไปได้ อย่างราบรื่น

โลกเสมือนเพิ่มพูนความรู้และจินตนาการ

ไม่ช้าก็เร็ว โลกเสมือน หรือ Metaverse จะเข้ามา มีบทบาทกับชีวิตของเรามากขึ้นอย่างแน่นอน สำหรับการศึกษาแล้ว การใช้อุปกรณ์เพื่อเข้าสู่โลกเสมือนจะช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ได้มากกว่าเดิม ทั้งโลกความจริงที่สมจริง และหลากหลายยิ่งขึ้น ทั้งจินตนาการที่บรรเจิดเหนือความคาดเดา ทำให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างขึ้น และมองข้ามขีดจำกัดแบบเดิมๆ ซึ่งสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ที่ผ่านการจำลองและรับรู้ภายใต้เทคโนโลยีเหล่านี้กำลังจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

เรียนรู้ในฐานะผู้ประกอบการเพื่อความพร้อมในอนาคต

การเรียนรู้วิธีคิดแบบผู้ประกอบการจะช่วยสร้างเสริมภาวะความเป็นผู้นำ รู้จักการคิดและวางแผนอย่างเป็นระบบ รวมถึงยังเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับตลาดงานในอนาคต ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความต้องการของตลาดงานในหลายๆ มิติ เช่น เข้าใจถึงความต้องการของผู้จ้างและเจ้าของกิจการ ไม่ใช่ในฐานะลูกจ้างเพียงอย่างเดียว

อาชีพเกี่ยวกับคณิตศาสตร์และระบบคอมพิวเตอร์จะกลายเป็นที่ต้องการมากขึ้น

แน่นอนว่าเมื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ กำลังพัฒนามากขึ้น อาชีพที่ตลาดต้องการจะเกี่ยวข้องกับการออกแบบซอฟต์แวร์ต่างๆ มากขึ้น รวมถึงการเก็บสถิติต่างๆ ดังนั้น ผู้มีความรู้และศึกษาในด้านคณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ จะมีโอกาสและงานให้เลือกหลากหลายประเภทมากขึ้นกว่าอาชีพอื่นๆ ทั้งนี้เรามองว่าหากนักเรียนเป็นกลุ่มที่ไม่ถนัดด้านคณิตศาสตร์ แต่ถนัดในด้านศิลปะก็สามารถเลือกสาขาที่เกี่ยวข้องได้ เช่น Digital Art, Animator, Character Design, Background Design เป็นต้น

อาชีพครูจะกลายเป็นที่ต้องการมากขึ้น

เมื่อมีช่องทางในการศึกษาที่เพิ่มขึ้น อาชีพครูอาจไม่ถูกจำกัดให้ต้องอยู่แต่ในโรงเรียนทั่วไป แต่ครูสามารถเปิดสอนวิชาที่ตัวเองถนัดได้หากมีความรู้เฉพาะทาง ซึ่งยุคนี้เป็นยุคที่คนต้องการศึกษาแบบระยะสั้นเพื่อตอบโจทยงานที่ผู้เรียนต้องการทำมากกว่า จึงมีคนจำนวนไม่น้อยที่ต้องการเรียนรู้จากครูผู้ที่มีความรู้ความถนัดในด้านใดด้านหนึ่งอย่างแท้จริง ในทางกลับกัน คนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางก็อาจผันตัวเองมาเป็นครูผู้สอนเสียเอง โดยอาศัยช่องทางออนไลน์หรือเปิดสอนคอร์สระยะสั้นได้เช่นเดียวกัน

ไม่ว่าเทรนด์การศึกษาและนวัตกรรมต่างๆ จะก้าวหน้าหรือเปลี่ยนแปลงขนาดไหน สิ่งสำคัญที่สุดของผู้ให้การศึกษาคือการทำความเข้าใจกับลูกศิษย์ของตน การพูดคุยอย่างเปิดเผย และการเปิดใจให้กว้างยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการศึกษาทุกยุคทุกสมัย

เลือกเรียนสิ่งที่ตัวเองอยากเรียนได้อย่างอิสระ

แน่นอนว่าเทรนด์การศึกษาในยุคนี้นั้นจะมีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวนักเรียนเองมากขึ้น ซึ่งนักเรียนจะเป็นผู้กำหนดว่าตัวเองอยากเรียนอะไร และเรียนเวลาไหน จึงเกิดการเรียนรู้หลายรูปแบบขึ้นในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็น Mobile Learning ซึ่งเป็นการเรียนผ่านอุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งยังสามารถเรียนได้ในทุกที่และทุกเวลา Personalized Learning เป็นการเรียนรู้ส่วนบุคคล ที่จะช่วยปรับแต่งจุดแข็งและความปรารถนาของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกันออกไป อีกแบบคือ Subscription-Based Model for Learning แพลตฟอร์มที่เปิดให้ผู้เรียนสมัครสมาชิก

รายเดือนและรายปี สามารถทดลองเรียนรู้ในหลายๆ ด้าน และปรับเปลี่ยนไปเรียนบทเรียนที่ตัวเองต้องการเรียน ได้อย่างอิสระมากขึ้น

ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เพราะโลกกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วยิ่งกว่าแต่ก่อน การเรียนรู้ของเราจึงไม่ควรจบเพียงแค่ระดับปริญญา ไม่ว่าจะจบที่ปริญญาตรี โท หรือเอก แต่ชีวิตยังต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวทันโลก เหตุผลนี้จึงเกิดคำว่า Lifelong Learning หรือทักษะของการเรียนรู้ตลอดชีวิตขึ้น โดยผู้เรียนต้องปรับความคิดตัวเองเพื่อพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ และปัจจุบันก็มีสิ่งรองรับแนวทางนี้อยู่มากมาย ซึ่งก็คือ คอร์สเรียนนอกสถาบันที่สามารถเรียนรู้ได้แบบไม่กำหนดอายุของผู้เรียน

ให้ความสำคัญกับความสนใจของนักเรียน

การแนะนำการศึกษาให้เด็กอย่างผิดๆ ทำให้เราสูญเสียบุคลากรสำคัญของสาขาต่างๆ ไปอย่างน่าเสียดาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูที่จะแนะนำแนวทางที่ถูกต้องสำหรับนักเรียนแต่ละคน ไม่จำกัดแค่อาชีพเดิมๆ ที่เคยมีอยู่ในอดีต ซึ่งผู้สอนเองก็ต้องพัฒนาความรู้ในด้านสาขาอาชีพต่างๆ เพื่อจะแนะนำแนวทางอาชีพให้ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งการสนับสนุนความชอบของนักเรียนนี้ เรียกว่า The Montessori Method ซึ่งหลักการก็เพื่อให้ตัวเด็กหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และให้อิสระให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เขาชอบ เพื่อช่วยเสริมทักษะการนำตนเอง (Autonomy) และการรู้จักตัวเอง (Agency)

ทั้งนี้ ไม่ว่าเทรนด์การศึกษาและนวัตกรรมต่างๆ จะก้าวหน้าหรือเปลี่ยนแปลงขนาดไหน สิ่งสำคัญที่สุดของผู้ให้การศึกษาคือการทำความเข้าใจกับลูกศิษย์ของตน การพูดคุยอย่างเปิดเผย และการเปิดใจให้กว้างยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการศึกษาทุกยุคทุกสมัย ทั้งนี้ผู้ให้การศึกษาควรหมั่นพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ควบคู่ไปด้วยเพื่อสร้างโอกาสทางอาชีพและศักยภาพให้ทั้งกับนักศึกษาและตนเอง 📖

อ้างอิง

- elearningindustry.com
- trainingindustry.com
- www.lifelabslearning.com

คำศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับเทรนด์การศึกษายุคนี้

Gamification

คือ การใช้รูปแบบของเกมแต่ไม่ได้ใช้ตัวเกม มาพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยกระตุ้น และสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

Lifelong Learning

การเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต เป้าหมายคือการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถส่วนตัว ให้มีความชำนาญและมีประโยชน์ต่อการใช้ชีวิต

Hybrid Learning

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสาน การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมหรือตัวต่อตัว (Traditional Learning) เข้ากับการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือการเรียนบนออนไลน์ (Online Learning)

บทบาทสมมติ กระตุ้นการเรียนรู้

มาเรียนรู้การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้แสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ ความรู้สึก และการกระทำที่ได้แสดงออกตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

เรื่อง ปรีดา ชัยนาจิต

ครูผู้สอนหลายท่านอาจพบเจอกับปัญหาว่าจะมีวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ให้ผู้เรียนสนใจและเข้าใจกับบทเรียนมากขึ้น บางครั้งการสอนหน้าชั้นเรียนแบบธรรมดาอาจไม่เพียงพออีกต่อไป วันนี้ผู้เขียนจะพาไปรู้จักกับแนวทางการสอนที่มอบประสบการณ์ใหม่ๆ ที่จะช่วยคืนความมีชีวิตชีวาให้กับห้องเรียนและได้ความรู้ไปพร้อมกัน นั่นคือการเรียนรู้บทบาทสมมติ (Role Play) บทความนี้จะกล่าว

ถึงกรอบความคิดและแนวทางของการสมมติบทบาทในชั้นเรียน การวางแผนเพื่อนำแนวคิดไปปรับใช้ในห้องเรียนจริง รวมถึงข้อดีและข้อเสียของการสมมติบทบาทเพื่อเรียนรู้ในชั้นเรียน

บทบาทสมมติในการส่งเสริมความรู้คืออะไร

บทบาทสมมติคือการที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสมมติบทบาทตนเองเป็นคนอื่นในสถานการณ์ที่สมมติให้

เกิดขึ้นในห้องเรียน การเรียนรู้ผ่านบทบาทสมมติ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจต่อบทเรียนนั้นๆ มากขึ้น เพราะได้ลองคิดออกนอกจากกรอบ การเรียนแบบเดิมๆ ที่อ่านหนังสือและท่องจำ แต่นี่จะเป็นการเรียนรู้ผ่านการกระทำ การนึกคิด แบบสมมติว่าเกิดขึ้นจริงแล้ว ผู้เรียนจะปฏิบัติตน หรือรู้สึกอย่างไรเมื่อเจอสถานการณ์นั้นๆ ในชีวิตจริง โดยอาจลองเล่นคนเดียว จับคู่ หรือทำเป็นกลุ่ม ยกขึ้น หากมีสถานการณ์ที่ซับซ้อน การเล่นบทบาท สมมติจะแตกต่างจากการเล่นเกมที่มีโครงสร้าง กติกา และมักมีเวลาจำกัด ในขณะที่การสวมบทบาท มักจะเกิดขึ้นในระยะเวลายาวนาน และ มีความเป็นธรรมชาติมากกว่า

การนำแนวทางบทบาทสมมติ ไปประยุกต์ใช้จริงในห้องเรียน

ผู้สอนควรวางแผนล่วงหน้าอย่างรอบคอบว่า จะยกตัวอย่างสถานการณ์ใดในชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมกับบทบาทและจุดประสงค์ของ การเรียนรู้มากที่สุด โดยอาจพิจารณาวางแผน ตามขั้นตอนดังนี้

1. ถ้าหากผู้สอนวางแผนที่ใช้การเรียนรู้ผ่าน บทบาทสมมติและให้คะแนนผู้เรียน หลังจากกิจกรรมจบลง อาจเริ่มจาก กิจกรรมสวมบทบาทเล็กๆ ไม่ได้ให้คะแนน ในตอนแรก และค่อยๆ ให้สวมบทบาท ในหัวข้อที่จริงจังมากขึ้นเรื่อยๆ จนปลาย

ภาคการศึกษาอาจแจ้งผู้เรียนเน้นๆ ว่า จะ มีการเก็บคะแนนสำหรับการสวมบทบาท ครั้งสำคัญในสถานการณ์ที่ซับซ้อนและ ยากมากขึ้น

2. คิดล่วงหน้าว่าจะให้คะแนนการสวม บทบาทของผู้เรียนอย่างไร เช่น ประเมิน โดยผู้สอนคนเดียว ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคน มีส่วนร่วมในการให้คะแนนด้วย หรือ ผู้สังเกตการณ์เป็นคนให้คะแนน และ ถ้าหากผู้เรียนได้คะแนนน้อยจะมีโอกาส ในการแก้ไขเล่นใหม่หรือไม่ หรือ ผู้สังเกตการณ์สามารถให้คำแนะนำใน การกระทำที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนได้หรือไม่ กรณีได้คะแนนน้อย
3. ผู้สอนแจ้งผู้เรียนว่าวัตถุประสงค์ของ การสมมติบทบาททำไปเพื่ออะไร โดยอาจ แจ้งว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับการสื่อสาร ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม โดยไม่สนใจว่า จริงๆ แล้วผู้เรียนที่สวมบทบาทอยู่ในชีวิตจริง เป็นคนอย่างไร เพื่อไม่เป็นการโน้มน้าว
4. พยายามเลือกสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน มากที่สุด
5. ให้อาจารย์ผู้เรียนในการเตรียมตัวเพื่อ สวมบทบาทสมมติ เพื่อให้ผู้เรียนได้คิด อย่างถี่ถ้วนและนำเสนอให้เป็นธรรมชาติ มากที่สุด
6. ก่อนที่จะให้ผู้เรียนไปคิดบทบาทของ ตนเองมา ผู้สอนควรให้คำแนะนำเบื้องต้น ในการนำเสนอหน้าชั้น เช่น การมองผู้ฟัง เวลาเสนอหน้าชั้นเรียน การใช้ท่าทาง การใช้เสียง วิธีการพูดเบื้องต้น คำศัพท์ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม พฤติกรรมที่ควรทำ และไม่ควรทำ เป็นต้น

การสวมบทบาทสมมติต่างจาก เกมตรงที่การสวมบทบาท มีความเป็นธรรมชาติมากกว่า และไม่ได้มีกติกาหรือเวลาที่ จำกัดเท่ากับการเล่นเกม

7. ลองสมมติสถานการณ์ที่ยากกว่าปกติให้ผู้เรียนทุกคนได้ประสบปัญหาบ้าง เพื่อให้การให้คะแนนเป็นไปอย่างเท่าเทียม

ตัวอย่างกิจกรรมบทบาทสมมติ

- **การสัมภาษณ์** เช่น สัมภาษณ์งาน ให้ผู้เรียนสมมติว่าตนเองกำลังจะต้องไปสัมภาษณ์งานที่บริษัทแห่งหนึ่ง
- **การตลาด** เช่น เตรียมเสนองานหน้าชั้นเรียน อาจให้ผู้เรียนลองสมมติว่าตนเองต้องขายสินค้าชนิดหนึ่ง นักเรียนจะมีวิธีการโปรโมตสินค้าอย่างไร
- **ประวัติศาสตร์** เช่น เลือกเหตุการณ์เด่นๆ ในประวัติศาสตร์มาช่วงหนึ่ง
- **การให้คำปรึกษา** เช่น รับบทนายความ หมอ นักจิตวิทยาที่ต้องเจอสถานการณ์ลำบากกับลูกค้า

ข้อดีและข้อเสียของการสวมบทบาทสมมติในห้องเรียน

ข้อดี

1. ทุกคนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และมีโอกาสใช้สิ่งที่ได้เรียนในชั้นเรียนในสถานการณ์จริงที่สมมติขึ้น
2. กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในเนื้อหา เพราะได้สัมผัสประสบการณ์ใหม่ๆ
3. เป็นการฝึกเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในชีวิตจริง เช่น การต่อรอง การเจรจา การร่วมทำงานกับผู้อื่น การโน้มน้าว เป็นต้น

ข้อเสีย

1. ผู้เรียนอาจไม่เข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่สมมติ เพราะไม่มีประสบการณ์มาก่อน ดังนั้นผู้สอนควรอธิบายความเป็นมา และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์นั้นๆ ให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างลึกซึ้งก่อนเล่นจริง
2. ผู้เรียนอาจไม่สนใจในสถานการณ์สมมติที่จะเล่น โดยผู้เรียนอาจตั้งคำถามว่า เราทำสิ่งนี้ไปเพื่ออะไร ถ้าผู้สอนสังเกตว่าผู้เรียนดูไม่มีความสนใจจริงๆ อาจพิจารณาเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอน หรือลองให้เล่นบทบาทสมมติแบบใช้ระยะเวลาสั้น หรือทำเป็นตัวอย่างก่อนเริ่มจริง
3. เป็นกิจกรรมที่ใช้เวลานาน และอาจทำให้ผู้เรียนไม่สามารถโฟกัสได้นาน

การสวมบทบาทสมมติ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง สำหรับผู้สอนยุคใหม่ ในการสร้างบรรยากาศ การเรียนแบบใหม่ๆ และกระตุ้นให้ทุกคน มีส่วนร่วมในชั้นเรียน ผ่านการทำกิจกรรม จริงที่อาจเกิดขึ้น ในชีวิตประจำวัน

การสวมบทบาทสมมติเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้สอนยุคใหม่ในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบใหม่ๆ และกระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนผ่านการทำกิจกรรมจริงที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนจะมีโอกาสพัฒนาการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์แก้ไขสถานการณ์ และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น 🌱

อ้างอิง

- Center for Innovative Teaching and Learning. (2024, January 13). Role Playing. Retrieved from niu: <https://www.niu.edu/citl/resources/guides/instructional-guide/role-playing.shtml#:~:text=Role%20play%20exercises%20give%20students,out%20a%20more%20complex%20scenario>.
- Kruglova, A. (2020, June 30). Using role-play in a classroom: pros and cons. Retrieved from BISA: <https://www.bisa.ac.uk/articles/using-role-play-classroom-pros-and-cons>
- Weiner, C. (2023, January 13). WANT TO FACILITATE ROLE PLAYING IN YOUR CLASS? Retrieved from ablconnect: <https://ablconnect.harvard.edu/want-facilitate-role-playing-your-class>

ครูยุคใหม่ เข้าใจการเงิน

บทความนี้จะพาคุณครูยุคใหม่ไปทำความรู้จักกับความรู้สำคัญของการเงิน พร้อมนำเสนอกลยุทธ์การสร้าง ความมั่นคงทางการเงินสำหรับคุณครู ให้สามารถจัดการสุขภาพการเงินและถ่ายทอดความรู้สู่ นักเรียนได้อย่างมั่นใจ

เรื่อง วัณณานุช บำรุง

เชื่อว่าผู้อ่านคงเคยเห็นข่าวในโทรทัศน์บ่อยๆ เรื่องการกู้ยืมเงินของอาชีพคุณครูในประเทศไทย และมักมีปัญหาเรื่องการบริหารเงินใช้ไม่เพียงพอต่อเดือน จึงต้องไปทำเรื่องกู้เงินจากทั้งสถาบันทางการเงินในระบบและนอกระบบอยู่เรื่อยๆ แม้เรื่องการเงินฟังดูเหมือนเป็นเรื่องยากและซับซ้อน แต่ความจริงแล้วเรื่องการเงินถือเป็นเรื่องใกล้ตัว

เราสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายและควรใส่ใจ ทำความเข้าใจกับมันเพื่อที่จะได้วางแผนการใช้ชีวิตได้อย่างเหมาะสม ไม่เพียงแต่เฉพาะคุณครูเท่านั้นที่ควรทำความเข้าใจกับเรื่องการเงิน แต่ยังรวมถึงนักเรียนที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่และทำงานในอนาคตอีกด้วย

การเงินสำคัญอย่างไร

ความรู้ทางการเงินไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่ตัวเราเองเท่านั้น แต่เป็นความรู้ที่ทำให้คุณครูสามารถตัดสินใจทางการเงินได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสอนนักเรียนต่อได้อีกเช่นกัน ในบางกรณีก็อาจพบเจอปัญหาทางด้านการเงินตลอดช่วงชีวิตการทำงาน ตั้งแต่การบริหารจัดการเงินเดือนแต่ละเดือนให้พอใช้ ไปจนถึงการวางแผนทางการเงินในวัยเกษียณ นอกจากนี้ ยังมีเรื่องของการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการลงทุน การเก็บออม และการบริหารหนี้สิน ซึ่งทักษะเหล่านี้จะส่งผลต่อชีวิตของเราในอนาคตเมื่อมั่นใจแล้วว่าการตัดสินใจทางการเงินที่ถูกต้องมีบริหารเงินถูกวิธีก็ไม่จำเป็นต้องกังวลเรื่องการเงิน และสามารถทุ่มเทให้กับการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่

เทคนิคการสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน

1. แบ่งเงินที่จะใช้ในชีวิตประจำวันและเงินออมออกจากกัน

เมื่อได้รับเงินเดือนออกมาแล้ว ควรแบ่งเงินที่จะใช้ในชีวิตประจำวันและเงินออมออกจากกัน ทั้งนี้เพื่อให้การเก็บเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาจพิจารณาแบ่งเงินในกฎ 50-30-20 กล่าวคือ สมมติว่าคุณครูรับเงินเดือนๆ ละ 20,000 บาท เงินก้อนแรกแบ่งออกมา 50% เท่ากับ 10,000 บาท สำหรับใช้จ่ายประจำในแต่ละเดือน เช่น ค่าที่พัก ค่ากิน ค่าผ่อนรถ ค่าผ่อนคอนโดมีเนียม จ่ายหนี้บัตรเครดิต โดยเงินก้อนนี้จะใช้จ่ายเพื่อความจำเป็น (Needs) ต่อการดำรงชีวิตไม่ใช่เพื่อความต้องการ (Wants) ส่วน 30% เท่ากับ 6,000 บาท เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการซื้อความสุข เช่น กินข้าวนอกบ้าน การช้อปปิ้ง เป็นต้น และอีก 20% เท่ากับ 4,000 บาท คือเงินออม ตรงนี้อาจแบ่งย่อยลงไปอีก เช่น เงินออมเพื่อเกษียณ เงินออมเพื่อซื้อบ้านในอนาคต เงินออมเพื่อใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

2. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการลงทุน

คุณครูอาจใช้เวลาว่างในการศึกษาการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อโอกาสการลงทุนในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ตราสารหนี้ บัญชีเงินฝากประจำ

กองทุนต่างๆ หุ่นสามัญ เมื่อคุณครูมีความเข้าใจในพื้นฐานของการลงทุนก็จะสามารถตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเฉลียวฉลาด และสามารถปรับการลงทุนให้เป็นไปตามความเสี่ยงที่ตนเองรับได้อีกด้วย โดยอาจเลือกเรียนผ่านคอร์สออนไลน์ไปเข้าร่วมฟังสัมมนา เพื่อให้ทันต่อกระแสการลงทุนที่เปลี่ยนไปในทุกวัน

3. เพิ่มช่องทางการหารายได้

เมื่อมีเวลารว่างหลังจากการสอน คุณครูอาจพิจารณาทำอาชีพเสริมไปควบคู่กันไม่ว่าจะเป็นการรับสอนพิเศษ งานฟรีแลนซ์ หรืองานพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเงิน

เมื่อคุณครูมีความรู้และความมั่นใจเรื่องการเงินแล้วสามารถถ่ายทอดความรู้ที่สำคัญนี้ให้แก่เด็กๆ ได้นำไปปรับใช้ในชีวิต

1. สอนผ่านการจำลองสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน

คุณครูอาจรวบรวมเหตุการณ์ที่พบเจอในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นบ่อยเกี่ยวกับการเงิน

ความรู้ทางการเงินเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากต่อคุณครูเพราะนอกจากการเงินส่วนบุคคลของคุณครูที่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังสามารถถ่ายทอดความรู้นี้ให้กับนักเรียนใช้ในชีวิตจริงได้ในอนาคต

เพื่อให้เด็กๆ มีโอกาสเรียนรู้จริง เช่น การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เป็นระยะเวลา 1 เดือน การวางแผนการใช้ค่าขนม หรือสอนนักเรียนเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานบัญชีเบื้องต้น และอธิบายเกี่ยวกับการลงทุนฉบับง่าย

2. เรียนรู้ผ่านผู้มีประสบการณ์ทางด้านการเงินหรือทัศนศึกษา

คุณครูอาจเชิญเจ้าหน้าที่ธนาคารหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเงินมาพูดบรรยายให้นักเรียนฟังในชั้นเรียน หรืออาจพานักเรียนไปทัศนศึกษาที่สถาบันทางการเงิน หรือธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้เข้าใจโลกแห่งความเป็นจริงว่า อุตสาหกรรมการเงินมีการทำงานกันอย่างไร

รู้เท่าทันสื่อ

ทักษะสำคัญในยุคดิจิทัล

เรื่อง กฤษณา กาญจนเพ็ญ

ทักษะการรู้ทันสื่อถือเป็นเกราะ
ที่จำเป็นสำหรับยุคใหม่เพราะ
สื่อที่เห็นอาจไม่ใช่ความจริง
เสมอไป บทความนี้จะพาไป
เรียนรู้วิธีรับมือ เพื่อให้เด็ก
และเยาวชนเข้าใจในการใช้สื่อ
และเทคโนโลยีอย่างรอบด้าน

การเป็นอยู่ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัล
ได้เข้ามามีบทบาทและมีความเกี่ยวพัน
อย่างลึกซึ้งในทุกแง่มุมของทุกชีวิต
สื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ
หรือสิ่งพิมพ์ กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน
โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในโลกออนไลน์
ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว
ทำให้เราทุกคนต้องเผชิญกับข้อมูลข่าวสาร
ที่ไหลมาอย่างท่วมท้น ทั้งข้อมูลจริงและเท็จ อันอาจ
ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การตัดสินใจ และทัศนคติของ
ผู้รับสาร โดยเฉพาะในเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ
“ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ” (Media Literacy)
จึงกลายเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่จะช่วยคุ้มกันภัย
ให้พลเมืองในยุคดิจิทัล

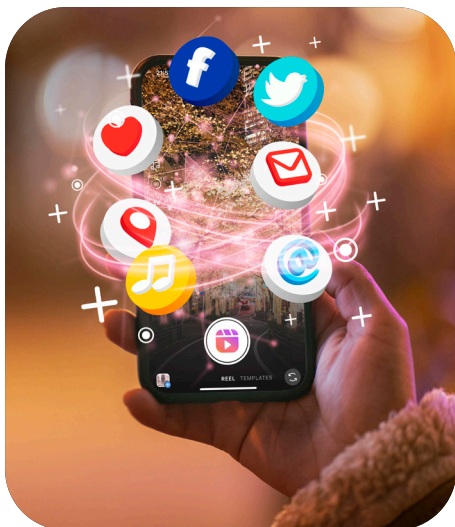
ความสำคัญของการพัฒนาทักษะ ยุคสื่อและเทคโนโลยี

เพราะเทคโนโลยีอันก้าวหน้าของสมาร์ทโฟน
และอินเทอร์เน็ตทำให้ทุกคนสามารถเป็นได้
ทั้งผู้สื่อข่าว ผู้ผลิตสื่อ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
ผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ แทนสำนักข่าวได้ ประกอบ
กับค่านิยม “อยากเป็นผู้ประกาศแสบ ต้องแชร์ก่อน”
ส่งผลให้เกิดการแข่งขันเพื่อการแย่งชิงพื้นที่ข่าว
ทั้งบนสื่อออฟไลน์และออนไลน์ หลายครั้งที่
การต่อสู้อย่างดุเดือดเหล่านี้ ทำให้สำนักข่าว หรือ
ผู้สื่อข่าวสมัครเล่นเช่นเราๆ รีบหยิบเอาข่าวเด่น
หรือประเด็นร้อนจากสังคมออนไลน์มาบอกเล่าต่อ
โดยขาดการตรวจสอบข้อเท็จจริง ยิ่งข้อมูลที่ออก
จากหน่วยงานหรือบุคคลที่น่าเชื่อถือมากเท่าไร
ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นก็มักจะได้รับความเชื่อถือ
แม้มันจะไม่จริงก็ตาม

ผลกระทบของการหลงเชื่อข่าวลวงข้อมูลเท็จ อันเกิดจากการขาดทักษะ “การรู้เท่าทันสื่อ” นั้น มีตั้งแต่ความเสียหายเล็กๆ เช่น เสียความรู้สึกละอาย เสียใจ ขยายไปจนถึงระดับเสียชื่อเสียง เสียทรัพย์สิน จนอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ในกลุ่มเปราะบางทั้งทางจิตใจหรือทางกาย ครอบครัวและโรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องปลูกฝังทักษะ “การรู้เท่าทันสื่อ” ให้แก่เด็กและเยาวชน รวมไปถึงฝึกให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้เป็นผู้คัดกรองสื่อ ให้แก่สมาชิกในครอบครัวได้

การรู้เท่าทันสื่อในชีวิตประจำวัน

ทักษะ “การรู้เท่าทันสื่อ” คือ ความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์สื่ออย่างมีวิจารณญาณ รู้จักแยกแยะความจริงจากข้อเท็จจริง รู้จักวิเคราะห์จุดประสงค์ของผู้สร้างสื่อและรู้เท่าทันถึงผลกระทบของสื่อต่อตนเองและสังคม ดังนั้น หน้าที่ของครูก็คือ สอนให้เด็กและเยาวชนไม่หลงเชื่อในเนื้อหาที่ได้อ่าน ได้ยิน ได้ฟังแต่สามารถคิด วิเคราะห์ สงสัย และรู้จักตั้งคำถามว่า สิ่งนั้นจริงหรือไม่จริง ใครเป็นคนให้ข้อมูลเขาต้องการสื่ออะไร หรือมีจุดมุ่งหมายแอบแฝงหรือไม่

รู้หรือไม่ ?

ในปี 2023 คนไทยติดอันดับ 4 ของประเทศที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมือถือมากที่สุดในโลก โดยเฉลี่ยคนไทยใช้อินเทอร์เน็ตถึง 7 ชั่วโมง 53 นาที ต่อวัน

หนังสือรู้เท่าทันสื่อ โดยศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ระบุถึง 5 องค์ประกอบของการรู้เท่าทันที่ทุกคนต้องมี ไว้ดังนี้

- **การเปิดรับสื่อ** คือ การเปิดรับสื่อด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อรับรู้ถึงภาพรวมทั้งหมดของสื่อ จะทำให้เรารับรู้ถึงความจริงว่า “อะไรเป็นสิ่งที่สื่อสร้างขึ้น” เป็นต้น
- **การวิเคราะห์สื่อ** คือ การแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ในการนำเสนอของสื่อเหล่านั้นว่ามีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
- **การเข้าใจสื่อ** คือ การตีความสื่อหลังจากเปิดรับสื่อไปแล้ว เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่สื่อนำเสนอไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาวิธีนำเสนอเทคนิคที่ใช้ เป็นต้น
- **การประเมินค่า** คือ การประเมินค่าสิ่งที่สื่อนำเสนอว่ามีคุณภาพและคุณค่ามากน้อยเพียงใด
- **การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์** คือ การนำสิ่งที่เราวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ เลือกรับสื่อที่สามารถส่งสารต่อและมีปฏิริยาตอบกลับสื่ออย่างเหมาะสมได้

หลักการสอนให้เด็กและเยาวชนรู้เท่าทันสื่อนั้น พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูผู้สอน จะต้องสอนให้พวกเขาได้คิดและตั้งข้อสงสัยกับข้อมูลต่างๆ ที่มี

เข้ามาอยู่เสมอ ต้องรู้จัก “เ๊ะ” ก่อนเชื่อ หรือ “เ๊ะ” ก่อนแชร์ คือฝึกให้มีความเคลือบแคลงสงสัยไว้ก่อน ในข้อมูลต่างๆ ที่พบเจอ และนำความสงสัยเหล่านั้น ไปสอบถามผู้รู้ หรือหาข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ หรือที่เรียกว่า ต้องรู้จัก “ตรวจสอบข้อเท็จจริง” ก่อนจะเชื่อหรือแชร์

รวมไปถึงการเปิดโอกาสรับฟัง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ทั้งภายในครอบครัว หรือภายในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นการแชร์ประสบการณ์ ความเข้าใจในมุมมองของแต่ละคนที่มีไม่เหมือนกัน ทำให้สามารถถกเถียงข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงต่างๆ และหาได้ว่าข้อมูลเหล่านั้นมีความจริงเท็จมากน้อยแค่ไหน ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกรับหรือเชื่อในข้อมูลเหล่านั้น

การพัฒนาทักษะรู้เท่าทันสื่อ ในการศึกษา

การบูรณาการทักษะ “การรู้เท่าทันสื่อ” เข้าสู่การเรียนรู้ในห้องเรียน จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยมีตัวอย่างการบูรณาการทักษะ “การรู้เท่าทันสื่อ” เข้ากับการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ดังนี้

- **การฝึกวิเคราะห์โฆษณา** : ชวนนักเรียน วิเคราะห์กลยุทธ์การโฆษณา สร้างสรรค์ โฆษณาแบบมีความรับผิดชอบ
- **การตรวจสอบข้อเท็จจริง** : ฝึกนักเรียน ตรวจสอบแหล่งที่มา วิเคราะห์เนื้อหา และใช้เครื่องมือตรวจสอบข่าวปลอม

ทักษะ “การรู้เท่าทันสื่อ” (Media Literacy)
คือ ความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์
สื่ออย่างมีวิจารณญาณ รู้จักแยกแยะ
ความจริงจากข้อเท็จจริง รู้จักวิเคราะห์
จุดประสงค์ของผู้สร้างสื่อและรู้เท่าทัน
ถึงผลกระทบของสื่อต่อตนเองและสังคม

- **การใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์**
: จัดกิจกรรมสร้างสรรค์เนื้อหาออนไลน์ เช่น บล็อก วิดีโอ สื่อสารประเด็นสังคม
- **การฝึกเป็นชาวเน็ต (Netizen) ที่ดี** : ชวนนักเรียนถก “การใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีจริยธรรม”
- **การฝึกวิเคราะห์แยกแยะโลกจริง-โลกออนไลน์** : ชวนนักเรียนวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

แนวทางการส่งเสริมและ พัฒนาทักษะรู้เท่าทันสื่อ

ในส่วนของการส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) นี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสื่อมวลชน ผ่านหลากหลายวิธี ตัวอย่างเช่น

- **ครู** : ควรบูรณาการทักษะรู้เท่าทันสื่อเข้ากับการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันและในห้องเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์สื่ออย่างมีวิจารณญาณ
- **นักเรียน** : ควรเปิดใจเรียนรู้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์สื่ออย่างมีวิจารณญาณ แยกแยะความจริง-เท็จ รู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์
- **ผู้ปกครอง** : ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อ พูดคุยกับบุตรหลานเกี่ยวกับผลกระทบของสื่อ สอนให้บุตรหลานใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์

หลักการสอนให้เด็กและเยาวชนรู้เท่าทันสื่อ นั้น พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูผู้สอน
จะต้องสอนให้พวกเขาได้คิด และตั้งข้อสงสัยกับข้อมูลต่างๆ ที่มีเข้ามาอยู่เสมอ
ต้องรู้จัก “เฝ้า” ก่อนเชื่อ หรือ “เฝ้า” ก่อนแชร์

- **สื่อมวลชน:** ควรผลิตสื่อที่มีคุณภาพตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนเผยแพร่ นำเสนอข่าวอย่างรอบด้าน ไม่นำเสนอข่าวที่บิดเบือนหรือสร้างความเข้าใจผิด

เด็กและเยาวชนมีโอกาสที่จะตกเป็นเครื่องมือของการใช้สื่อโดยมิชอบได้ง่าย จากการขาดประสบการณ์และวุฒิภาวะ รวมถึงขาดความรู้ความเข้าใจที่จะเป็นข้อมูลในการคิดวิเคราะห์แยกแยะอย่างเหมาะสม ดังนั้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้ทันปัญหาเหล่านี้ พวกเขาจึงควรต้องได้รับคำแนะนำจากพ่อแม่ผู้ปกครอง รวมถึงครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด

เพราะ “อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์ดิจิทัล ถึงแม้จะเพิ่มความสะดวกสบาย แต่ก็แฝงด้วยอันตรายเช่นกัน” ไม่ว่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ การเสพติดเทคโนโลยีหากใช้งานสื่อดิจิทัลมากเกินไป หรืออันตรายจากมิจฉาชีพออนไลน์ การคุกคามทางไซเบอร์ และการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ พลเมืองยุคใหม่

จึงต้องรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และมีทักษะความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมออนไลน์และในชีวิตจริงโดยไม่ทำให้ตัวเองและผู้อื่นให้เดือดร้อน

ดังนั้น ครอบครัว โรงเรียน ภาครัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง จึงควรร่วมส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีทักษะ “การรู้เท่าทันสื่อ” หรือ Media Literacy ให้เป็นอาวุธติดปลายนิ้ว และเป็น “พลเมืองดิจิทัล” ที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างรอบด้านและเท่าทันภัยที่แอบแฝงในสื่ออยู่เสมอ ๑

อ้างอิง

- คู่มือพลเมืองดิจิทัล : สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561.
- ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ: Digital Intelligence) : มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.), 2561.
- คู่มือ คนไทย Go ไซเบอร์ ฉบับวัยใส : สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สอพบ.)
- FUTURE OF THAILAND DIGITAL WELL-BEING : สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สอพบ.)

พาลูกปลูกฝัง “จิตอาสา”

เมื่อความสุขไม่ได้มาจากการเป็นผู้รับแต่เพียงอย่างเดียว การเป็นผู้ให้ก็ทำให้เรา
ได้รับสิ่งนั้นตอบแทนเช่นกัน เริ่มต้นเรียนรู้การให้ผ่านกิจกรรมจิตอาสาที่จะช่วย
เสริมสร้างทักษะชีวิตและเปิดประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับเด็กได้ตั้งแต่วัยเยาว์

เรื่อง วรรณภา บุญลาโก

เด็กยุคใหม่เติบโตมาพร้อมกับการมีเทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน พวกเขามักใช้เวลาหมดไปกับหน้าจอมือถือหรือคอมพิวเตอร์โดยไม่สนใจผู้รอบข้าง เพราะอุปกรณ์เหล่านี้สามารถตอบโต้ทั้งเรื่องเรียน การใช้ชีวิต รวมถึงยังสามารถหาเพื่อนทางออนไลน์ได้ด้วย จึงอาจจะส่งผลให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเองสูง ขาดการช่วยเหลือเกื้อกูลหรือการแบ่งปันกัน ทำให้ยากต่อการรักษาความสัมพันธ์อันดีและการดำรงชีวิตร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ปกครองจะต้องตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและเตรียมพร้อมรับมืออย่างเหมาะสม ด้วยการเพิ่มเติมทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมให้กับลูก ผ่านการทำกิจกรรม “จิตอาสา” ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ลูกได้เรียนรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของการเป็นผู้ให้ รู้จักแบ่งปัน มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละเพื่อส่วนรวม และยังทำให้เด็กเห็นคุณค่าของความสุขที่มาจากการเป็นผู้ให้โดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน

บ่มเพาะได้ตั้งแต่เด็ก

การที่มนุษย์คนหนึ่งจะมีนิสัยชอบช่วยเหลือ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์ เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เพื่อให้พวกเขาเติบโตเป็นคนที่มีความตั้งใจดีและเป็นที่รักของสังคม การพาลูกไปทำกิจกรรมจิตอาสาจึงถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยปลูกฝังนิสัยดังกล่าวให้แก่ลูกได้ เพราะความหมายของ “จิตอาสา” (VolunteerMind) คือ จิตแห่งการให้ การเสียสละให้ความช่วยเหลือ ในการทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวม ด้วยความสมัครใจโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน เมื่อเด็กได้เรียนรู้การเป็นผู้ให้ รู้จักแบ่งปัน ได้ช่วยเหลือผู้อื่น ผ่านการทำกิจกรรมจิตอาสา จะส่งผลให้เขาเกิด

ความรู้สึกอิ่มเอิบใจ มีความสุข และเห็นคุณค่าในตนเองที่สามารถทำประโยชน์ให้กับผู้อื่นได้ โดยไม่หวังผลตอบแทน เพราะความสุขไม่ได้มาจากการได้รับแต่เพียงอย่างเดียว

สร้างลูกให้มีจิตอาสา

การปลูกฝังให้เด็กเป็นคนที่มีความจิตอาสา นั้นสามารถสร้างได้โดยเริ่มต้นจาก

พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของเบนดิวรา ได้กล่าวไว้ว่า เด็กเรียนรู้ผ่านตัวแบบที่มีอิทธิพล ซึ่งตัวแบบที่มีอิทธิพลก็คือบุคคลในครอบครัวและบุคคลใกล้ชิด เด็กจะซึมซับและเรียนรู้จากพฤติกรรมของพ่อแม่ มากกว่าคำสอน พ่อแม่ควรสอนให้ลูกมีจิตอาสา ผ่านการกระทำให้ลูกเห็นเป็นตัวอย่างเพื่อหล่อหลอมให้ลูกมีพฤติกรรมที่ดีตาม โดยแสดงออกถึงความรักใคร่ปรองดอง มีความเสียสละแบ่งปันกัน ควรแสดงน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นให้ลูกเห็นเป็นตัวอย่าง เช่น พาลูกไปช่วยเหลืองานสาธารณะต่างๆ ซึ่งถือเป็นการปลูกฝังให้ลูกเป็นคนมีจิตใจเมตตา ชอบช่วยเหลือผู้อื่นไปเองโดยที่ไม่รู้ตัว และยังทำให้เด็กมีความสุขในการทำงานจิตอาสา รวมถึงเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพร่วมกันในครอบครัวอีกด้วย

กิจกรรมจิตอาสา ถือเป็นกิจกรรมที่จะช่วย บ่มเพาะจิตสำนึกให้กับเด็กได้รู้จักการเป็นผู้ให้ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น รู้จักเสียสละ ร่างกาย แรงใจในการช่วยเหลือคนอื่นหรือ ช่วยเหลือสังคม เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ที่เห็นคุณค่าของตัวเองและคนรอบข้าง

เริ่มต้นจากตัวเองก่อน เด็กจำเป็นต้องรู้จัก
บทบาทหน้าที่ของตนเอง พ่อแม่ควรมอบหมาย
ให้ลูกช่วยเหลืองานบ้านตามความเหมาะสม
ควรพูดชมเชยว่าสิ่งที่เขาทำการช่วยเหลือ
พ่อแม่ให้เบาแรงลง เพื่อให้เขาเรียนรู้หน้าที่
ความรับผิดชอบของตนเองและผู้อื่นร่วมกัน
สิ่งเหล่านี้จะเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้เขาเป็น
คนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักเสียสละ มีใจเอื้อเฟื้อ
เผื่อแผ่คิดถึงคนอื่น ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ
รู้สึกตัวตัวเองมีคุณค่าและรู้สึกดีกับตัวเอง การที่
เด็กรู้จักช่วยเหลือตัวเองจะเป็นพื้นฐานที่ดีและ
นำไปสู่การช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป

ปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องส่วนรวม พ่อแม่
ควรสอนลูกให้เป็นคนคิดถึงส่วนรวมและสิ่งแวดล้อม
ไม่ทิ้งขยะต่อสิ่งรอบข้าง ควรปลูกฝังให้เด็ก
ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ฝึกให้
ลูกรักษาความสะอาดของส่วนรวม เช่น รู้จักทิ้งขยะ
ให้เป็นที่เป็นทาง ไม่ทิ้งขยะลงบนพื้นถนนหรือ
ในแม่น้ำลำคลอง เวลาไปที่สวนสาธารณะก็ไม่

เด็ดดอกไม้ ไล่ไม้เล่น หรือรักษาความสะอาดเวลา
เข้าห้องน้ำสาธารณะเพื่อให้คนอื่นสามารถมาใช้
ต่อได้

สร้างจิตอาสาด้วยการลงมือทำ ลองชวนลูก
ไปบริจาคสิ่งของ โดยให้ลูกเลือกหนังสือนิทาน
ของเล่น เสื้อผ้า หรือของใช้ที่ไม่ได้ใช้แล้วไปบริจาค
ให้บ้านเด็กกำพร้า หรือนำขนม อาหาร ข้าวของ
เครื่องใช้ต่างๆ ไปให้กับคนชราที่สถานสงเคราะห์
นอกจากนี้ ในวันหยุดพ่อแม่ควรเปิดโอกาสพาลูก
ไปร่วมกิจกรรมจิตอาสาให้กับสังคม เช่น ชวนลูก
ไปเก็บขยะตามชายหาด หรือเข้าร่วมกิจกรรมปลูก
ป่าชายเลน การที่พ่อแม่พาลูกไปทำกิจกรรมถือเป็นการ
ปลูกฝังให้ลูกเป็นคนที่มีจิตอาสาโดยตรงด้วย

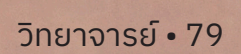
คุณค่าของงานอาสา

กิจกรรมจิตอาสา นับเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่
ความเข้าใจคุณค่าในตัวเองหรือ Self-esteem
ของเด็ก เพราะการเห็นคุณค่าในตนเองจะทำให้
เด็กมีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเองพร้อมที่จะทำ
สิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ รู้สึกดีกับตัวเองแต่ก็รู้สึกดีกับ
คนอื่นได้ด้วย นอกจากนี้ ยังเป็นการช่วยบ่มเพาะ
ให้เด็กมีนิสัยการเป็นผู้ให้ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ต่อผู้อื่น มีจิตใจอ่อนโยน เมตตา ได้ฝึกความอดทน
รู้จักเสียสละร่างกาย แรงใจในการช่วยเหลือคนอื่น
หรือสังคม เห็นใจในความทุกข์ของผู้อื่น รวมถึง
เข้าใจความหลากหลายของเพื่อนมนุษย์ ทำให้
เป็นที่รักใคร่ของคนรอบข้าง และเป็นที่ต้องการ
ของสังคม

Self-esteem คืออะไร

Self-esteem หรือการเห็นคุณค่าในตัวเอง มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ
การดำเนินชีวิตของเด็กในทุกๆ ด้าน เด็กที่มี Self-esteem สูง เขาก็จะยิ่งรู้สึก
รักและเคารพตัวเองมากขึ้น มีทัศนคติที่ดี มีความมั่นใจ กล้าคิดกล้าแสดงออก
รู้จักแก้ปัญหาเป็น เอาชนะอุปสรรคได้ดี และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
ตรงข้ามกับเด็กที่มี Self-esteem ต่ำ เขาจะเป็นคนที่ด้อยค่าตัวเองอยู่เสมอ
ทำให้รู้สึกเกลียดตัวเอง ขาดความมั่นใจ และมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นอย่าง
ไม่มีความสุข ดังนั้น ผู้ปกครองจึงควรสร้าง Self-esteem ให้เกิดขึ้นกับเด็ก
ตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อให้เขาใช้ชีวิตได้อย่างดีและประสบความสำเร็จ

กิจกรรมจิตอาสาที่น่าสนใจ

โครงการ Read for the Blind

หากลูกๆ ของคุณชอบอ่านหนังสือ การอ่านของเขา จะไม่ได้ให้ประโยชน์กับเขาคนเดียว แต่ยังช่วยส่งต่อความรู้ ไปยังผู้อื่นได้ด้วย โดยการอ่านหนังสือเสียงให้คนตาบอดฟัง

ซึ่งตอนนี้ทางมูลนิธิคนตาบอดแห่งประเทศไทย ได้นำ แอปพลิเคชัน Read for the Blind แอปฯ อ่านหนังสือ เสียงสำหรับคนตาบอดเข้ามาใช้ ทำให้เราไม่ต้องเดินทาง มาอ่านหนังสือที่มูลนิธิฯ เท่านั้น เพียงแค่ดาวน์โหลดแอปฯ

Read for the Blind ก็สามารถเริ่มอ่านได้ทันที สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม : มูลนิธิคนตาบอดแห่งประเทศไทย

โทร. 02-2463835

โครงการปลูกป่าชายเลนบางปู

สำหรับเด็กที่รักธรรมชาติ การร่วมปลูกป่าชายเลน ก็เป็นอีกหนึ่งประสบการณ์ที่จะช่วยปลูกฝังให้เด็กๆ รักและหวงแหนธรรมชาติที่เราได้ลงมือปลูกต้นไม้ ด้วยตัวเองที่ได้ทั้งความภูมิใจ ความรู้เรื่องป่าชายเลน และความสนุกสนาน อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้าง

ความสามัคคีและการทำงานเป็นทีมด้วย สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม : อาสาปลูกป่าชายเลนบางปู โทร. 083-1919554, 089-0068116

พ่อแม่ควรสอนให้ลูกมีจิตอาสาผ่านการกระทำให้ลูกเห็นเป็นตัวอย่างเพื่อหล่อหลอมให้ลูกมีพฤติกรรมที่ดีตาม โดยแสดงออกถึงความรักใคร่ปรองดอง มีความเสียสละ แบ่งปันกัน ควรแสดงน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นให้ลูกเห็นเป็นตัวอย่าง เช่น พาลูกไปช่วยเหลืองานสาธารณะต่างๆ ซึ่งถือเป็นการปลูกฝังให้ลูกเป็นคนมีจิตใจเมตตา และเกิดการช่วยเหลือผู้อื่นไปเองโดยที่ไม่รู้ตัว

ปัจจุบันมีโครงการจิตอาสาให้เลือกทำมากมาย พ่อแม่ควรเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความชอบ และความสนใจของเด็กแต่ละคน

โครงการปล่อยเต่าคืนสู่บ้าน

เด็กๆ ที่ชอบเลี้ยงสัตว์ พ่อแม่ไม่ควรพลาดพาลูกไปร่วมทำกิจกรรมกับ โครงการปล่อยเต่าคืนสู่บ้าน เพื่อให้เด็กๆ ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงของเต่าทะเลไทยที่กำลังอยู่ในภาวะใกล้สูญพันธุ์ นอกจากนี้ ทางศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลยังเปิดให้เรียนรู้ระบบนิเวศของท้องทะเลไทย และการทำความสะอาดบ่ออนุบาลเต่าอีกด้วย

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม : ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล
โทร. 033-086697

กิจกรรมจิตอาสา ถือเป็นกิจกรรมที่จะช่วยบ่มเพาะจิตสำนึกให้กับเด็กได้รู้จักการเป็นผู้ให้ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น รู้จักเสียสละแรงกาย แรงใจในการช่วยเหลือคนอื่นหรือช่วยเหลือสังคม เพื่อให้เติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่เห็นคุณค่าของตัวเองและคนรอบข้าง เป็นพลเมืองที่ไม่เป็นพิษต่อโลก อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสุขได้ง่ายๆ จากการเป็นผู้ให้ที่ยิ่งใหญ่ได้ ดังนั้น พ่อแม่ควรเริ่มปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยดังกล่าวเสียตั้งแต่วันนี้ เพราะไม่อ่อนโยมได้ง่ายกว่าไม้แก่เสมอ ☺

โครงการแบ่งปันเพื่อการเปลี่ยนแปลง

สอนลูกให้รู้จักแบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น ผ่านโครงการจิตอาสาของมูลนิธิกระจกเงา โดยโครงการแบ่งปันเพื่อการเปลี่ยนแปลงจะเป็นตัวกลางเปิดรับเสื้อผ้าและของใช้ต่างๆ ที่ยังอยู่ในสภาพดี นำไปส่งต่อให้กับผู้ที่ขาดแคลน และนำสิ่งของบริจาคบางส่วนไปขายใน “ร้านแบ่งปัน” เพื่อนำรายได้ส่วนหนึ่งเข้ากองทุนของมูลนิธิฯ นำไปช่วยเหลือผู้ขาดแคลนต่อไป

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม : มูลนิธิกระจกเงา
โทร. 02-9732236, 02-9732237

อ้างอิง

- <https://www.thaipbskids.com/contents/628b288c42128d077469cb9e>
- <https://mgronline.com/qol/detail/9610000067805>
- <https://www.trueplookpanya.com/dhamma/content/72058>
- <https://www.rakluka.com/child-development-all/toddler-development/item/2020-03-21-13-22-33-4.html>

Soft Power กับการศึกษาไทย

ทำความเข้าใจการเผยแพร่วัฒนธรรมและทำให้ผู้อื่น “ต้องการ”
และ “ยอมรับ” ผ่านการนำเสนอความภาคภูมิใจของชาติ
ในมิติวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ที่เราเรียกกันว่า Soft Power

เรื่อง อัญญา นุช บำรุง

Soft Power คืออะไร

Soft Power (หรือภาษาไทยเรียกว่า อำนาจอ่อน/อำนาจนุ่ม/อำนาจละมุน) เป็นแนวคิดที่คิดขึ้นโดย Joseph Nye ศาสตราจารย์ทางรัฐศาสตร์จากสถาบันจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ในปี 1980 เกี่ยวกับการโน้มน้าวหรือชักจูงให้ประเทศอื่นปฏิบัติตามผ่านวัฒนธรรม ค่านิยม นโยบายต่างประเทศ และการศึกษา โดยไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจแข็ง (มาตรการทางการทหารหรือเศรษฐกิจ) ยกตัวอย่าง Soft Power ที่แข็งแกร่งที่เราสามารถเห็นได้ในปัจจุบันคือ K-Pop ที่สร้างปรากฏการณ์ไปทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็น BLACKPINK ซีรีส์ หรือละครเกาหลีที่ถูกผลิตและซื้อลิขสิทธิ์ไปฉายในแพลตฟอร์มดูหนังทั่วโลก หรือแม้กระทั่งอาหารเกาหลีที่เป็นที่นิยม

ประเทศไทยมีการสร้าง Soft Power ผ่านรูปแบบ 5F อย่างไร

ประเทศไทยได้มีนโยบายมุ่งส่งเสริมวัฒนธรรมผ่าน 5F ซึ่งประกอบไปด้วย อาหารไทย (Food) ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Film) แฟชั่นไทย (Fashion) ศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย (Fighting) เทศกาลประเพณีไทย (Festival) โดย Soft Power ของไทยที่ทุกคนคุ้นเคยประกอบไปด้วย ต้มยำกุ้ง การนวดแผนไทย มวยไทย ละครหรือภาพยนตร์ไทย

1. ด้านอาหาร (Food) รัฐบาลได้สนับสนุนให้ผู้ประกอบการส่งออกวัตถุดิบที่จะใช้

ปรุงอาหารไทย รวมถึงสนับสนุนการเปิดร้านอาหารไทยในต่างประเทศ และยกระดับคุณภาพอาหารผ่านเครื่องหมาย Thai SELECT

2. ด้านภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Film) ได้มีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานระดับโลก เช่น Hong Kong Film & TV Market 2023
3. ด้านแฟชั่นไทย (Fashion) ได้มีการส่งเสริมให้พัฒนาผ้าไทยให้มีรูปแบบที่ทันสมัยและส่งออกผ่านแพลตฟอร์ม e-commerce หรือปัจจุบันที่เป็นกระแสดังอย่างกางเกงช้าง

ชุดนักเรียนไทย และชุดไทย ก็เป็นอีกหนึ่ง
ทางที่ทำให้แฟชั่นของไทยโด่งดังในหมู่
ชาวต่างชาติ

4. **ด้านศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย (Fighting)** หน่วยงานไทยได้มีการส่งเสริมให้ชาวต่างชาติที่บินมาท่องเที่ยวในเมืองไทย ได้มีโอกาสเรียนมวยไทย ในโรงเรียนมวยไทยต่างๆ
5. **เทศกาลประเพณีไทย (Festival)** ประเทศไทยมีเทศกาลที่โด่งดังระดับโลก โดยเฉพาะเทศกาลสงกรานต์ และเทศกาลลอยกระทงที่จะมีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งปกติจะมีการประชาสัมพันธ์ก่อนเริ่มช่วงเทศกาล ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) โรงแรม สายการบิน เว็บไซต์ท่องเที่ยวต่างๆ ทำให้ชาวต่างชาติรู้จักเป็นอย่างดี

การใช้ Soft Power เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและภาพลักษณ์ทางการศึกษาไทย

เมื่อกล่าวถึงการศึกษาของประเทศไทยแล้ว สิ่งนี้สามารถใช้เป็นอำนาจอ่อนของประเทศไทย เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่แข็งแกร่งในเวทีโลกได้ หากประเทศไทยสามารถนำอำนาจอ่อนมาประยุกต์

ใช้ได้อย่างเหมาะสม ย่อมทำให้ประเทศของเรา มีโอกาสสร้างภาพลักษณ์ที่ดีได้ในสายตาชาวโลก และนั่นรวมไปถึงการศึกษาไทยที่จะมีส่วนช่วยส่งเสริมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะในเรื่องวัฒนธรรมที่ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ภาษาไทย การเรียนรู้วัฒนธรรมไทย การแลกเปลี่ยนนักเรียนต่างชาติเพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมไทยมากขึ้น ทุกอย่างล้วนอยู่ภายใต้ความร่วมมือทางการศึกษา และนี่เป็นโอกาสของสถาบันการศึกษาไม่ว่าจะเป็นของรัฐบาลและเอกชนที่จะช่วยส่งเสริมให้ภาพลักษณ์ทางการศึกษาของไทยโดดเด่นในสายตาชาวโลก

การพัฒนาและการส่งเสริม Soft Power ในการศึกษาไทย

การพัฒนาและส่งเสริม Soft Power ในการศึกษาไทยจำเป็นต้องมีการวางกลยุทธ์ที่เหมาะสมและจริงจัง นั่นรวมไปถึงการลงทุนในโครงการทางการศึกษาของประเทศไทย อุปกรณ์การเรียนการสอน และการทำวิจัยในระดับโลก เพื่อดึงดูดบุคลากรระดับโลกเข้ามาร่วมและแบ่งปันความรู้สมัยใหม่ซึ่งกันและกัน ซึ่งส่งเสริมทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้เทียบเท่ากับระดับโลกอย่างต่อเนื่อง

โดยสิ่งที่สถาบันการศึกษาสามารถผลักดัน และส่งเสริมให้เกิดการเรียนการสอนสามารถนำแนวคิด 5F มาเป็นตัวตั้งได้ ไม่ว่าจะเป็น

การเรียนรู้ทำอาหารไทย การเรียนผลิตวิดิทัศน์ ในประเทศไทย การเรียนตัดเย็บ และออกแบบ เสื้อผ้าไทย การเรียนศิลปะการป้องกันตัวหรือ มวยไทยในโรงเรียนสอนมวย หรือการเข้ามาศึกษา วัฒนธรรมไทยผ่านการเรียนในหลักสูตรต่างๆ เพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจวัฒนธรรมไทยแก่ ชาวต่างชาติในภาษาอังกฤษ และการที่จะทำให้ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้การศึกษาไทยจำเป็นต้อง พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพเท่าเทียมระดับ โลกเพื่อสื่อสารข้อมูลได้อย่างถูกต้องและ มีความน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ องค์กรการศึกษาในไทยอาจ ร่วมมือกันจัดสัมมนาทางวิชาการระดับนานาชาติ เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนพูดคุยและอัปเดต เทรนด์เทคโนโลยีหรือการศึกษาในเรื่องต่างๆ และยังเป็นโอกาสให้ผู้เข้าร่วมงานดังกล่าวมีโอกาส เรียนรู้ความเป็นไทย ทั้งภาษาและวัฒนธรรม ในเวลาเดียวกัน

ทุกภาคส่วนในประเทศไทยล้วนมีส่วนส่งเสริม ให้ประเทศไทยเกิดอำนาจอ่อนในเวทีระหว่าง ประเทศ และการศึกษาไทยก็เป็นอีกหนึ่งผู้เล่นสำคัญ ที่มีส่วนส่งเสริมทำให้เกิดการสร้างอำนาจอ่อน ที่เข้มแข็งผ่านการเรียนการสอน เผยแพร่ความรู้ ด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย รวมเข้ากับแนวปฏิบัติ 5F เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศและ สร้างภาพลักษณ์ที่แข็งแกร่งในวงการการศึกษาไทย ต่อไป 🍀

อ้างอิง

- Ashraf, M. (2023, March 14). Education Diplomacy for Soft Power Strategy: 8 Effective Techniques. Retrieved from thediplomaticinsight: <https://thediomaticinsight.com/8-soft-power-strategy-in-education-diplomacy/>
- prd. (2023, April 28). โฆษกรัฐบาลเผย นายกฯ ส่งเสริม การขับเคลื่อนโครงการ 5F ผลักดันผลิตภัณฑ์และวัฒนธรรม ไทยเป็นสินค้าส่งออกให้เป็นที่รู้จักทั่วโลก สร้างโอกาสจาก Soft Power. Retrieved from prd: <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/39/iid/177728>
- world101. (2023, May 16). What Is Soft Power? Retrieved from world101: <https://world101.cfr.org/foreign-policy/tools-foreign-policy/what-soft-power>

ดนตรีบำบัด

ศาสตร์แห่งเสียงเพื่อการรักษา

มารู้จักกับดนตรีบำบัด หนึ่งในศาสตร์
อันลึกซึ้งที่ใช้เสียงเพลงเป็นเครื่องมือ
ในการฟื้นฟู บำรุงรักษาให้กับผู้คนที่อ่อนล้า
และกำลังมีปัญหา กลับมาแข็งแรง
ทั้งทางร่างกายและจิตได้อีกครั้ง

เรื่อง สุทธอส อังควาณิชย์

ศาสตร์แห่งเสียงมีมาตั้งแต่มนุษย์
เราลืมหืมตามาดูโลกสิ่งหนึ่งที่คอยต้อนรับ
เราอยู่คือ สุ่มเสียงของสรรพสิ่ง
ต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา โดยเฉพาะ
เสียงดนตรีที่เป็นผลผลิตจากภูมิปัญญาของ
มนุษย์ ซึ่งดนตรีนั่น มีพลังที่สามารถส่งผลต่อ
การเปลี่ยนแปลงของอารมณ์และร่างกายของเรา
ได้อย่างน่าอัศจรรย์ ทุกวันนี้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์
ทำให้เราทราบว่าเสียงดนตรียังส่งผลต่อการทำงานของสมองให้เกิดผลลัพธ์อันหลากหลายอย่างที่เราคาดไม่ถึง ในบทความของนายแพทย์ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น ได้เคยกล่าวไว้ว่า ดนตรี (Music) นั้นคือลักษณะของเสียงที่ได้รับการจัดเรียบเรียงไว้อย่างเป็นระเบียบ มีแบบแผน ไปจนถึงมีโครงสร้างที่ชัดเจน และดนตรีนั่นเป็น สิ่งที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ 3 ด้านด้วยกัน คือ เพื่อความสุนทรีย์เพื่อการศึกษา และอีกทางหนึ่ง ที่มีประโยชน์ยิ่งคือ เพื่อการบำบัดรักษานั้นเอง

ทำไมคนเราถึงต้องการ “ดนตรีบำบัด”

ทุกวันนี้ สังคมของเรามีแนวโน้มที่จะทำให้เราเกิดความเครียดสะสมได้อย่างไม่รู้ตัว ทั้งความคาดหวัง การแข่งขันกันภายในสถานศึกษาหรือที่ทำงาน สิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยมลภาวะ อุณหภูมิที่สูงขึ้น จากปัญหาการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่เราได้รับ อยู่ตลอดเวลา หลายคนต้องหันเข้าหาวิธีการบรรเทาความเครียดเพื่อการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งปัจจุบัน ดนตรีบำบัด (Music Therapy) ก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับคนที่ต้องการฟื้นฟูทางด้านสุขภาพจิตจากความเครียดและความอ่อนล้า

“ดนตรีบำบัด” ถือกำเนิดขึ้นมาได้อย่างไร

บิดาแห่งดนตรีบำบัด คือ นักจิตวิทยาชาวอเมริกันท่านหนึ่งที่มีชื่อ Everett Thayer Gaston (พ.ศ. 2444 - 2513) เขาเป็นบุคคลสำคัญที่ปลูกฝังหลักสูตรดนตรีบำบัดครั้งแรกของโลก และเป็นที่มาของ The American Music Therapy Association (AMTA) ที่ทำให้วิชาดนตรีบำบัดแพร่หลายไปทั่วโลกนั่นเอง

“ดนตรีบำบัด” แท้จริงแล้วคืออะไร

ดนตรีบำบัด คือ ศาสตร์ที่มีการนำดนตรีหรือองค์ประกอบต่างๆ ของดนตรี มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสุขภาวะให้กับร่างกายและจิตใจของผู้รับการบำบัด ทั้งนี้ วิธีการใช้ดนตรีบำบัดจะต้องมีนักดนตรีบำบัดเป็นผู้ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนและเทคนิคด้วยเสมอ โดยมีรูปแบบโครงสร้างที่ชัดเจน มีหลักเกณฑ์ และระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งยังต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้ที่ต้องเข้ารับการบำบัดด้วยเสมอ การบำบัดด้วยดนตรีไม่ได้เน้นที่ทักษะความสามารถทางดนตรีของผู้บำบัด แต่จะเน้นที่ผลลัพธ์ของการบำบัดคือ พัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ การมองสังคม และภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นมากกว่า ทั้งนี้ การบำบัดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งที่บ้าน สถานศึกษา สถานพยาบาล และศูนย์ดูแลสุขภาพทั่วไป

ใครที่เหมาะสมกับการรับการรักษา

คนที่เหมาะสำหรับการใช้ดนตรีบำบัดนั้นไม่มีการจำกัดความเอาไว้แต่อย่างใด ในทางกลับกันดนตรีบำบัดสามารถใช้ได้กับคนทุกเพศทุกวัย ทั้งในเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และกลุ่มผู้สูงอายุที่ประสงค์จะเข้ารับการบำบัดกับผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงกลุ่มผู้ป่วยที่มีความจำและมีปัญหาที่แตกต่างกันไป อาทิ โรคซึมเศร้า ปัญหาพฤติกรรมของพัฒนาการ สติปัญญาและการเรียนรู้ โรคสมองเสื่อมอัลไซเมอร์ โรคหลอดเลือดสมอง ความพิการทางร่างกาย อาการเจ็บปวดต่างๆ เป็นต้น

ผลลัพธ์จากศาสตร์แห่งเสียง

ผลลัพธ์ที่ได้จากการบำบัดด้วยดนตรีนั้น มีตั้งแต่การช่วยปรับสภาพจิตใจให้อยู่ในสภาวะสมดุล มีความสงบ และมีทัศนคติในแง่บวกกับชีวิตเพิ่มขึ้น ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและลดความวิตกกังวล รวมถึงช่วยกระตุ้น เสริมสร้าง และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และความจำที่แม่นยำมากขึ้น เสียงดนตรียังช่วยกระตุ้นการรับรู้ (Perception) และเสริมสร้างสมาธิ (Attention Span) เสริมสร้างทักษะสังคม (Social Skill) และพัฒนาทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษา (Communication and Language Skill) ไปจนถึงช่วยลดความตึงตัวของกล้ามเนื้อ (Muscle Tension)

ช่วยพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว (Motor Skill) ช่วยรักษาอาการเจ็บปวดจากสาเหตุต่างๆ (Pain Management) ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Behavior Modification) สร้างสัมพันธภาพที่ดีในการบำบัดรักษาต่างๆ (Therapeutic Alliance) ข้อสุดท้ายคือช่วยเสริมในกระบวนการบำบัดทางจิตเวช ทั้งในด้านการประเมินความรู้สึก สร้างเสริมอารมณ์เชิงบวก การควบคุมตนเอง การแก้ปมขัดแย้งต่างๆ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ซึ่งการบำบัดด้วยดนตรีต้องได้รับการบำบัดโดยผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น จึงจะเกิดผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจ

ขั้นตอนการรักษาด้วยดนตรีบำบัดเป็นเช่นไร

กระบวนการรักษาด้วยดนตรีบำบัดนั้น เริ่มจากขั้นตอนแรก ที่แพทย์ผู้เชี่ยวชาญจะทำการประเมินโรคหรืออาการเจ็บป่วย และจะทำการแนะนำแนวทางการรักษาด้วยยารักษาควบคู่ไปกับการใช้ดนตรีบำบัดนั่นเอง จากนั้นก็จะเป็นหน้าที่ของนักดนตรีบำบัดที่จะต้องมีการพูดคุยกับผู้ป่วยเพื่อเป็นการประเมิน ทำให้สามารถวางแผนกิจกรรมให้กับผู้เข้ารับการบำบัดแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกิจกรรมที่นำมาใช้ในดนตรีบำบัด เราเรียกว่า “กิจกรรม

ดนตรีบำบัด” มีมากมายหลายกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็น การเล่นดนตรีแบบสร้างสรรค์ การ Improvisation การเล่นเครื่องดนตรีการนำเนื้อเพลงมานั่งวิเคราะห์ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงหรือแม้แต่การฝึกพูดด้วย Melodic Intonation Therapy ในปัจจุบันยังมีวิธีการใหม่ๆ อีกมากมายที่ถูกคิดค้นขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำมาพัฒนาให้การบำบัดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเมื่อประเมินและกำหนดทิศทางได้แล้ว นักบำบัดก็จะทำการดำเนินการบำบัดด้วยวิธีการฟัง การเล่นดนตรี การร้องเพลง ไปจนถึงการแต่งเพลง หรือเล่นเครื่องสร้างจังหวะชนิดต่างๆ ระหว่างการบำบัดก็จะมีประเมินผลการบำบัดเพื่อวัดประสิทธิผลจากการใช้ดนตรีบำบัดควบคู่ไปด้วย ก่อนลงท้ายที่ผลสรุปจากการบำบัดที่ต้องรับรองโดยแพทย์และนักบำบัดนั่นเอง

การบำบัดด้วยดนตรีนั้น ปัจจุบันเป็นศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับว่า สามารถช่วยรักษาผู้ป่วยและผู้ที่ต้องการเข้ารับการบำบัดได้อย่างแท้จริง ทั้งยังเป็นวิธีการที่มอบความเพลิดเพลินมากกว่าการบำบัดชนิดอื่นๆ ทั้งนี้ หากคุณสนใจที่จะลองบำบัดด้วยศาสตร์ของดนตรีบำบัดแล้ว ลองขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นแนวทางไปสู่ขั้นตอนการรักษาที่มีประสิทธิภาพ และได้ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจ 📌

หลักสูตรนักดนตรีบำบัด

ปัจจุบันมีหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับผู้สนใจทำอาชีพนักดนตรีบำบัด ได้แก่ สาขาวิชาดนตรีบำบัด วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และในอนาคตทางสถาบันจะร่วมมือกับคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยมหาวิทยาลัยมหิดล มีแผนที่จะเปิด “ศูนย์ดนตรีบำบัด” ที่ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก ศาลายา และจะยกระดับสู่การเป็น “Music Therapy Hub” แห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้ได้ภายใน 5 ปีข้างหน้า

อ้างอิง

- ทวีศักดิ์ สิริรัตนธาดา. (2564). การบำบัดทางเลือก ในเด็กพิเศษ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สมุทรปราการ: ทีเอส อินเตอร์พริ้นท์.
- FACTS ABOUT MUSIC THERAPY. <https://www.musictherapy.org/research/factsheets/>

แนะแนวสัมพันธ: ก้าวอย่างสู่ความก้าวหน้า พัฒนาครูแนะแนวยุค 4.0

ครูแนะแนวคือผู้ให้คำปรึกษา เพื่อนคู่คิด และผู้สร้างแรงบันดาลใจ
มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต
การพัฒนาทักษะ ครูแนะแนวจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม

โดย กฤษณา กาญจนเพ็ญ

เมื่อโลกหมุนไปไวและเทคโนโลยีพุ่งก้าวไกล ไม่หยุดยั้ง ยุคนี้จึงไม่ใช่แค่ “Thailand 4.0” แต่ก้าวเข้าสู่ “ยุคดิจิทัล” อย่างเต็มตัว หน้าที่ของ “ครู” ในฐานะผู้นำทางการเรียนรู้ ย่อมต้องปรับเปลี่ยน ต่อยอดตัวเองเพื่อให้ทันโลกที่หมุนอย่างรวดเร็ว

ครูยุค 4.0 จึงไม่ใช่แค่ “ผู้ถ่ายทอดความรู้” อีกต่อไป แต่ต้องเป็น “โค้ชแห่งการเรียนรู้” ผู้จุดประกายไฟแห่งความอยากรู้ กระตุ้นให้นักเรียน “คิดเป็น ทำเอง เรียนรู้เอง” ได้ โดยเฉพาะ “ครูแนะแนว” ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ค้นพบศักยภาพของตนเอง พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพในยุคใหม่ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างทันท่วงที

โครงการ “แนะแนวสัมพันธ์” ของมหาวิทยาลัยรังสิต คือหนึ่งในตัวอย่างการพัฒนาทักษะของครูแนะแนวให้พร้อม ก่อนการก้าวไปพัฒนาเด็กนักเรียนได้อย่างน่าสนใจยิ่ง

แนะแนวสัมพันธ์ ร่วมกันพัฒนาครู

เป้าหมายสำคัญของ “โครงการแนะแนวสัมพันธ์” คือ การสานพลังความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยรังสิตกับโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้ง การผลิตเยาวชนคุณภาพยุคใหม่ที่มีความเข้าใจความเป็นตัวตน และชีวิตในโลกความเป็นจริง พร้อมเป็นกำลังสำคัญของประเทศและพลเมืองที่ดีของโลก

“ยุคสมัยที่เปลี่ยนและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้การเรียนการสอนต้องมีการปรับตัว “ครูแนะแนว” มีความสำคัญมากในการให้ทิศทางเป็นผู้ที่ทำให้เด็กค้นพบตัวเอง เมื่อเขามีแนวทางที่ถูกต้องก็จะสามารถต่อยอดไปสู่ความสำเร็จ

“ครูแนะแนว” มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ค้นพบศักยภาพของตนเอง พัฒนาทักษะสำหรับอาชีพในยุคใหม่ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันท่วงที

หรือแก้ไขปัญหาในชีวิตได้” ดร.อรรถวิทย์ อูไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต กล่าว

โครงการนี้ถูกจัดอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2544 (เว้นช่วงการแพร่ระบาดโควิด 3 ปี) ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญของครูแนะแนวที่จะสามารถนำข้อมูลความรู้ ทั้งในเรื่องหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนต่างๆ ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งความรู้อื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ก้าวทันยุคสมัย ไปประยุกต์ใช้หรือบอกต่อนักเรียน เพื่อให้ได้เลือกเรียนในสิ่งใช่ คณะที่ชอบ เพื่อต่อยอดอนาคตของตนเองในระดับมหาวิทยาลัยต่อไป และยังเป็น การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการแนะแนวให้ครูแนะแนวทั่วประเทศ นอกจากนี้ ในระหว่างอาจารย์แนะแนวด้วยกันเองยังได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนอีกด้วย

โดยทางมหาวิทยาลัยรังสิต จะจัดโครงการ “แนะแนวสัมพันธ์” ขึ้นปีละ 1-3 ครั้ง มีครูแนะแนวเข้าร่วมโครงการครั้งละไม่เกิน 40 - 50 คน (ตามความเหมาะสม) มีกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การเยี่ยมชมโรงเรียนในเครือของมหาวิทยาลัยรังสิต เยี่ยมชมคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรังสิต การบรรยายพิเศษ และให้ข้อมูลความก้าวหน้า วิสัยทัศน์และแนวทางการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยแก่อาจารย์แนะแนว การทัศนศึกษาต่างสถานที่ทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งเมื่อจัดได้ระยะหนึ่ง จะมีโครงการพิเศษคือ “ร้อยรวมเป็นหนึ่ง” เป็นการรวมรุ่นครูแนะแนว เช่น รวมรุ่น 1 - 4 รวมรุ่น 5 - 8 เป็นต้น จำนวนกว่าร้อยคน มาจัดกิจกรรมร่วมกันอีกครั้ง

ตลอดระยะเวลากว่า 20 ปี โครงการนี้ก็ได้รับการตอบรับจากทางโรงเรียนเป็นอย่างดี ล่าสุดมีการจัดโครงการแนะแนวสัมพันธ์ “แนะแนวยุค Generative AI” เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับทิศทางการศึกษาในอนาคต ระหว่างวันที่ 11 - 13 ตุลาคม 2566 ที่ผ่านมา โดยมีครูแนะแนวจากโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ จำนวน 65 คน ร่วมงาน ณ โรงแรมเมอเวนพิก สยามไฮเทล นาจอมเทียน พัทยา จังหวัดชลบุรี และนี่คือตัวอย่างความคิดเห็นจากครูแนะนำที่เข้าร่วมกิจกรรม

อาจารย์สอาด ชวัลยางกุล โรงเรียนอ่างทอง ปัทมโรจน์วิทยาคม จังหวัดอ่างทอง หนึ่งในผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ให้ความเห็นไว้ว่า “มีโอกาสได้ร่วมงานกับมหาวิทยาลัยรังสิตมายาวนานกว่า 20 ปี และได้ร่วมทริปศึกษาดูงานด้วยกันมาตลอด และทุกครั้งก็มีความรู้ใหม่ๆ มาให้ครูแนะแนวได้มาเปิดประสบการณ์และนำไปต่อยอดเพื่อปรับใช้กับการสอนให้ก้าวทันและตอบโจทย์ยุคสมัยสังคมที่เปลี่ยนไป ตลอดระยะเวลาของการเป็นครูแนะแนว มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู เราเป็นครูด้วยจิตวิญญาณ ต้องพร้อมที่จะให้คำปรึกษาในทุกๆ เรื่อง”

“การจัดงานครั้งนี้ นับเป็นโอกาสดีและเป็นการมาร่วมแชร์ประสบการณ์ พูดคุยสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่เป็นเทรนด์ใหม่ๆ ทั้งเรื่องไอที เรื่องวิชาการ เรื่องกิจกรรม หรือแม้แต่เรื่องความสำคัญของสมุนไพรไทย ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถสร้างประโยชน์ให้ประเทศอย่างมหาศาล” ดร.อรรณวิท กล่าว

ภายในงานครั้งนี้ มีการบรรยายในหัวข้อต่างๆ อันเป็นประโยชน์มากมาย หัวข้อที่มีความน่าสนใจโดดเด่น คือ “แนะแนวด้วย Chat GPT และ

Generative AI” เพื่อเพิ่มศักยภาพเพิ่มทักษะด้านดิจิทัลให้กับบุคลากรผู้สอน สนับสนุนปัจจัยเสริมด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และให้ครูแนะแนวสามารถรับมือเด็ก Gen Z ได้

อาจารย์ปัทมา นัยกุล โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม กล่าวเสริมว่า “นับเป็นโอกาสที่ดีได้มาร่วมโครงการฯ นี้ นอกจากได้มารู้จักเชื่อมสัมพันธ์กับครูแนะแนวทั่วประเทศแล้ว ความรู้ที่ได้รับกลับไปสามารถเป็นประโยชน์อย่างมากในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เรื่องของ AI ไปปรับใช้ในการเรียนการสอนกับเด็กยุค Gen Z ซึ่งครูแนะแนวเองก็ต้องปรับตัวให้ก้าวทันยุคสมัย เพราะเราต้องเข้าใจเด็ก ก้าวทันสื่อพร้อมที่จะเป็นทั้งครู เพื่อน และพี่ในการให้คำปรึกษาแก่พวกเขา”

แนวทางการพัฒนาและทักษะที่จำเป็นสำหรับครูแนะแนวในยุค 4.0

เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลที่ส่งผลให้เยาวชนสามารถหาความรู้และเรียนรู้ได้เอง ดังนั้น ครูก็ต้องปรับเปลี่ยนให้ตามทัน ซึ่งมหาวิทยาลัยรังสิตได้เข้ามาเสริมสร้างและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาไปพร้อมๆ กับการดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการบ่มเพาะเยาวชนหรือพัฒนาคนให้ประสบความสำเร็จรอบด้าน จะทำฝ่ายเดียวไม่ได้

ครูแนะแนวผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต ต้องมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและใช้ชีวิต

โครงการ แนะแนวสัมพันธ มหาวิทยาลัยรังสิต

สำหรับปี 2567 นี้ ทางมหาวิทยาลัยรังสิต
จะจัดโครงการแนะแนวสัมพันธขึ้นในช่วงประมาณ
เดือนตุลาคม ส่วนหัวข้อในการบรรยายพิเศษครั้งนี้
ทางโครงการฯ จะพิจารณาตามเทรนด์หรือ
วิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นหลัก ซึ่งการใช้ครู
แนะแนวร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง
จะส่งจดหมายเชิญไปยังโรงเรียนโดยตรง
โดยแบ่งตามภูมิภาค ทั้งโรงเรียน
รัฐและเอกชน

ในสังคมยุคใหม่ โดยแนวทางในการพัฒนาครู
แนะแนวในยุค 4.0 มีดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจในบริบทของโลกยุคใหม่
เช่น เทคโนโลยีดิจิทัล เศรษฐกิจ สังคม
การเมือง วัฒนธรรม เพื่อที่จะเข้าใจ
ความต้องการของนักเรียนและสามารถให้
คำแนะนำที่เหมาะสม
2. มีทักษะด้านการให้คำปรึกษา เช่น การฟัง
อย่างเข้าใจ การสะท้อนกลับ การกระตุ้นการคิด
การแก้ปัญหา การสื่อสาร เพื่อสร้าง
ความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและช่วย
ให้นักเรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง

3. มีทักษะด้านเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการให้
คำปรึกษา เช่น การใช้ซอฟต์แวร์ โปรแกรม
คอมพิวเตอร์ สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสร้าง
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
สำหรับนักเรียน
4. มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น นักเรียน
ผู้ปกครอง ครูผู้สอน บุคลากรในโรงเรียน
องค์กรภายนอก เพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียน
ให้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพ
5. มีจรรยาบรรณวิชาชีพ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต
ความเสมอภาค ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ
เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียนและ
ผู้ปกครอง

การพัฒนาครูแนะแนวในยุค 4.0 สามารถ
ทำได้ทั้งจากหน่วยงานทางการศึกษา องค์กรเอกชน
ชุมชน และตัวครูแนะแนวเอง โดยหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา พัฒนา
หลักสูตรการเรียนการสอน สนับสนุนทรัพยากร
ที่จำเป็น เพื่อให้ครูแนะแนวมีความรู้และทักษะ
ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ครูแนะแนวเองควรหมั่นศึกษา
หาความรู้ใหม่ๆ พัฒนาทักษะของตนเองอยู่เสมอ
เพื่อให้สามารถให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียน
ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสังคมยุคใหม่เพราะ
“ครูคือแสงเทียนแห่งปัญญา” ยิ่งครูพัฒนา
ยิ่งส่องความสว่างแห่งความรู้ ยิ่งนำพาเด็กๆ ไปสู่
ความสำเร็จ นั่นหมายถึงก้าวของ “คนพัฒนาชาติ”
ที่แข็งแกร่ง มั่นคง ก้าวสู่ยุคดิจิทัล และอนาคต
ที่สดใส...ร่วมกัน พัฒนาครู พัฒนาคณ พัฒนาชาติ
สู่เป้าหมาย “Thailand 4.0” ไปด้วยกัน !

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

**ฝ่ายแนะแนวและรับนักศึกษา มหาวิทยาลัย
รังสิต โทร. 02-791-5500 - 10 หรือสำนัก
ประชาสัมพันธ์ โทร. 0-2791-5555 (ในเวลา
ทำการ) 📞**

อ้างอิง

- สำนักประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยรังสิต
- บทความ "แนวทางในการพัฒนาครูแนะแนวในยุค 4.0"
โดยกระทรวงศึกษาธิการ
- บทความ "ครูแนะแนวมีความสำคัญอย่างไรบ้างต่อยุค 4.0"
โดย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เขียน ณ เชียงเขาใหญ่ บ้านนาหินลาด, นครนายก

เส้นทาง “ครูชน” จาก... “ย่ำสามกรอบ” ฉบับปัจฉิมลิขิต

ผมเริ่มก้าวเข้ามาสัมผัสบทบาทในองค์กรวิชาชีพครู “ครูสภา” ในฐานะประธานคณะกรรมการครูสภา จ.สงขลา เมื่อปี 2525 ทั้งที่สถานภาพทางวิชาชีพเป็นเพียงครูธรรมดาในโรงเรียนวัดบ่อแดง แต่ด้วยวัยที่ยังหนุ่มฉกรรจ์ มีความมุ่งมั่นในบทบาทครูที่เปี่ยมอุดมการณ์ทั้งงานสอน, งานจัดตั้งองค์กรวิชาชีพครูในอำเภอ, ในจังหวัดสงขลา และจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ ซึ่งในยุคนั้นเรียกกันว่าเป็น “ยุคก้าวหน้า” คงไม่เหมือนกับก้าวไกลในยุคนี้นะครับ!

ผมในยุคนั้น จึงถูกเรียกว่าเป็น **ครูหัวก้าวหน้า** แต่ครูอาวุโสในขณะนั้น บางคนก็เรียกว่าครูหัวรุนแรง ฮ่าา!! หนักๆ เข้าก็ตีตราเป็น “คอมมิวนิสต์” ไปเลย

แต่ผมก็ก้าวผ่านวิกฤติทางความคิดและความขัดแย้งไปได้ กระทั่งได้รับการเลือกให้เป็น **ประธานครูสภา จ.สงขลา**

ผมเริ่มรู้จักวารสารวิชาชีพของครูสภานั้นคือ “**วิทยาทารย์**” โดยการถูกสัมภาษณ์พิเศษลงในวารสาร ซึ่งในสมัยนั้นเป็นฉบับเล็กๆ ปกบาง พิมพ์ด้วยกระดาษปรู๊ฟสีๆ บางๆ พิมพ์แบบขาว-ดำจำนวนหน้าก็น้อยนิดแต่... **จำนวนพิมพ์มาก เพราะพิมพ์แจกจ่ายไปทุกโรงเรียน ทุกสังกัด ทั่วประเทศ**

หลังจากนี้... **ครูประชาบาล** ผู้อยู่ไกลปืนเที่ยง ก็เริ่มก้าวขึ้นมา มีบทบาททั้งในครูสภา และในองค์กรค้าของครูสภา พร้อมทั้งขยายบทบาทเข้ามาเป็นนักเขียนประจำใน **วิทยาทารย์**

ผมจำได้ว่า บทความเรื่องแรกที่เริ่มเขียนลง คือ เรื่อง **“ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู”** ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 สองฉบับติดต่อกัน ในขณะที่ผมเขียนเรื่องนี้ไว้ล่วงหน้าร่วมสิบปี เพราะยังไม่เกิด พ.ร.บ.สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และคุรุสภาเริ่มทำเรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในปี 2547

42 ปีที่ผม**กรำ ทำ เดียว** อยู่กับวิชาชีพครู จนแม้กระทั่งเกษียณมาแล้วกว่าเจ็ดสิบปี ก็ยังตะบันเขียนอยู่ เพราะน้องๆ ลูกหลาน ที่รับผิดชอบคุรุสภายุคนี้ ยังไม่ยอมให้หยุด ยิ่งลากลู่กูงักกันมาเรื่อยๆ.....

หากนึกย้อนไปถึงรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการที่ผมเริ่มมาทำงานกับท่านคนแรกก็คือ **ดร.ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์** กระทั่งถึงบัดนี้นั้น ผ่านคน ผ่านงาน มามากหลากหลาย ย้อนกลับเข้าไปในกระทรวงศึกษาธิการ และในคุรุสภา เห็นเพียงอาคารสถานที่ที่ผมคุ้นเคย แต่คนนั้นดูเหมือนจะต่างยุคกันไปแล้ว..... เพราะขนาดลูกศิษย์สมัยประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ก็ต่างเกษียณกันไปหมดแล้วนับประสาอะไรกับบุคลากรที่ยังประจำการอยู่บัดนี้!

ซึ่งผมไม่แน่ใจนักว่า ผมจะยังทันสมัยพอที่จะสื่อสารกันเข้าใจหรือไม่

แต่..... ไม่ว่าจะอย่างไร!

ผมก็คิดว่า ผมใช้ความคิด กายสังขาร ผ่านกาลเวลามาเนิ่นนานพอสมควร จึงตั้งใจจะยุติบทบาทเก่าๆ เดิมๆ ซะลอชีวิตให้ช้าลง แล้วทบทวนเส้นทางชีวิตที่ผ่านมาให้สติกับปลายชีวิตที่เหลือน้อยนิดนี้ ให้มีความสุขอย่างสงบ และมีคุณค่าต่อคนและสังคม ในบริบทที่พอเข้าใจและสัมผัสได้ เพียงแค่นี้แหละครับ ส่วนจะจบลงตรงไหนแบบใดก็แล้วแต่อนาคต!

มวลมิตรวิทยากรย์ที่เคารพครับ ผมได้ท้าวความเรื่องเก่าๆ อย่างคร่าวๆ ของผมให้พอได้รับทราบถึงความผูกพันระหว่าง **ครูบุญช่วย ทองศรี** กับ **คุรุสภา** ในยุคต้น ระหว่าง **“ครูริมทะเลสาบ”** กับ คอลัมน์ **“ย่าสามกรอบ”** ในยุคกลาง และ **“ครูชน”** กับ **วิทยากรย์** ในยุคปลาย

เรื่องราวต่างๆ กว่าสี่สิบปี
ในรายละเอียดนั้น ถูกจารึก
อย่างละเอียดและถาวรไว้แล้ว
ณ หอสมุดสภาวิชาชีพครูสภา
และหอสมุดแห่งชาติ ทั้งใน
รูปแบบเอกสารหนังสือ
ทั้ง E-Book และแบบ File
Digital

เพียงแค่นี้ ผมก็คงตาย
ตาหลับได้แล้วกระมัง!

ในฉบับปิดต้นฉบับสุดท้าย ผมขอกล่าวถึงอธิบดี
รุ่นโบราณที่ยังใช้ภูมิปัญญา ภูมิธรรมเก่าเก็บ ที่ท่านยัง
มีอยู่กับตัว บังเอิญผมได้พบกันในเส้นทางเชื่อมต่อระหว่าง
กระทรวงศึกษาธิการกับครูสภา

“ท่านทองอยู่ แก้วไทรชะ”

อาการของเราทั้งสองดีใจ คงแบบว่าผู้เฒ่าที่เดินหลง มินๆ
แถว **สยามสแควร์** แล้วบังเอิญพบคนยุคเดียวกัน
ประมาณนั้น

ท่านเรียกผมว่า... พี่บุญช่วย ะ

ผมเรียกท่านว่า... พี่ทองอยู่ ะ

พบกันอีกครั้ง เมื่อกุมภาพันธ์ 2567

เราต่างท้าวความในเรื่องที่ตนจำได้ แต่อีกคนนึกไม่ออก
แต่พยายามยืมให้ตามธรรมเนียมมารยาท...ฮ่าาา!!

ส่วนผมโชคดี ผมกล่าวถึงเรื่องที่เราไปดูงานเรื่อง
สภาวิชาชีพครูแคว้นยุโรป พร้อมทั้งมีภาพประกอบที่เรา
กำลังโต้เถียงกันอยู่สองคน ถึงกระนั้นก็แทบจำตัวเองไม่ได้.....
ฮ่าาา!!

แล้ว... เราก็อำลากัน โดยค่อยๆ เคลื่อนสังขารจากกัน
อย่างช้าๆ โดยไม่รู้ว่าเราจะมีโอกาสได้พบกันอีกหรือไม่...
ในชาตินี้!!

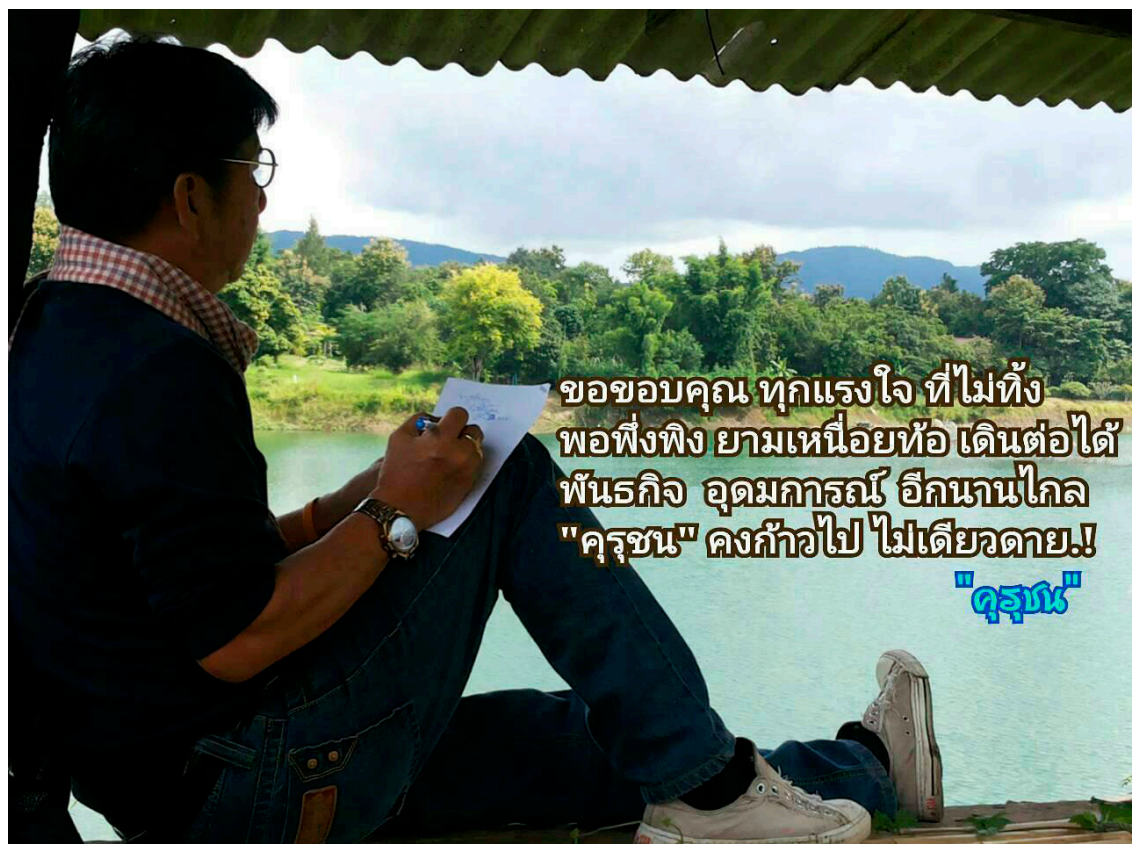
ในช่วงท้ายนี้ ผมขอฝาก **“ข้อคิดของครูชน”** เป็น
การส่งท้ายนะครับ เพื่อเป็นข้อคิดสะกิดใจ สำหรับ **ย่าสามกรอบ
จานสุดท้าย** มอบแด่แฟนคลับทุกท่าน

ขอจำลาด้วย
ความรักและ
ศรัทธาต่อกัน
สวัสดี!

"ศุภชน"

HOTLINE สายตรง

สอนอย่าง เข้าใจเด็ก

ด้วยความฉลาดทางอารมณ์

สำรวจความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ในการสอนและ
นำเสนอกลยุทธ์ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน
รวมถึงเทคนิคการสร้างบรรยากาศเชิงบวกในห้องเรียนที่กระตุ้น
การเรียนรู้และการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ของผู้เรียน

เรื่อง ปรีดา ชัยนาจิต

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence: EI) มีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านการศึกษาและการเรียนการสอน เนื่องจากความฉลาดทางอารมณ์ช่วยให้ครูผู้สอนเข้าใจนักเรียนและสามารถวางแผนการสอนเพื่อตอบสนองถึงความต้องการและกำหนดเป้าหมายสำหรับนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ความฉลาดทางอารมณ์ยังมีความเกี่ยวข้องกับวิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนและความชำนาญในรายวิชา โดยศาสตร์ของความฉลาดทางอารมณ์ ความเข้าอกเข้าใจถือเป็นหัวใจหลักในการฝึกสอน ดังนั้น จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ครูควรพูดคุยกับนักเรียน เพื่อทำความเข้าใจภูมิหลังและวัฒนธรรมของนักเรียน ทั้งนี้ ระหว่างการสอนรายวิชาต่างๆ ในห้องเรียน แรงกระตุ้นและทักษะทางสังคมที่เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์นับว่ามีประโยชน์ต่อครูอย่างมากในการกำหนดเป้าหมายในการสอน เพราะความฉลาดทางอารมณ์สามารถช่วยส่งเสริมทั้งนักเรียนและครูในการพัฒนาทักษะทางสังคมและชีวิตส่วนตัวได้ดียิ่งขึ้น

ครูจำเป็นต้องเข้าใจและทำการบ้านเกี่ยวกับมิติทางอารมณ์ของกระบวนการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความฉลาด

ทางอารมณ์ของครูในชั้นเรียน อย่างไรก็ตาม ครูหลายท่านไม่ทราบถึงบทบาทและความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ในเชิงวิชาการ ส่งผลให้ครูขาดความใส่ใจต่อมิติทางอารมณ์ ถึงแม้พวกเขาจะมีประสบการณ์มากมายในชีวิตส่วนตัวและการสอนก็ตาม ยกตัวอย่างเช่น ครูควรเรียกชื่อนักเรียน เพื่อเป็นการสะกิดให้นักเรียนหันมาตั้งใจเรียนในห้องเรียน นอกจากนี้ ในการกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียน ครูจำเป็นต้องสร้างโอกาสเชิงบวกหรือบรรยากาศการเรียนรู้ทางอารมณ์แบบสองทางในห้องเรียน อันจะช่วยยกระดับประสบการณ์ของทั้งครูและนักเรียน

ในห้องเรียน ครูมีบทบาทในการเพิ่มคุณค่าต่อการบ่มเพาะความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน เนื่องจากในการสอนนักเรียน ครูจะต้องมีความชำนาญในรายวิชาและกระบวนการเรียนรู้ เพราะองค์ความรู้ในวิธีการสอน และการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนสามารถกระตุ้นผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้และการใช้ประโยชน์จากสื่อการสอน ทั้งนี้ ความฉลาดทางอารมณ์ นับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดองค์ประกอบหนึ่งที่ครูสามารถนำเข้ามาในห้องเรียน โดยใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ ความชำนาญ

ข้อได้เปรียบของผู้ที่มี ความฉลาดทางอารมณ์สูง

งานวิจัยยาวนานหลายทศวรรษบ่งชี้ว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนทำงานมีประสิทธิภาพมีความโดดเด่นกว่าคนอื่น ซึ่งในแง่ตัวเงิน คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงทำเงินมากกว่าคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ คิดเป็นมูลค่าโดยเฉลี่ย 29,000 เหรียญสหรัฐ (ราว 1 ล้านบาท) ต่อปีเลยทีเดียว

ในรายวิชาและแผนการสอนให้เกิดสัมฤทธิ์ผล คือ ครูจำเป็นต้องใช้ความฉลาดทางอารมณ์ในการสอน ไม่เช่นนั้น คุณค่าและประสิทธิภาพขององค์ประกอบทั้งหมดนั้นจะถูกบั่นทอนลงไป

กลยุทธ์การสร้างฉลาดทางอารมณ์ในครูผู้สอน

ในฐานะครู การควบคุมอารมณ์ทั้งในและนอกห้องเรียนถือว่ามีค่าสำคัญเทียบเท่ากับการกระทำอื่นๆ เลยทีเดียว ครูที่มีความฉลาดทางอารมณ์คือ ผู้ที่เข้าใจและจัดการอารมณ์ของตัวเองและผู้อื่นได้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ความตระหนักรู้ทางอารมณ์ ความสามารถในการประยุกต์ใช้อารมณ์ให้เป็นประโยชน์ในการทำงานต่างๆ เช่น การคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา รวมถึงความสามารถในการจัดการอารมณ์ความรู้สึก ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมอารมณ์ตนเอง ผ่อนคลายหรือปรามอารมณ์ผู้อื่นให้เย็นลงบทความนี้จะพาทุกคนมาทำความรู้จักกับ 7 วิธีในการสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์

วิธีที่ 1 หยุดเพื่อทบทวนตนเอง การระมัดระวังความรู้สึกของตนเองช่วยจัดปัญหา ช่วยควบคุมอารมณ์โกรธและความไม่เชื่อใจ จึงช่วยบรรเทาหายนะที่อาจตามมาได้ เราควรหยุดคิดก่อนที่จะตอบผู้ปกครองที่ไม่น่าเสนาด้วย เราควรตั้งสติก่อนที่จะสติหลุดใส่เพื่อนร่วมงานที่พูดจาไม่ดีใส่เรา เมื่อใดที่สามารถหยุดทบทวนได้ เรามีแนวโน้มน้อยลงที่จะทำให้สถานการณ์ที่ยากลำบากอยู่แล้วเลวร้ายกว่าเดิม

วิธีที่ 2 เลือกใช้คำอย่างระมัดระวัง ครูทุกคนล้วนมีโอกาสที่ต้องเผชิญหน้ากับฝ่ายบริหาร ผู้ปกครองหรือนักเรียนที่ทำให้เราหัวเสีย อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์มักใช้คำเฉพาะที่ช่วยสื่อสารข้อบกพร่องและดำเนินการแก้ไขทันที ยกตัวอย่างเช่น หากครูมีประชุมกับครูใหญ่ที่ออกมาไม่ดีนัก ครูก็จำเป็นต้องคิดหาเหตุผลที่ทำให้การพูดคุยออกมาไม่ดี เพื่อแก้ไขปัญหา อย่ามัวแต่จมปลักแต่คิดว่าเราจะแก้ไขอย่างไรได้บ้าง

วิธีที่ 3 ฟังความเห็นที่แตกต่าง เมื่อไรก็ตามที่รู้สึกตื่นตระหนก คิดไม่ตก ครูอาจไปขอความเห็นจากครูด้วยกัน เพื่อดูว่าเราขาดเหตุผลหรืออ่อนไหวเกินไปหรือไม่ เพื่อนร่วมงานสามารถให้ความเห็นในมุมมองที่แตกต่าง ตลอดจนให้คำแนะนำในการรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ไปจนถึงช่วยให้เราเข้าใจอารมณ์ของตัวเองมากขึ้น

วิธีที่ 4 ฝึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การมองสิ่งต่างๆ จากมุมมองที่แตกต่างออกไปช่วยให้เราเข้าใจหัวอกผู้อื่น ครูควรเป็นผู้ที่นั่งลงคุยกับนักเรียนและสอบถามหาเหตุผลในการประพฤติตัวไม่เหมาะสมของเด็ก แทนที่จะโกรธใส่เด็กเพียงอย่างเดียว ซึ่งไม่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจใดๆ เพิ่มขึ้นมา ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

วิธีที่ 5 ถามหาเหตุผล การฝึกความเห็นอกเห็นใจเป็นเรื่องยากกว่าที่คิดไว้มาก เนื่องด้วยอุปสรรคในความไม่เข้าใจมุมมองหรือจุดยืนของผู้อื่น ไม่ว่าด้วยเหตุผลจากปัญหาที่บ้านหรือปัจจัยที่ไม่สามารถมองเห็นได้เพียงผิวเผินจากในห้องเรียน ด้วยเหตุนี้ การสอบถามสาเหตุที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือสาเหตุที่เพื่อนร่วมงานหงุดหงิดง่ายจะช่วยให้เราเห็นว่าคนที่รับมือได้ยากอาจเป็นผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือก็เป็นได้

วิธีที่ 6 เข้าใจตัวกระตุ้นอารมณ์ การเข้าใจปัจจัยที่ทำให้อารมณ์ของเราแปรปรวนจะช่วยเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ดังนั้น การยอมรับและทราบถึงตัวกระตุ้นอารมณ์จะช่วยในการจัดการสิ่งเร้าเหล่านั้นได้เป็นอย่างดีในระยะยาว

วิธีที่ 7 ถกพูดคุยเชิงลึก การมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่ได้หมายถึงการไม่เผชิญปัญหา แต่หมายถึงการรู้จักวิธีพูดคุยเชิงลึก เพื่อบรรเทาความขัดแย้งและลงมือแก้ไขปัญห การพูดคุยเชิงลึกช่วยให้เราฟัง ประเมินปฏิกิริยาของคนอื่น และยอมรับยามที่คนอื่นหัวเสีย หรือไม่ต้องการพูดคุยเมื่อบรรยากาศดีขึ้น เราจะสามารถให้คำแนะนำไวทลเลือกหรือหาหรือเสี่ยงส่วนใหญ่ที่ทุกฝ่ายพึงพอใจ

การเรียนรู้จากครูผู้สอนที่เต็มไปด้วยความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลอย่างไร

ครูผู้สอนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ คือ คนที่ไม่หัวเสียยามที่นักเรียนจอมชนพยายามรบกวนการเรียนการสอน เป็นผู้ที่ทำให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน ยามที่รู้สึกหมดหวัง เป็นผู้ที่สามารถรับมือกับฝ่ายบริหารที่เอาใจยาก และเป็นผู้ที่สามารถจัดการและเอาชนะใจผู้ปกครองที่หัวเสียได้อย่างง่ายดายทักษะในการจัดการอารมณ์ตนเองและผู้อื่นเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกมิติหนึ่งที่สามารถเป็นตัววัดความสำเร็จของผู้ที่ทำหน้าที่เป็นแม่พิมพ์ของผู้ใหญ่ในอนาคตข้างหน้าได้เลย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในครูจะช่วยในการสื่อสารและการทำงานเป็นหนึ่งเดียวกับทั้งฝ่ายบริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียน ดังนั้น ครูที่ต้องการพัฒนาในจุดนี้จึงควรแก้ไขจุดอ่อนของตนเอง เรียนรู้ที่จะมองสถานการณ์จากมุมมองของผู้อื่น รู้จักเรียนรู้ที่จะรับมือกับสถานการณ์ที่ยากลำบาก และอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เมื่อทำเช่นนั้นได้คุณเองก็ไม่ได้ห่างไกลจากการเป็นครูที่เก่งและมีประสิทธิภาพเลย 🌟

อ้างอิง

- <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1258049.pdf>
- <https://www.wgu.edu/heyteach/article/how-to-improve-your-emotional-intelligence1907.html>
- <https://www.linkedin.com/pulse/emotional-intelligence-can-make-your-career-save-life-bradberry>

GREENING CAMPUSES:

Paving the Way to Carbon Neutrality in Education

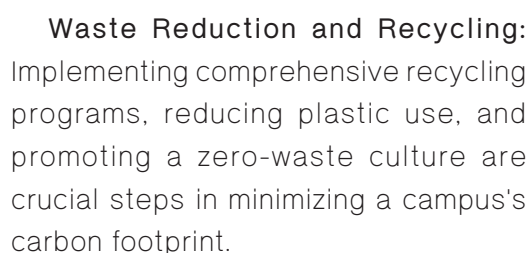
Explore how educational institutions can work towards achieving carbon neutrality, examining the various strategies they can adopt to reduce their carbon footprint.

Written by **Ms. Anyanuch Bumrung**

A vertical photograph of a modern, multi-story building with a curved facade and large windows, partially obscured by a dense green hedge in the foreground. The sky is clear and blue.

Sustainable Transportation: Encouraging the use of electric vehicles (EVs) by installing charging stations, promoting public transportation, carpooling, and providing amenities for bicyclists can drastically cut down carbon emissions associated with campus commuting.

Challenges in implementation financial constraints often top the list, as upfront costs for renewable energy installations and energy-efficient upgrades can be significant. Moreover, altering existing infrastructure and habits requires a cultural shift within the institution, which can be met with resistance. Additionally, the complexity of measuring and tracking carbon emissions poses a significant challenge for many institutions.

Impact on environment and education achieving carbon neutrality on campuses has a profound positive impact on the environment by significantly reducing greenhouse gas emissions. Furthermore, it enriches the educational experience by embedding sustainability into the fabric of education. Students learn the importance of eco-friendly practices not just in theory but also through the tangible examples around them.

Vocab

Adoption (n.) การนำไปประยุกต์/ ปรับใช้

Renewable energy (n.) พลังงานทดแทน

Tackle (v.) แก้ไขปัญหา

Crucial (adj.) ที่สำคัญมาก

Commitment (n.) พันธสัญญา/ ความรับผิดชอบ

Role of technology and curriculum development technology plays a pivotal role in achieving carbon neutrality. From energy-efficient buildings that use smart sensors to reduce power consumption to apps that track carbon footprints, technological innovations are at the forefront of the green movement. Moreover, integrating sustainability into the curriculum prepares students to think critically about environmental issues and equips them with the knowledge to tackle future challenges. Courses on renewable energy, environmental science, and sustainable development are becoming increasingly common across educational institutions.

Community engagement partnerships with local governments, businesses, and non-profits can provide resources and opportunities for sustainability initiatives. Engaging students, faculty, and staff in sustainability efforts through workshops, volunteer opportunities, and awareness campaigns ensures that the entire campus community is invested in the goal of carbon neutrality.

Case studies of success the University of California, Berkeley, has implemented a range of sustainability initiatives, including a comprehensive

waste management program and a commitment to using 100% clean electricity. Similarly, Middlebury College in Vermont achieved carbon neutrality in 2016 through a combination of biomass heating, renewable energy credits, and extensive conservation efforts. From these and other case studies, several key lessons emerge. First, achieving carbon neutrality requires a long-term commitment and a willingness to invest

A carbon footprint measures the total greenhouse gas emissions caused directly and indirectly by an individual, organization, event, or product.

in the future. Second, success depends on the involvement of the entire campus community, from top administration to students. Finally, flexibility and innovation are crucial, as the path to sustainability is often non-linear and requires adapting to new technologies and methodologies.

This journey towards carbon neutrality is not only about reducing emissions but also about fostering a culture of sustainability that extends beyond campus borders, influencing communities and the broader society to embrace eco-friendly practices. 🌱

อ้างอิง

- Aghamolaei, R., & Fallahpour, M. (2023). Strategies towards reducing carbon emission in university campuses: A comprehensive review of both global and local scales. *Journal of Building Engineering*, 5-6.
- Environment America. (2019, February 28). University of California, Berkeley, commits to 100% clean energy. Retrieved from environmentamerica: <https://environmentamerica.org/media-center/university-of-california-berkeley-commits-to-100-clean-energy/>
- middlebury. (2016, December 08). Middlebury Reaches 2016 Carbon Neutrality Goal. Retrieved from middlebury: <https://www.middlebury.edu/announcements/news/2016/12/middlebury-reaches-2016-carbon>
- Shen, Y., Yang, Z., & Zhang, X. (2023, April 24). Impact of digital technology on carbon emissions: Evidence from Chinese cities. Retrieved from frontiersin: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fevo.2023.1166376/full>
- The Nature Conservancy. (2024, February 05). How To Help Calculate Your Carbon Footprint. Retrieved from nature: <https://www.nature.org/en-us/get-involved/how-to-help/carbon-footprint-calculator/#:-:text=A%20carbon%20footprint%20is%20the,is%20closer%20to%204%20tons.>

เปิดประสบการณ์หัตถกรรมแห่งธรรมชาติที่ จังหวัดสตูล

สัมผัสเสน่ห์และความมหัศจรรย์ของเมืองสตูลที่ถูกรังสรรค์
ไว้คอยต้อนรับการมาเยือนของผู้คน ผ่านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ที่ไม่ควรพลาด พร้อมค้นหาคำตอบที่ทำให้ดินแดนแห่งนี้
ได้รับเลือกให้เป็นอุทยานธรณีโลก

เรื่อง วรรณภา บุญลาโก

สตูล เป็นจังหวัดที่รวบรวมความหลากหลาย
ของสภาพภูมิประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภูเขา
ทะเล ป่าโกงกาง หรือถ้ำหินปูน ทั้งยัง
มีความสำคัญทางด้านธรณีวิทยา รวมถึง
ความโดดเด่นของซากดึกดำบรรพ์ซึ่งเก่าแก่ที่สุด
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเมื่อปี 2557 ยูเนสโก
ได้ขึ้นทะเบียนให้พื้นที่ในสี่อำเภอของจังหวัดสตูล คือ
ทุ่งหว้า มะนัง ละงู และอำเภอเมืองสตูล เป็นพื้นที่
อุทยานธรณีโลกสตูล (Satun Geopark) แห่งแรกของ
เมืองไทย และเป็นลำดับที่ 5 ในอาเซียน

ย้อนอดีตไปเมื่อ 250 ล้านปีก่อน จังหวัดสตูล
เคยเป็นท้องทะเลแห่งยุคดึกดำบรรพ์ ที่ถูกยกขึ้นมา
เหนือผิวน้ำจากการปะทะกันของเปลือกโลก ทำให้ซากของ
สิ่งมีชีวิตที่ถูกทับถมอยู่ในทะเลได้ถูกยกขึ้นมาบน
ผืนแผ่นดินด้วยเช่นกัน มีการค้นพบซากสัตว์ดึกดำบรรพ์
หรือฟอสซิลสัตว์ทะเลอายุเก่าแก่ที่สุดในไทย
อย่างไทรโลไบต์ หรือที่รู้จักกันในชื่อแมงดาทะเลโบราณ
จากยุคแคมเบรียน หรือหมีกโบราณในยุคออร์โดวิเซียน
จนทำให้กลายมาเป็นพื้นที่ที่ค้นพบฟอสซิลครบทั้ง 6 ยุค
ในมหายุคพาลีโอโซอิก ซึ่งแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์
ของโลกใต้ทะเลโบราณเมื่อกว่า 500 ล้านปีก่อนได้
เป็นอย่างดี

ถึงแม้สตูลจะถูกมองเป็นเมืองรอง แต่ทว่าสถานที่
ท่องเที่ยวของที่นี่กลับดึงดูดใจให้ต้องมาลองสักครั้ง
บทความนี้จะขอแนะนำแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ที่มีความหลากหลายในจังหวัดนี้ให้ได้รู้จักกัน

การเดินทางจาก กรุงเทพฯ ไปสตูล

มีรถโดยสารปรับอากาศที่สถานี
ขนส่งสายใต้ใหม่ หรือประชิด
เวลาด้วยการนั่งเครื่องบินไปลง
สนามบินหาดใหญ่ (จังหวัดสงขลา)
แล้วนั่งรถตู้โดยสารจากหาดใหญ่
ไปที่จังหวัดสตูลหรือท่าเรือปากบารา
(กรณีไปเกาะหลีเป๊ะหรือเกาะตะรุเตา)
นอกจากนี้ หากเดินทางโดยรถยนต์
จากกรุงเทพฯ เส้นทางรวม
ประมาณ 937 กิโลเมตร

มัลดีฟส์ เมืองไทย

มนต์เสน่ห์ของทะเลสตูลที่ทำให้ใครๆ ก็หลงใหลในความงามของเกาะหลีเป๊ะ ที่ได้ชื่อว่าเป็น มัลดีฟส์แห่งเมืองไทย ด้วยความงามของหาดทรายที่ขาวละเอียดดุจแป้งและน้ำทะเลสีเขียวมรกต ทั้งยังเป็นแหล่งดำน้ำที่มีชื่อเสียง เกาะรูปพระจันทร์เสี้ยวแห่งนี้ อยู่ภายใต้การดูแลของอุทยานแห่งชาติตะรุเตา นอกจากความสวยงามของธรรมชาติ และโลกใต้น้ำที่สมบูรณ์แบบด้วยปะการังหลากสีแล้ว ยังสามารถสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนชาวเลของที่นี่ได้อีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมหลากหลายให้เลือกทำ อาทิ ว่ายน้ำ พายคายัค ดำน้ำดูปะการัง หรือการนั่งชมวิวพระอาทิตย์ขึ้นและตกได้ตลอดหาดทรายขาวทั้งสองฝั่งทั้งหาดชาวเล และหาดพญา

สำหรับผู้หลงใหลความงามของโลกใต้น้ำ ต้องไม่พลาดทริปดำน้ำที่พาออกเรือไปจุดดำน้ำทั้งที่ใกล้กับเกาะหลีเป๊ะ

เช่น เกาะที่อยู่โซนในอย่างเกาะหินงามที่งดงามแปลกตาด้วยหาดหินกรวดสีดำราวกับนิล มองดูระยิบระยับเมื่อกระทบกับเกลียวคลื่นและแสงแดด เกาะยาง เกาะอาดัง เกาะราวี และร่องน้ำจาบัง ที่ขึ้นชื่อว่ามีปะการังเจ็ดสีที่งดงามดูสวนดอกไม้แห่งท้องทะเล หรือไกลออกไปในโซนนอก อย่างเช่น เกาะหินซ้อน หมู่เกาะดง เกาะรอกลอย เกาะผึ่ง เป็นต้น บริเวณนี้มีปะการังชนิดต่างๆ ทั้งชนิดแข็งและอ่อน รวมทั้งฝูงปลาหลากสีที่แหวกว่ายในน้ำทะเลใสราวกระจกให้ได้สัมผัสกันอย่างใกล้ชิด

☰ ผู้ใหญ่ 40 บาท เด็ก 20 บาท
☎ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวปากบารา
โทร. 074-783485

🏠 ท่าบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

พยายาลักษณ์อุทยานธรณี 500 ล้านปี

เกาะเขาใหญ่ คือที่ตั้งของปราสาทหินพันยอด ซึ่งมีอายุเก่าแก่อยู่ในยุคออร์โดวิเซียนกว่า 488 ล้านปี เป็นอีกจุดที่แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางธรณีวิทยาของจังหวัดสตูล ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา อำเภอละงู มีลักษณะเป็นเขาหินปูนที่ถูกกัดเซาะเหมือนยอดปราสาท นับพันในดินแดนเทพนิยาย ถ้ามองจากด้านบนจะดูคล้ายกับหลุมขนาดใหญ่ที่ยุบตัวลงไปเห็นน้ำทะเลและหาดทรายขาวอยู่ตรงกลาง การเข้ามายังปราสาทหินพันยอด ต้องพายเรือคายัคเข้าไปยังด้านใน หากมาในช่วงน้ำลงก็จะสามารถเห็นหาดทรายเล็กๆ บริเวณนี้ได้อย่างชัดเจน

เส้นทางท่องเที่ยวปราสาทหินพันยอด มีชุมชนบ้านบ่อเจ็ดลูกเป็นทีมงานนำทาง โดยเริ่มต้นลงเรือที่ท่าเรือบ่อเจ็ดลูก นั่งเรือหัวโทงของชาวบ้านล่องผ่านธรรมชาติ เดินทางไปยังอ่าวโต๊ะบะ เพื่อชมฟอสซิลชนิดต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นนอติลอยด์ สัตว์จำพวกหอยกลุ่มเดียวกับหมีก อายุมากกว่า 450 ล้านปี จากนั้นจึงพาไปพายเรือคายัคเข้าชมความงามของปราสาทหินพันยอด และแวะชมทะเลแหวกสันหลังมังกร พร้อมฟังเรื่องเล่าสนุกๆ เกี่ยวกับตำนานต่างๆ ของสถานที่ท่องเที่ยวจากไกด์ท้องถิ่น

 คนละ 800 บาท

 การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบ่อเจ็ดลูก
โทร. 081-542-0071, 092-634-8509

 เกาะเขาใหญ่ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

เรียนรู้ประวัติศาสตร์จากเกาะตะรุเตา

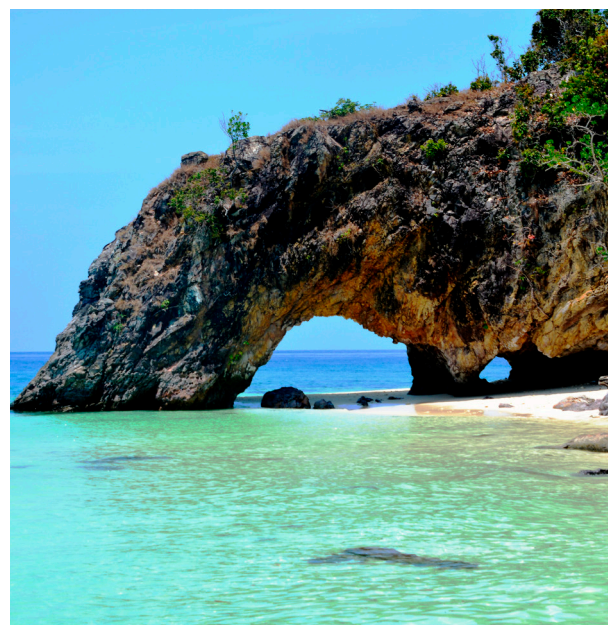
ร่วมเรียนรู้เรื่องราวในอดีตของเกาะตะรุเตา เกาะที่ได้ชื่อว่าเป็นอัลคาซารเมืองไทย และยังเป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลแห่งแรกของประเทศไทย นอกจากความงดงามของหาดทราย น้ำทะเลใส สวยสดแล้ว ที่นี่ยังเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์ทางการเมืองและตำนานโจรสลัดแห่งท้องทะเลอันดามัน ย้อนอดีตกลับไปในเดือนมิถุนายน ปี 2481 เกาะร้างสุดห่างไกลแห่งนี้ได้ถูกใช้เป็นทัณฑสถานและนิคมฝึกอาชีพของนักโทษเด็ดขาด ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์นักโทษทางการเมือง เรื่องราวความโหดร้ายทารุณ รวมถึงการกำเนิดของโจรสลัดตะรุเตาที่คอยปล้นสะดมเรือสินค้าที่ผ่านไปมาในน่านน้ำบริเวณช่องแคบมะละกา

ออกเดินทางสำรวจเรื่องราวในอดีตของเกาะตะรุเตา ผ่านเส้นทางศึกษาประวัติศาสตร์ของดินแดนต้องขังนักโทษทางการเมือง หรือปั่นจักรยานรอบเกาะชมความสวยงามที่แตกต่างและแปลกตาของแต่ละอ่าว จนถึงพายเรือคายัคเข้าไปชมความงามของหินงอก หินย้อย ที่ถ้าจะเข้า รวมถึงกิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ให้ได้ชมกัน

 ผู้ใหญ่ 40 บาท เด็ก 20 บาท

 อุทยานแห่งชาติตะรุเตา โทร. 074-783597

 ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ผจญภัยย้อนรอย โลกดึกดำบรรพ์

ย้อนกาลเวลาสู่โลกดึกดำบรรพ์ ค้นหาความลับทางธรณีวิทยานับล้านปีที่เคยให้ได้ชมในถ้ำเล สเตโกดอน ถ้ำหินปูนเก่าแก่ที่มีการค้นพบซากสัตว์ดึกดำบรรพ์ในยุคควอเทอนารี เช่น ช้างโบราณสกุลสเตโกดอน แรด และฟอสซิลมากมาย ถ้ำแห่งนี้เป็นอุโมงค์ธารลอดที่มีระดับน้ำทะเลสูงถึงปากทางเข้าและมีลักษณะคดเคี้ยวไปมา มีความยาวกว่า 4 กิโลเมตร ที่มาของการเรียกชื่อถ้ำแห่งนี้ว่า ถ้ำเล สเตโกดอน นั้นมาจากการค้นพบซากกระดูกฟันกรามของช้างสกุลสเตโกดอน ซึ่งถือเป็นจุดกำเนิดเรื่องราวการศึกษาค้นคว้าทางธรณีวิทยาในจังหวัดสตูล จนเกิดการจัดตั้งอุทยานธรณีสตูลขึ้นและผลักดันจนได้เป็นอุทยานโลก

การท่องเที่ยวภายในถ้ำเล สเตโกดอน นั้นต้องใช้การพายเรือคายัคลอดถ้ำเข้าไปชมความงามของหินงอกหินย้อย ใช้เวลาตลอดทริปประมาณ 3 - 4 ชั่วโมง และว่ากันว่าที่ปลายทางออกของถ้ำ เมื่อแสงลอดเข้ามา จะมองเห็นเป็นรูปหัวใจให้ได้ลองตามหากัน นอกจากนี้ ก่อนเดินทางเข้าสำรวจถ้ำยังมีศูนย์การเรียนรู้ที่จัดแสดงภาพและโมเดลวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตยุคสมัยต่างๆ และพิพิธภัณฑ์ช้างดึกดำบรรพ์ทุ่งหว้าที่เก็บรวบรวมฟอสซิลและบรรพชีวินทางธรณีวิทยาที่ขุดค้นได้

-
- 📍 500 บาท (ต้องติดต่อล่วงหน้าก่อนเข้าชม เนื่องจากต้องเช็คระดับน้ำทะเลของแต่ละวัน)
 - ☎ โทร. 080-1107060
 - 🏠 ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล
-

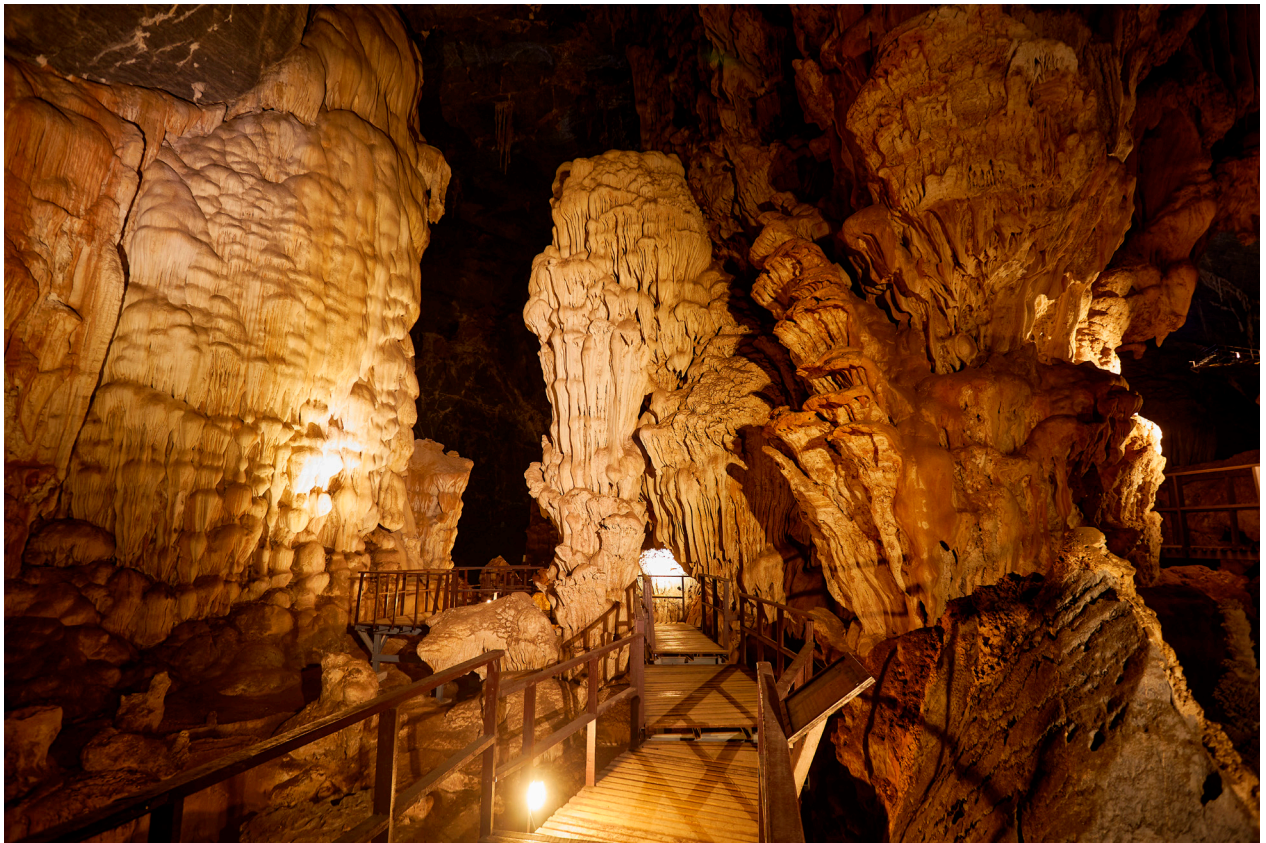

ข้ามกาลเวลาตามหาอดีต ไปด้วยกัน

ชมความมหัศจรรย์ของเขาโต๊ะหงาย ผ่านสะพานข้ามกาลเวลา ที่มีความสำคัญทางด้านธรณีวิทยาของไทย ด้วยลักษณะเด่นของหน้าผาริมทะเลที่สูงชัน ช่วงหนึ่งของหน้าผามีสีส้มของชั้นหินที่แตกต่างกัน มีการบรอยสัผสมของหินสองยุค คือ หินทรายสีแดงยุคแคมเบรียน (อายุประมาณ 541 - 485 ล้านปี) และหินปูนยุคออร์โดวิเซียน (อายุประมาณ 485 - 444 ล้านปี) ซึ่งมีอายุต่างกันกว่า 400 ปี โดยรอยสัผสมของหินทั้งสองยุคเกิดจากรอยเลื่อนของเปลือกโลกต่างยุคที่มีความชัดเจนและหาดูได้ยาก เสมือนว่าได้ข้ามกาลเวลาจากยุคหนึ่งไปสู่อีกยุคหนึ่ง จึงเป็นที่มาของชื่อ สะพานข้ามกาลเวลา หรือเขตข้ามกาลเวลา ซึ่งทาง อช. หมู่เกาะเกดรา ได้สร้างสะพานดังกล่าวขึ้นเพื่อให้เดินศึกษาธรรมชาติเลียบหน้าผาได้อย่างใกล้ชิด

สะพานข้ามกาลเวลา ตั้งอยู่ไม่ไกลจากท่าเรือปากบารา มีระยะทางเดินประมาณ 1 กิโลเมตร นอกจากเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติแล้ว ยังเป็นจุดชมวิวพระอาทิตย์ตกที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง อีกทั้งบริเวณใกล้เคียงกันนั้นมี หาดห้าสี หาดทรายเล็กๆ ที่มีหินก้อนกลมมนสีต่างๆ ถึง 5 สี อยู่ปะปนกันบนชายหาด ในช่วงที่น้ำลงหินสีเหล่านี้จึงจะโผล่ขึ้นมาจนเกือบเต็มทั้งชายหาด

-
- 📍 ผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท
 - ☎ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเกดรา โทร. 074-740272, 074-781532
 - 🏠 ตำบลปากน้ำ อำเภอลงขัน จังหวัดสตูล
-

เพชรเม็ดงามแห่งเมืองสุกา

สวมิญญานักสำรวจ ร่วมสัมผัสความมหัศจรรย์ของ ถ้ำภูเขาเพชร ถ้ำหินงอกหินย้อยที่มีขนาดใหญ่ติดอันดับ 4 ของโลก พื้นที่ภายในถ้ำมีขนาดกว่า 50 ไร่ แต่สามารถเข้าชม ได้จริงเพียงแค่ 1 ใน 4 ของถ้ำทั้งหมดเท่านั้น ความอัศจรรย์ ของถ้ำปรากฏผ่านความงามของหินงอกหินย้อยที่มีประกาย ระยิบระยับราวกับเพชรนิลจินดาภายในถ้ำยังแบ่งเป็นห้องต่างๆ ถึง 20 ห้อง มีการตั้งชื่อแต่ละห้องตามธรณีสัณฐาน ที่พบเห็น เช่น ห้องม่านเพชร ลักษณะคล้ายผ้าม่านแขวน เป็นหลิบทันกัน ห้องพญานาค มีหินงอกต่อตัวกันคล้าย งูใหญ่หรือพญานาค จุดไฮไลต์ของถ้ำคือ ลานแสงมรกต ที่ตรงเพดานถ้ำบริเวณนั้น เป็นปล่องเปิดให้แสงธรรมชาติ สาดส่องลงมากระทบกับหินงอกหินย้อยที่มีสีเขียว จึงทำให้ ลานแห่งนี้เป็นที่เขียวมรกตสวยงามแปลกตา

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์โบราณคดี ถ้ำภูเขาเพชร เคยเป็นแหล่งพักพิงอยู่อาศัยของมนุษย์โบราณมาตั้งแต่ เมื่อกว่าสามพันปีมาแล้ว โดยมีการค้นพบกะโหลกศีรษะ ของมนุษย์โบราณ เศษภาชนะดินเผา กระดุกสัตว์ และ เปลือกหอยบรรจุในภาชนะดินเผา นอกจากนี้ บางจุดของ ผืนถ้ำยังพบซากดึกดำบรรพ์ของหมีทะเลโบราณที่มีอายุ อยู่ในช่วงออร์โดวิเซียน หรือประมาณ 450 ล้านปี

👤 ผู้ใหญ่ 30 บาท เด็ก 20 บาท

☎️ ชุมชนท่องเที่ยวถ้ำภูเขาเพชร โทร. 081-0843426

🏠 บ้านป่าพน ตำบลปาล์มพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

นอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สตูลยังเป็น จังหวัดที่มีความหลากหลายของมรดกวัฒนธรรมที่สะท้อน ผ่านชีวิตผู้คน ความเป็นอยู่ และอาหารการกิน ผสมผสาน กลมกลืนจนกลายเป็นมนต์เสน่ห์ที่ทำให้ผู้คนหลงรัก เมืองเล็กๆ แห่งนี้ 🌟

อ้างอิง

- <https://th.readme.me/p/17976>
- <https://travel.trueid.net/detail/mnwkaXM7P7Pn>
- <https://thai.tourismthailand.org/Articles/%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%98%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%B5%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%B9%E0%B8%A5-%E0%B8%AD-%E0%B8%AA-%E0%B8%97-%E0%B8%A1%E0%B8%B5%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A1-2562>
- <https://thestandard.co/attractions-satun/>
- <https://mgronline.com/travel/detail/9610000102653>

Quote Quiz

ทายคำในช่องว่าง

ให้ผู้เล่นเลือกคำตอบที่ถูกต้องจากบทความที่ปรากฏในเล่ม

นโยบายการศึกษาไทย “เรียนดี มีความสุข”
ในปัจจุบัน ได้มุ่งเน้นใน 2 มิติหลัก คือ

- _____ และ _____
- A การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา 6 ด้าน ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง 4 ด้าน
 - B การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา 4 ด้าน ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง 6 ด้าน

ประเทศไทยได้มีนโยบายมุ่งส่งเสริม
Soft Power ผ่าน _____ ประกอบด้วย _____

- A 5F, อาหารไทย (Food) ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Film) แฟชั่นไทย (Fashion) ศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย (Fighting) เทศกาลประเพณีไทย (Festival)
- B 3F, อาหารไทย (Food) แฟชั่นไทย (Fashion) ศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย (Fighting)

ย้อนอดีตไปเมื่อ _____ ล้านปีก่อน
จังหวัดสตูลเคยเป็นท้องทะเลแห่ง
ยุคดึกดำบรรพ์

- A 250 ล้านปีก่อน
- B 2,500 ล้านปีก่อน

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
พ.ศ. 2562 _____ เป็นกฎหมาย
ที่ว่าด้วยการมอบสิทธิอำนาจให้กับเจ้าของ
ข้อมูลส่วนบุคคลในไทย

- A Personal Data Protection Act: PDPA
- B Person Data Protection Active: PDPA

สแกน QR Code
ส่งคำตอบที่ถูกต้อง
ลุ้นรับของที่ระลึก
กระเป๋าใส่เหรียญ
จากมูลนิธิรามารับดี
จำนวน 10 รางวัล

รายชื่อผู้ที่ได้รับรางวัล
ฉบับเดือนกันยายน 2566

1. รัชลักษณ์ แก้วเพชร
2. ชญานันท์ บุญนาค
3. ศรัทธา อรุณประเสริฐ
4. นิธิศ ไสระฐี
5. สุริยะ เฝ้าเพ็ง
6. สมัย วงษ์วรรณกุล
7. อุดุล แวงมล
8. วิรัชรอง ประชาบุษิต
9. ณัฐภัทร ทองมาก
10. จิรัชญา พรมประเสริฐ

*สามารถติดตามรายชื่อผู้ได้รับรางวัลได้ในวารสารวิทยากรย์ ฉบับเดือนกันยายน 2567

13 สิงหาคม วันคนถนัดซ้ายสากล (International Left Handers' Day)

ในอดีตผู้คนมักมองกลุ่มบุคคลที่ถนัดซ้ายเป็นตัวประหลาดของสังคม ซึ่งมีเพียงประมาณ 15% ของประชากรโลก จึงได้จัดตั้งองค์กรคนถนัดซ้ายสากล (Lefthanders International Inc.) และกำหนดให้วันที่ 13 สิงหาคม ของทุกปีเป็น “วันคนถนัดซ้ายสากล” เพื่อให้ผู้ที่ถนัดมือซ้าย มีความภูมิใจในความถนัดของตัวเอง นอกจากนี้ ยังเป็น การสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจถึงสิทธิความเท่าเทียมกันในสังคมระหว่างคนถนัดซ้ายกับคนถนัดขวา รวมถึงเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อเสรีภาพและศักดิ์ศรีของคนถนัดซ้ายทั่วโลก

e-book

Journal of Teacher's Professional Development
วิทยาสาร
วารสารเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู • ปีที่ 123 • ฉบับที่ 1 • เดือนมีนาคม 2567

“เรียนดี มีความ
เส้นทางการขับเคลื่อน
การศึกษาไทย”

พิธีพระราชทานรางวัล
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ
ครั้งที่ 5 ปี 2566

กระทรวงศึกษาธิการ จัดงานใน
ส่งท้ายปี “EDU SOFT POWER
FESTIVAL 2024”

ISSN 1513-1912

9 771513 191004

ราคา 50 บาท

สแกน QR Code
อ่านวารสารวิทยาสาร
ในรูปแบบดิจิทัล หรือที่
withayajarn.com